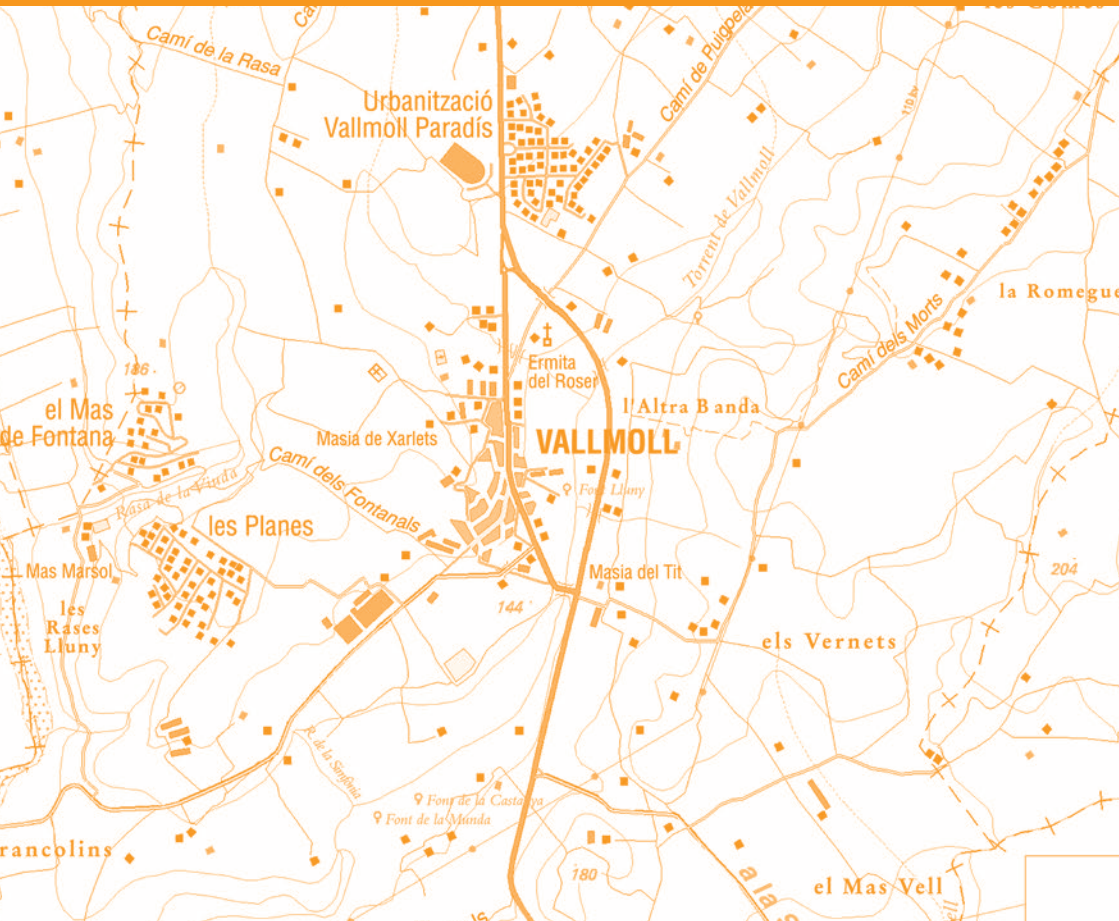

Antoni Grau i Verdú

Noms de lloc i de persona i renoms del poble i terme de Vallmoll

Antoni Grau i Verdú

Noms de lloc i de persona
i renoms del poble i terme de
Vallmoll

Noms de lloc i de persona i renoms del poble de Vallmoll

Antoni Grau i Verdú

Primera edició digital: juny de 2009

Primera edició en paper: setembre de 2000

De l'edició digital:

© Societat d'Onomàstica

© Institut Cartogràfic de Catalunya

© Mapes: Institut Cartogràfic de Catalunya

Institut Cartogràfic de Catalunya

Parc de Montjuïc- 08038 Barcelona

Telèfon: 93 567 15 00

<http://www.icc.cat>

Societat d'Onomàstica

Diputació, 276, pral. 1

08010 Barcelona

<http://www.onomastica.cat>

Disseny editorial:

Twotypes_Comunicació Gràfica

<http://www.twotypes.cat>

“A la meva mare M. Teresa,
a la meva àvia Carne
i a tots els avantpassats de cal Ballester”

Sumari

1. Introducció.....	11
2. Fonts documentals.....	15
3. Llista de topònims.....	19
4. Bibliografia.....	171
5. Mapes i plànols	175

1. Introducció

Introducció

Quatre dades sobre Vallmoll

El municipi de Vallmoll es troba a l'anomenat Camp de Tarragona, en la comarca administrativa de l'Alt Camp. Amb una extensió de 16,72 km², és situat entre els 1°13' i els 1°17' de longitud E i els 41°13' i els 41°17' de latitud N, aproximadament. El seu perímetre aproximat és de 21,10 km. Al llarg d'aquest recorregut i des de l'entrada al terme del torrent de Vallmoll, confronta a l'est amb el terme de Nulles durant 5,1 km, al sud-est amb el de la Secuita (2,05 km), al sud amb el dels Garidells (0,85 km), al sud-oest amb el del Morell (0,2 km), a l'oest amb els del Rourell (2,25 km) i la Masó (1,9 km), al nord-oest i al nord amb el de Valls (8,1 km) i al nord-est amb el de Puigpelat (0,65 km). Cal tenir present que amb els municipis de la Masó, el Rourell i el Morell, la partió ve marcada totalment pel Francoí, mentre que amb els de la Secuita i Nulles hi actuen respectivament els torrents del Bogatell i de Vallmoll. Les distàncies extremes del terme són de 7,5 km de nord a sud i de 3,9 km d'est a oest.

El poble (amb 1154 habitants a 1 de gener de 1995) és situat a 161 metres sobre el nivell del mar i ha crescut al llarg de la història entre el castell i el camí de Tarragona a Valls. El nucli primitiu estava tancat per muralles i el seu perímetre el delimitarien, aproximadament, els següents carrers actuals: camí del Castell, carrer de mossèn Llop, avinguda de Catalunya, carrer de la Muralla, carrer de l'Església, portal de la Creu i raval de sant Miquel. Actualment, només queden quatre parets del castell i una espitllera de la muralla a la costa de mossèn Llop.

Tot i que en el terme s'han trobat restes iberes i romanes, hem de considerar que Vallmoll¹, com a assentament fix de població, data de finals del segle XI o començaments del XII, com queda confirmat en la carta-poble d'Espinavessa (de 1155).² Des de 1178 trobem notícia de la baronia de Vallmoll, el senyor de la qual tingué jurisdicció, en moments determinats, sobre Puigpelat, Torrelles, la Quadra de l'Hospitalet, Nulles i Bràfim.

Vallmoll ha estat un municipi tradicionalment agrícola, dedicat bàsicament als conreus de secà (les hectàrees dedicades al regadiu suposen més o menys el 15% del total conreat), bàsicament vinya, garrofer i fruita seca (ametlla i avellana). Durant uns quants anys va tenir, també, certa importància l'activitat avícola, com ho demostra l'existència d'algunes granges.

L'activitat industrial es concentra, sobretot, al voltant d'una fàbrica de mobles. Així mateix, durant els últims anys s'ha observat un augment considerable del sector serveis.

Des d'un punt de vista lingüístic, el parlar de Vallmoll presenta les característiques generals del tarraconès³. Cal tenir en compte, com succeeix en la resta del territori dialectal, la pèrdua entre el jovent

Notes:

1. Per a una visió més completa de la història de Vallmoll es pot consultar Gavaldá, Antoni (1983), pàg. 63-95.

2. Font i Rius, Josep Maria (1969), pàg. 156.

3. Detallades amb profusió a Recasens (1985). Als diversos mapes es pot observar la situació concreta de Vallmoll en cadascun dels trets an alitzats.

de la distinció [b] / [v]. Així mateix s'observa entre la gent gran la pronúncia [k] de la *j* castellana (cal [k]jinés), mentre que els joves la pronuncien [x] (cal [x]jinés).

Fonts d'informació i agraïments

A l'hora de plantejar la recollida d'informació per realitzar el treball, es va tenir molt en compte la doble via que cal seguir: per una banda el material d'arxiu, per altra, les fonts orals.

La majoria de documentació prové de l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, ja que la tasca realitzada per mossèn Sanç Capdevila als anys vint permeté salvar tots els llibres, lligalls, etc. de la parròquia. Amb tot, una altra font valuosíssima, sobretot per als noms més moderns, ha estat el Registre de la Propietat de Valls, on durant diversos dies vaig poder consultar tots els llibres del terme de Vallmoll. En menor mesura, també he trobat documentació a l'Arxiu Històric de Valls (un parell de cadastres) i a l'Ajuntament de Vallmoll (les actes municipals en què es recollien els canvis de noms dels carrers, bàsicament). Finalment, alguns papers de casa Ballester que rondaven per casa m'han servit per recollir o confirmar algun nom d'ús pràcticament privat.

Però, com he dit, calia uns altres tipus de fonts, ja que molts noms i renoms no han aparegut mai per escrit. La major part d'informació oral la vaig recollir de Josep Buyó de cal Mio (†), que havia estat guardatermes i havia acompanyat als anys cinquanta els qui realitzaven les tasques del cadastre. Hauré d'estar sempre agraït a la paciència que va demostrar tenir amb mi, durant els diversos dies que vaig visitar-lo perquè m'anés donant dades; va demostrar, a més, una memòria envejable, ja que molts dies em sorprenia dient-me, sense dubtar ni un instant, que el dia anterior s'havia deixat d'esmentar un determinat nom i jo haver-ho de verificar en les meves notes.

Altres persones a qui he d'agrair també moltíssim la informació facilitada o els dubtes aclarits són Pau Bové (a) Pau de la Madrona (†) i el seu fill Modest, Pere i Carme Olivé i Santiago Balcells. Tots ells han demostrat en tot moment la seva predisposició a donar-me un cop de mà. Finalment, he de donar les gràcies a l'Ajuntament de Vallmoll per les dades sobre el municipi que m'ha facilitat de cara a aquesta introducció.

Fora de les persones que m'han ajudat directament en l'aplec d'informació, he d'agrair també el consell de Ramon Amigó i, especialment, la constància i el corcó amistós d'Albert Manent, que m'ha estat al damunt durant tots aquests anys de treball per tal que l'acabés.

Unes consideracions finals

A l'hora de transcriure textos documentals, he decidit no dur a terme cap adaptació ortogràfica ni resoldre cap abreviatura, ja que he considerat que la seva comprensió no era difícil. Hem de tenir en compte, a més, que molts dels textos estan en llatí o en castellà.

En molts dels topònims pretèrits només apareixen referències documentals, ja que resulta impossible o força arriscat, segons els casos, ubicar-los en algun espai actual. Amb els renoms passa el mateix, ja que la majoria no són vius en l'actualitat.

Sóc conscient que el treball pot presentar l'absència d'alguns noms que no hagi recollit o imprecisions en algunes ubicacions. Cal tenir en compte que moltes vegades els límits entre partides no són clars i que el que per a uns pot pertànyer a una determinada partida, per a altres pot pertànyer a la partida veïna. En demano disculpes a l'avançada.

Antoni Grau i Verdú

2. Fonts documentals

Fonts documentals

AHAT	Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona
AHT	Arxiu Històric de Tarragona
AV	Ajuntament de Vallmoll
DCB	Documents de casa Ballester
RPV	Registre de la Propietat de Valls
<i>Actes</i>	Actes municipals de Vallmoll (AV)
<i>Administració</i>	Plec de papers de l'administració (AHAT)
<i>Administració del blat</i>	Administració del blat (AHAT)
<i>Ballester</i>	Documents diversos conservats de casa Ballester (DCB)
<i>Ballester 1918</i>	Huertas y casas en arriendo de la casa Ballester. Vallmoll. 1918 (DCB)
<i>Baptismes</i>	Llibre de baptismes (AHAT)
<i>Beneficis</i>	Capbreu de beneficis de l'església (AHAT)
<i>Cadastr</i>	Cadastr 1745-1768 (AHAT)
<i>Capbreu</i>	Capbreu de Vallmoll (1747-1751) (AHV)
<i>Capbreu de l'església</i>	Capbreu de l'església segle XVI (AHAT)
<i>Capbreu de la rectoria</i>	Còpia autèntica del capbreu de la rectoria de la vila de Vallmoll de l'any 1771 (AHAT)
<i>Capbreu de la vila</i>	Capbreu de la vila i terme de Vallmoll (1674-1688) (AHV)
<i>Celebracions</i>	Llibre de celebracions i rèdits de la comunitat (AHAT)
<i>Compliment</i>	Compliment pasqual (AHAT)
<i>Cuaderno</i>	Cuaderno de liquidaciones o amillaramientos (Pueblo de Vallmoll) (AV)
<i>Cúria</i>	Cúria del batlle (AHAT)
<i>Dèbits</i>	Llibre de dèbits de l'església segles XVII-XVIII (AHAT)
<i>Desposoris</i>	Llibre de desposoris (AHAT)
<i>Documenta</i>	Documenta selecta (AHAT)
<i>Focs s. XV</i>	Focs segle XV (AHAT)
<i>Fundacions</i>	Llibre de fundacions segle XVIII (AHAT)

<i>Llevador</i>	Llevador de la renda (AHAT)
<i>Llevador església</i>	Llevador de l'església nova 1771 (AHAT)
<i>Libre de capbreus</i>	Libre de capbreus segles XV-XVII (AHAT)
<i>Libre de l'obra</i>	Libre de l'obra i bacins de l'església segles XVII-XVIII (AHAT)
<i>Manuels</i>	Manuels notarials (AHAT)
<i>Obituari</i>	Obituari (AHAT)
<i>Plec</i>	Plec de papers de la comunitat segle XVII (AHAT)
<i>Processos</i>	Processos (AHAT)
<i>Quadern</i>	Quadern del Real Catastro de Vallmoll de l'any 1828 (AV)
<i>Registre</i>	Libres del Registre de la Propietat de Valls (RPV)
<i>Registre fiscal</i>	Registre fiscal (AV)
<i>Valies</i>	Libres de valies (AHAT)
<i>Vendes</i>	Vendes de la Universitat (AHAT)

3. Llista de topònims

Llista de topònims

Abadia, l'

"una casa vulgo dita la Abadia qua a part devant afronta ab la plaça de la Iglesia mayor, al altre costat ab lo rech de la vila y a part detras ab lo mur de la vila" (*Manuals* 1661).

Abadia, el carrer de l'

Carrer que va de la plaça de l'Església al portal de la Creu.

"Acto seguido se da cuenta de que D. Juan Zapata García ha solicitado cruzar la calle conocida como de la Badia con un pequeño tubo que ha de transportar gasoil..." (*Actes* 1980).

Abaixador, l'

"Joannes Mulner dictus lo abaxador" (*Manuals* 1577).

Abella, ca l'

Nom de casa que encara perviu avui dia. Sortint del poble cap a Valls és l'última casa a mà esquerra abans d'arribar a la rasa del Roser.

"Joseph Cabré dit abella" (*Llevador* 1787); "Juan Cabré –a– Abella" (*Registre* 1971).

Abella, el corral de l'

Al carrer del Roser.

Abella, l'era de l'

Damunt del xalet de ca l'Abella. Abans hi havia la masia vella de l'Abella.

Abella, la masia de l'

A la partida del rec de l'Argentona.

Abelló

Cognom documentat entre 1398 i 1463.

Abelló, el carrer (del portal) d'

Nom que rebia l'actual carrer de la Unió des del carrer del Mig fins a la baixada que fa abans de la costa de ca Ralet, on hi havia un portal de l'antiga muralla.

"quandam domum in dicta villa vallismollis in vico vocato lo carrer del portal den abelló" (*Manuals* 2-1-1445); "... una casa (...) al carrer den Abelló ab una part ab lo carrer corrible.." (*Manuals* 1619).

Abelló, (lo) de n'

"Gabriel Prats dit lo den abelló" (*Manuals* 1579).

Abelló, del carrer de n'

"Petrum Ballester del carrer den abelló" (*Manuals* 1568).

Abelló, el portal d'

Portal de la muralla que hi havia a l'actual carrer de la Unió, a l'alçada de la costa de ca Ralet.

Abelló, del portal de n'

"Gabriell Prats del portal den abelló" (*Manuals* 1575).

Abeurador, l'

"quondam partium terre trocii sita in termino de vallmoll in parte dicta la orta vella affr. cum alveolo dicto de la vila y ab les piques del abeurador" (*Manuals* 1564).

Abeurador, el camí de l'

"quoddam corrale meum situm in dicto loco de vallmoll extramuros en lo ravall afrontatur ab una parte cum via publica de alia parte cum itinere quo itur al abeurador..." (*Manuals* 1530).

Adob

"Pau Marimon (a) Adop" (*Compliment* 1880).

Adolfo, ca l'

Al carrer de l'Àngel.

Adroguer, ca l'

A l'avinguda de Catalunya. Fins fa poc tenien una botiga.

Adroguer, la masia de l'

A la partida de Vernets. Toca amb el terme de Nulles, ja que la partió passa just per darrere.

Agència, la masia del Rafelet de l'

A la partida dels Clots. Hi ha bassa.

Agna, ca Jaumet de l'

A l'avinguda de Catalunya.

Agna, la masia del Jaumet de l'

A la partida dels Garràfols. Abans es coneixia com a masia del Ros del Milà i, encara anteriorment, de ca Peró.

Aguda, la rasa de n'

"... altra tros a la rasa de na guda afronta ab la dita rasa e ab lo camí del cover." (*Focs* s. XV);
"altra tros a la rasa de na guda afronta... ab lo terme de Valls ab lo camí de les planes" (*Focs* s. XV).

Agustinet, la pedrera de l'

Tocant a les comes de Companys. L'informador va dir no haver-la vist funcionar mai.

Aiguader, ca l'

A la placeta del Castell.

Aiguader, el tros de l'

A la partida de Francolins, tocant el torrent.

Aimeric, el mas (o xalet) d'

A la partida de l'Horta de la Vila. S'hi entra per l'avinguda del coronel Oller. Fa cantó amb el camí del Roser.

"Masia de l'Aymeric" (*Registre fiscal* 1922).

Albanell

Cognom documentat entre 1398 i 1463.

"Macià Albanell" (*Focs* s. XV).

Albanell, el carrer de n'

"in dicto loco vallismollis in vico den albanell... terminatur ab una parte cum Mathia albanell... et ab alia parte cum vico" (*Manuals* 1463).

Albereda, l'

"unam sortem terre vocatam l'albereda" (*Manuals* 26-IX-1431).

Àlbers, els

"quoddam terre troceum nominatum los albers al rec dena argentona" (*Manuals* 1536).

Alcalá Zamora, el carrer d'

Nom que es decidí de donar al carrer d'Isabel II en el ple municipal del dia 23 d'abril de 1931.

Alcoletge

Cognom documentat entre 1461 i 1602.

"Miquel Alcolega" (*Focs* s. XV).

Alcoletge, la placeta d'

"quoddam domus... in platea dicta den alcoletga affr. cum michaelle mallorquí ab duabus partibus et cum platea el cum via den abelló" (*Manuals* 1570).

Alcover, el camí d'

"aliud trocium affrontatur cum via publica qua itur apud loci alcoverio" (*Manuals* 12-I-1437); a la partida dita la rasa... "afronta a mijorn ab lo camí de Alcover" (*Manuals* 1613).

Alcover, el camí d' (partida)

"Item altra pessa de terra sacà en la partida del camí de Alcover; la qual termina... de tramuntana ab lo camí de Alcover" (*Capbreu de la vila* 1674).

Aldo

Cognom documentat entre 1536 i 1602. Provenent del regne de França:

"Jacobus nando frances de la vila de nimes regni de francie... abitatur ville vallismollis" (*Manuals* 1536).

Aldo, la rasa de n'

"a la partida de la rasa den aldo... afronta ab la dita rasa" (*Manuals* 1643), "una pesa de terra a las esplanas afronta en lo camí de Valls y en la rasa den aldo" (*Valies* 1711).

Aldo, la rasa de n' (partida)

"a la partida de la rasa den Aldo affr. a sol ixent ab la rasa... a ponent ab la costa del terme de Valls" (*Manuals* 1632); "Item altra pessa de terra... en la partida de la rasa den Aldo olim de na Ginera termina... de ponent ab la serra del terme de Valls" (*Capbreu de la vila* 1674).

Alexandre

Cognom documentat entre 1462 i 1526.

"Pere Alexandre" (*Focs* s. XV).

Alexandre, el tros de n'

"altre pessa de terra dita lo tros den Alexandre... en la partida del fonollar affrontant... a ponent ab lo dit confessant mitjensant lo rech del fonollà" (*Capbreu de la vila* 1674).

Alió, el camí d'

"in parte vocata los cogolls affrontatur... cum itinere quo itur ad locum qui vocatur alió" (*Manuals* 1509); "Partida llamada dels Provadors...; lindante al Este con el camino de Alió... y al Norte con el camino que dirige a esta villa de Valls denominado de san Francisco." (*Registre* 1878).

Alió, el camí d' (partida)

"Item tota aquella pessa de terra campa... a la partida dita los provadors, alias lo camí de Alió, ó de Valls que afronta... a tremuntana ab lo camí de baix de Valls dit de S' Francisco." (*Capbreu* 1749).

Altra Banda, l'

Partida de terra situada, respecte del poble, a l'altra banda del torrent, des de la rasa de Montserrat fins a l'alçada de la cruïlla amb la carretera de la Secuita, ja que és on acaba el rec.

"... partida llamada por unos Camino de la Costa y por otros del Altra Banda, conocida también por Horta Novella." (*Registre* 1881).

Altra Banda, el rec de l'

Rega la partida del mateix nom. Arreplega l'aigua una mica més avall de la resclosa del rec de les Cavalleries.

"... partida llamada de la Altra Banda...; lindante... al Oeste con Juan Gatell, mediante el acueducto del mismo nombre de la partida." (*Registre* 1871).

Alzina, el Camp de l'

Partida de terra que limita amb el torrent, el camí dels Garràfols i la carretera de Tarragona.

"item un tros apellat lo camp de la alzina" (*Manuals* 1424); "altre pessa de terra situada en dit terme de Vallmoll a la partida del Camp de l'Alzina afronta... a ponent ab lo torrent" (*Capbreu de la vila* 1674).

Alzina, l'horta de l'

"Vuy dia 29 de setembre de 1782 té arrendada la dita orta de la Alsina..." (*Llevador* 1782).

Alzina, el rec del Camp de l'

Rega la partida del camp de l'Alzina. Té la resclosa a l'Horta de la Vila, al costat de la font de Belltall.

"quoddam trocium terre situm in termino dicti loci confrontatur cum la rasa den argentona cum torrente... cum alveo veteris campi della alcina" (*Manuals* 13-XII-1398).

Alzina caçadora, l'

"des del Cumallà fins a la alsina casadora" (*Manuals* 1696).

Alzinar(s)

"quondam terre trocio... sito in termino predictae ville vocato lo ozinar" (*Manuals* 28-III-1409); "un alsinar... in parte dicta los alsinas en la cavaleria de tamarit affr. meridie cum lo rec del cogoll" (*Manuals* 1556); "prendre brosa del alsinà que jo tinch a la partida del camí de Valls" (*Manuals* 1728).

Alzinar, camp de l'

Segurament és el Camp de l'Alzina.

"quoddam terre trocium situm in termino de vallemolli in partita vocata lo camp del alzinar"
(*Manuals* 1489).

Alzina(r), el rec de l'

"partita dicta les Cortaradas... confrontatur ab oriente cum camino de Tarragona... ab occidente... ab lo rec del Alzina" (*Plec comunitat* 1669); "agua que percibe del riego denominado del Alsiná"
(*Registre* 1870).

Amunt, el carrer d'

"in vico vocato lo carrer damunt" (*Manuals* 14-XI-1455).

Andelet, ca l'

Al carrer de la Muralla.

Andolça

"Francisco Coll dit Andolsa pages de Vallmoll" (*Celebracions* 31-I-1767).

Andreu

Cognom documentat entre 1464 i 1575.

"Johan Andreu" (*Focs* s. XV).

Andreu, la plana de n'

"in parte dicta lo camí del molí et affrontatur cum itinere quo itu al molí fins a la plana den andreu"
(*Manuals* 1564).

Androna

"Josep Ollé alias Androna" (*Registre* 1887).

Àngel, ca l'

Al carrer de la Unió.

Àngel, la capelleta de l'

Al carrer de l'Àngel, a ca Miquelín.

"se li canta una absoluta devant la porta de casa, unas horas de creu devant la capelleta del Àngel"
(*Obituari* 25-VIII-1792).

Àngel, el carrer de l'

Va del portal de la Creu a la plaça de la Vila.

"calle llamada del Àngel, antes de Vall" (*Registre* 1872).

Àngel Guimerà, el carrer d'

Nom que es donà a la carretera en el ple del 20 d'agost de 1931.

Ànima

"Cusidó i Molné, Pablo (a) Anima" (*Cuaderno* 1862).

Anna

"Jaume Oller (a) Anna" (*Compliment* 1880).

Arbonès

Cognom documentat entre 1398 i 1597.

"Antoni Arbonès" (*Focs* s. XV).

Arbonès, el carrer d'(en Pere)

"un corral al carrer den arbonès afronta ab n'Antoni Arbonès" (*Focs* s. XV); "quodam ovile situm in loco vallismollis in vico vocato lo carrer den pere arbones" (*Manuals* 1524).

Arcisa, ca l'

A la placeta del Castell.

Arenal(s), l'(els)

"item al arenal un tros de terra" (*Manuals* 20-VII-1422); "Item altra pessa de terra... a la partida dita lo Arenal alias lo Camp de la Alsina que afronta a mitj dia ab... mitjansant una rasa, a Ponent ab lo Torrent." (*Capbreu* 1747).

Argamassa, l'

"troç de mitga quarterada apellat la argamassa afronta ab lo torrent" (*Manuals* 23-VII-1437); "una peça de terra... en la partida dita la orta vella la qual peça de terra vulgarment diuen lo tros de la argamassa" (*Manuals* 1610).

Argamassa, el pont de l'

"Item un tros al pont de la argamassa" (*Manuals* 1567).

Argentona

Cognom documentat entre 1408 i 1437.

Argentona, l'

"a la partida de la Argentona prop lo camp den Gatell" (*Manuals* 1708).

Argentona, el camp del rec de n'

"Item altra pessa de terra campa regadiu vulgarment dita lo camp den Gatell... a la partida dita lo Camp del Rech de na Argentona que afronta... a ponent ab... mitjansant lo Rech de na Argentona" (*Capbreu* 1747).

Argentona, el carrer de n'

Era l'actual carrer del Roser o carrer que no passa.

"quoddam pati domum sive corral... in dicta villa in vico den argentona confrontatur... cum muro dicte ville" (*Manuals* 25-X-1420); "in vico den argentona dicto lo carrer que no passa" (*Manuals* 1593).

Argentona, la cavalleria de n'

"in cavalaria... in loco vallismollis que vulgo dicitur la cavalleria den argentona" (*Manuals* 1514).

Argentona, el(s) censal(s) de n'

"unum quartonum terre... situatum in parte vocata los sensals Raymundi de Argentona" (*Manuals* 25-V-1437); "Item altra pessa de terra... a la partida dita los Censals den Argentona que afronta... a ponent ab la Rasa dels Capellans" (*Capbreu* 1747).

Argentona, la costa (del pont) de n'

"una pessa de terra... en la partida dita la Coma de Moixó la qual afronta de sol ixent ab la costa del pont den Argentona" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra... a la partida dita la Coma de Moixó... dita la Costa de na Argentona" (*Capbreu* 1747).

Argentona, l'era de n'

"Item altra pessa de terra... que antigament se anomenava la hera den Argentona vuy la Mata... en la partida dita lo Camí del Molí que afronta a sol ixent ab lo Rech den Argentona a mitg dia ab... mitjensant lo camí dit de la dressera, a ponent ab lo camí del molí y a tremuntana ab... mitjensant lo camí de las Corteradas." (*Capbreu* 1747).

Argentona, la font de n'

"Pere Sanahuja: un tros a la font den argentona afronta ab lo camí del molí... ab la coma den moxo aygua vessant" (*Focs* s. XV); "quoddam terre trocium cum oliveris situm in termino loci vallismollis in parte vocata la font den argentona afrontatur a parte una cum via publica qua itur ad silvam" (*Manuals* 1514).

Argentona, l'hort(a) (del rec) de n'

"in parte voccata lo orto den argentona" (*Manuals* 1594); "en la horta del rech den argentona" (*Manuals* 1651); "a la partida dita la horta d'Argentona" (*Manuals* 1731).

Argentona, la quadra de n'

"un troç de terra situat en lo terme de dit lloc de vallmoll en la quadra de na argentona" (*Manuals* 1503).

Argentona, la quarterada del rec de n'

"altre pessa de terra... a la partida de las quarteradas del Rech de Na Argentona antiguament dita los albes" (*Processos* 1673).

Argentona, la rasa de n'

"quoddam trocium terre situm in termino dicti loci confrontatur cum la rasa den argentona cum torrente... cum alveo veteris campi della alcina" (*Manuals* 13-XII-1398).

Argentona, el rec de n'

"quoddam terre trocium... in termino dicti loci vallismollis in parte vocata lo censal affrontatur ab oriente reco den argentona" (*Manuals* 1512).

Argentona, el rec de l' (partida)

L'informador Josep Buyó dona aquest nom a la partida que en mapes consta simplement com l'Argentona, i hi inclou la del camí del Molí.

"in partita del rec den argentona" (*Manuals* 1586).

Argentona, el solrec de n'

"... terre de regadiu in parte vocata lo solrec den Argentona confrontata... cum lo vilar" (*Manuals* 26-IX-1433).

Argiles, les

"aliud trocium a la argila" (*Manuals* 19-XI-1422); "Item altra pessa de terra... a la Partida dita las Argilas alias lo Camp de la Alsina" (*Capbreu* 1747).

Ari, la masia de l'

A la partida dels Cogolls.

Arner, l'

"Gabriel Plana dit lo arner" (*Manuals* 1577).

Arner, el carrer d'en plana l'

Era l'actual carrer d'Isabel II.

"una casa... en lo carrer den Plana lo Arner" (*Manuals* 1597); "aquella casa que te y posseheix en la p^{nt} vila de Vallmoll situada en lo carrer dit den Plana lo Arner afrontant... a migdia ab lo carrer de S' Fran^{ch}" (*Manuals* 1723).

Arner, del carrer d'en Plana l'

"Joan Olomar del carrer den plana lo arner" (*Manuals* 1619).

Arpet

"Francisco Terrés (a) Arpet" (*Compliment* 1880).

Arquebisbe, la mina de l'

Baixa de Puigpelat. Entra al terme de Vallmoll per les Comes i en surt per Mas Vell.

Auxili, ca l'

Al carrer de l'Àngel.

Avall, el carrer d'

Era l'actual carrer de l'Àngel.

"carrer de vall" (*Manuals* 1631); "Calle llamada del Àngel, antes de Vall" (*Registre* 1872).

Avall, del carrer d'

"Toni plana del carrer de vall" (*Manuals* 1577); "Anton Boronat dit del carrer devall" (*Capbreu de la rectoria* 1771).

Avellanar, l'

"Item tota aquella pessa de terra... a la Partida dita darrere lo Castell alias lo Avellanar que afronta a sol ixent... part ab lo Pujol del Castell" (*Capbreu* 1747).

Avellanar, el bosc de l'

"Pieza de tierra secano situada en el término de Vallmoll partida Comes también Prats denominada Bosch Vellanar... Linda... al Oeste con el Torrente de Vallmoll o de l'Hospitalet." (*Registre* 1962).

Avellanar, la masia de l'

És sota la vinya que tocava amb el Sales.

"Joan Montserrat y Úrsula Montserrat y Seriol, habitants en la masia dita del avellaná" (*Baptismes* 20-IV-1779); "Masia del Vallená (partida dels Prats)" (*Ballester* 1918).

Avellaners, els

"un tros apellat los avellanes afronta ab lo torrent" (*Valies* 1486).

Badejo, el

"Porción de tierra sembradura viña e yermo conocida por lo Badejo situada en el término de la Villa de Vallmoll y partida llamada Viña Gran o Camp." (*Registre* 1872).

Badia

Cognom documentat des de 1506.

Badia, ca

Al carrer baix de sant Francesc i al carrer de l'Àngel.

Badia, el bosc de

A tocar de Garràfols.

Badia, el corral de

Al carrer del Roser o carrer que no passa, a l'esquerra pujant.

Badia, la masia de

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Badió

"Joan Badia alias Badió" (*Registre* 1871).

Baix, el carrer de

Era l'actual carrer de l'Àngel.

"domum sitam in dicto loquo in viquo vocato lo carrer de baix quem afrontatur... cum muro et cum abadia" (*Manuals* 1544).

Baix, del carrer de

"Joan Mulner del carrer de bax" (*Llibre de capbreus* 1562).

Baix, la muralla de (partida)

"Tot aquell pati de terra... a la partida dita la Muralla del Rentador o la Muralla de baix... que afronta a sol ixent ab dit rech de la vila o de la horta vella" (*Capbreu* 1749).

Bajoqueta

"Josep Carbonell (a) Bajoqueta" (*Compliment* 1880).

Balcells, el mas de

A la partida dels Provadors, entre el camp de futbol i el cementiri.

Ballester

Cognom documentat des de 1518.

Ballester, l'alzinar de

Finca que hi havia on ara es troba la urbanització Vallmoll Paradís. Josep Buyó no recorda haver-hi vist alzines; diu que en record del nom van deixar-n'hi una que encara hi és.

Ballester, la bassa de

A la partida de Francolí; a la banda esquerra de la carretera baixant. És de pedra i fang.

Ballester, casa

Casa pairal que es troba al carrer de la Unió. Té també porta pel carrer de la Muralla. Actualment és propietat de l'Ajuntament.

"Casa número 30 de la calle José Antonio, en Vallmoll, antes calle de la Unión o del Abelló número 36... Se conoce por casa Ballester. Linda al frente con calle de su situación... y al fondo con la calle Calvo Sotelo –antes del Lavadero– en la que saca una puerta y con la carretera de Tarragona a Lérida, mediante la acequia llamada Rec de la Vila." (*Registre* 1962).

Ballester, els corrals de ca

A l'avinguda de Catalunya, entre el sindicat i ca la Sota.

Ballester, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila, des d'on ara hi ha les cases noves fins gairebé el torrent. Són dues peces, una sota l'altra, amb entrades diferents.

Ballester, el magatzem de

A l'avinguda de Catalunya. Fa cantonada amb el camí de la Font. Actualment hi ha unes caves.

Ballester, la masia roja de

A la partida del Terme del Mas, a la finca del canyar de Coll, damunt del torrent. Toca al camí. Anys enrere havia estat de ca Ballester.

Ballester, la mina de

Mina de propietari, regava la masieta de Ballester, a la partida del rec de l'Argentona. Comença a la partida de Corredors, més amunt de la fàbrica de mobles.

Ballester, la pallissa de

Peça de terra on ara hi ha la fàbrica de mobles de Rocamora. Era de ca Ballester.

"Pieza de tierra denominada la Pallissa... con un pajar cubierto solo con un mal tejado y una era para trillar; situada en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada Secans." (*Registre* 1874).

Ballester, el reixat de

A la partida del Reixat. Actualment hi ha el camp de futbol. Arriba fins al camí de les Esplanes.

Ballester, el rentador de

Fins a començaments de segle hi havia els rentadors del poble a l'actual carrer de la Muralla, al costat de ca Ballester, en un pati de la seva propietat. Gabriel Ballester, per raons de salubritat, va oferir uns terrenys a l'Horta de la Vila, damunt del torrent, on es van traslladar els rentadors.

Ballester, els tornalls de

Limiten amb els Bogatells, el terme de la Secuita i el torrent dels Bogatells. Tenen una extensió d'uns 20 jornals; hi ha una masia, un pou (nou) i una bassa (nova).

Barceloneta, el carrer

Carrer que suposa la urbanització del tram final del camí del Castell, des d'una mica abans del carrer de sant Sebastià fins al carrer Ponent.

"calle llamada Carrerada del Castell o Barceloneta" (*Registre* 1870); "Calle de Barcelona o de la Barceloneta" (*Registre* 1960).

Barbal

"Joan Vives dit Barbal" (*Celebracions* 1767).

Barber, el

"Pere arbones lo barber" (*Manuals* 1613).

Barbeta, la

"Joannis Olomar revendetoris vulgariter... la barbeta" (*Manuals* 1631).

Baró, el

"Joan Gatell dit lo baró" (*Manuals* 1650).

Barraca

"Rosa Parés (a) Barraca" (*Compliment* 1880).

Barraca, ca la Celerina de

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Barraca, cal Ramon de

Al carrer baix de sant Francesc.

Barraca, el tros de Pepet de

A la partida del Camp de l'Alzina.

Barrunyo, la masia d'en

"Masia d'en Barrunyo (Propietario: Pedro Brichs Vila, de Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Baster, cal Joan del

N'hi ha dues a l'avinguda de Catalunya.

Batet, ca

N'hi ha dues, una al carrer Major i una al carrer de l'Àngel.

Batet, la masia de

A la partida dels Clots.

Batllet

"Francisco Cosidor alias Batllet" (*Registre* 1870).

Bava

"Josep Queraltó (a) Bava" (*Compliment* 1880).

Bava, ca l'Esteve de la

Al carrer de sant Sebastià.

Bava, el tros de l'Esteve de la

N'hi ha dos, un a la partida del Camp de l'Alzina i un altre a la de Francolins.

Becano

"Francisca Badia (a) Becano" (*Compliment* 1880).

Becano, el tros de

A la partida del Camp de l'Alzina.

Beleta

"Joan Cabrer (a) Beleta" (*Compliment* 1880).

Beleta, el colomar de

A la partida del rec de l'Argentona. Toca al mas de Virgili.

Beleta, pubill de la

"Piñol, José (a) Pubill de la Beleta" (*Cuaderno* 1862).

Bellavista, el camí de

"quoddam trocium terre... in parte vocata lo cogoll affr. a meridie cum camino quo itur a bellavista ab aquilone cum camino quo itur a pugpelat" (*Manuals* 1504).

Bellavista (partida)

"Pieza de tierra... agua que toma de la mina del Hospitalet... en el término de Vallmoll y partida llamada Bellavista...; lindante a Oriente... parte con el Torrente de Bellavista." (*Registre* 1904).

Bellavista, el torrent de

Nom que rep el torrent en el seu primer tram després d'entrar en el terme de Vallmoll, segons la documentació.

"Tota aquella pessa de terra... a la partida dita los Caldés que afronta a sol ixent ab lo torrent de Bellavista... a ponent ab lo Rech dit del Castell y a tremuntana ab dits Rech y Torrent." (*Capbreu* 1747).

Belltall

Cognom documentat ja el 1462.

"Francesc Belltall" (*Focs* s. XV).

Belltall

"Joan Carbonell (a) Belltall" (*Compliment* 1880).

Belltall, la costa d'en

"Item altra pessa de terra... en la partida dita de las franquesas alias la costa den Belltall per lo mitg de la qual passa lo torrent que afronta... a tremuntana ab... mitjensant lo Rech de la Vila en la qual està compresa una llenca o cua de terra que amunt se va estrenyent per la vora del torrent cosa de un tornall de llargaria pel entrant de la qual llenca o cua passa lo rech dit de la Teula." (*Capbreu* 1747).

Belltall, la font del

Es troba a la partida de l'Horta de la Vila, entre el torrent i els rentadors, a tocar de la resclosa del rec del Camp de l'Alzina. Ningú no hi anava a buscar aigua, ja que rajava poc.

Bellveret

"Joan Bellver dit Bellvaret de la placeta de S' Francesch" (*Manuals* 1732).

Benet

Cognom documentat des de 1398.

Benet, ca

A l'avinguda de Catalunya, on abans hi havia hagut l'hospital.

Benet, els clots de

A la partida dels Clots, abans eren els clots d'Oller. Damunt hi ha la masia de Rufà.

Benet, la coma d'en

"al terme de Vallmoll a la partida dita la coma den benet" (*Manuals* 1630).

Benet, la masia de

A la partida dels Clots, als clots de Benet.

Benet, el portal d'en

És el portal de la Creu.

"quoddam corrale eius situm extramuros dicti locis in portalis den benet affr. cum via qua itur de dicto portali ad portale castilii" (*Manuals* 1565); "altra casa que lo dit... compra de la cessio dels bens foren del quondam Jaume Benet situada dins la dita vila de Vallmoll en lo dit carrer de vall prop lo portal dit den Benet, la qual afronte a sol ixent ab lo mur de la vila" (*Processos* 1648).

Benet, de fora del portal d'en

"Pere Ballester de fora al portal den benet" (*Manuals* 1568).

Benet, del portal d'en

"pere ballester del portal den benet" (*Administració del blat* 1565).

Beneta, la quadra de na

"dos cortons de terra en lorta vella en la quadra de na beneta" (*Manuals* 1504).

Berenguer

"Joan Olomar dit lo berenguer o de la losa" (*Capbreu* 1565); "Joan Olomar lo berenguer lo vell" (*Administració del blat* 1572); "Joan Olomar berenguer lo jove" (*Administració del blat* 1572).

Bernat

"José Rocamora –a– Bernat" (*Registre* 1971).

Bernat, la masia del

Vegeu masia del Marxant.

Bescart, la masia del

A la partida dels Cogolls.

Bessó

Al carrer de la Barceloneta.

"Bernardo Plana vulgo dicto lo basso" (*Manuals* 1573); "Joan Salessas (a) Bessó" (*Compliment* 1880).

Bestiar, la carrerada del

"Corral... en la vila de Vallmoll y calle arrabal de san Miguel señalado con el número ocho, antes Carrerada del bestia" (*Registre* 1874).

Biana

"Antònia Torrens (a) Biana" (*Compliment* 1880).

Biela

"Josep Borrás alias Biela" (*Registre* 1874).

Biolet, ca la

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Biolet, la masia de

A la partida del Terme del Mas⁴, entre el camí del Terme del Mas i el riu.

Bitxets

"Ollé, Juan (a) Vichets" (*Cuaderno* 1862).

Nota:

4. L'informador va afegir, després del nom: "o sigui, de Flaciano de Pontarró".

Blanc

Cognom documentat entre 1501 i 1541.

Blanc, el tros d'en

"una peça de terra a la orta novella dita lo tros den Blanc" (*Manuals* 1627).

Blanca, la masia

A la partida dels Clots, damunt la masia de Menut.

Blasi

"Pasqual Palma dit Blasi" (*Manuals* 1695).

Bogatell(s)

Partida de terra, dividida per la carretera de la Secuita, que limita amb el Mas Vell, el torrent dels Bogatells i el Regolf. Una part forma part del terme de la Secuita.

"un tros de terra al bugatell afronta... ab lo bugatell" (*Valies* 1486); "uno terre trocio cum oliveris situm in termino vallismollis in parte vocata lo bugatell affrontatur a parte una cum itinere quo itur de valmol a la cacuyta ab alia cum lo bugatell" (*Manuals* 1519).

Bogatell(s), el camí del(s)

Camí que surt de la carretera de la Secuita i va cap a les Gunyoles. És una part del camí vell de Tarragona.

"Pieza de tierra... en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada Bogatell...: lindante al Oeste con un camino denominado Bogatell" (*Registre* 1875).

Bogatell, el torrent del

Torrent que fa de partió entre els municipis de Vallmoll i la Secuita.

"in parte vocata lo manlonc... pro ut affrontata... cum torrente del bugatell et cum via publica quo itur apud civitatem tarraconi" (*Manuals* 29-IX-1434).

Bolet, el pujol d'en

"item una era en la part apellada lo pujol den bolet" (*Manuals* 23-III-1424).

Bomba, la masia de la

A la partida de Calders. La partió dels termes de Valls i Vallmoll travessa la masia, fins al punt que segons on es dormís es podia ser quintat en un lloc o altre.

"en la Bomba de Pau Recasens comerciant de Valls terme y Parroquia de Vallmoll" (*Obituari* 24-X-1806); "Pieza de tierra denominada la Bomba,... sita en el término de Vallmoll y partida llamada Calders." (*Registre* 1871); "Mas de la Bomba" (*Registre fiscal* 1922).

Bonança/Bondat

"a migdie en casa na bonança" (*Manuals* 1650); "Joseph Monserrat dit la bondat" (*Manuals* 1691).

Bonet

Cognom documentat des de 1723. El 24 de gener d'aquest any Joan Bonet, vidu de Renau resident a Vallmoll, es casava amb Josepa Sagarra.

Bonet, la masia de

Està remuntada; es troba actualment dins de la urbanització Vallmoll Paradís.

"Mas de Bonet" (*Compliment* 1880); "Masia d'en Bonet" (*Registre fiscal* 1922).

Bonjoan

"Anton Morlà (a) Bonjoan" (*Compliment* 1880).

Bonjoan, la masia del

A la partida dels Clots.

"Masia del Bon Joan (Propietari: Antonio Morlà Fusté, de Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Bordell, cal

Al carrer de la Muralla.

"Joan Estilles (a) Bordell" (*Compliment* 1880).

Bordell, el

A la partida de l'Horta de la Vila.

Bordell, les comes del

A la partida de les Comes.

Bordell, la masia del

A la partida de les Comes, es toca amb la masia de Ferran.

Bordell, el secà del

A la partida del rec de l'Argentona, del rec avall. Encara rega del rec de la Vila.

Borni, el tros del

A la partida de Francolins, tocant al torrent.

Borni, cal Joanet del

Al carrer de l'Àngel.

Boronat

Cognom documentat des de 1410. "Johan Bonanat" (*Focs* s. XV).

Boronat, l'arenal d'en

"quoddam terre trocium... in parte dicta larenal den bonanat" (*Manuals* 1550).

Bosses

"Piñol, Juan (a) Bossas" (*Cuaderno* 1862).

Boter

"Pau Gavaldà, major, dit Boter" (*Desposoris* 1769); "Joan Oliver (a) boter" (*Compliment* 1880).

Boter, cal Pau

Vegeu cal Pau Boter.

Boter, cal Joan de

Al carrer de la Pau.

Boter, Pere de Pau

"Pere Gavaldà (a) Pere de Pau boter" (*Compliment* 1880).

Boter, Peret del

"Pere Olivér (a) Peret del botér" (*Compliment* 1880).

Botja, el comellar de la

"aquella pesa de terra anomenada les costes i lo comelar de la vocha... afronta ab lo bugatell" (*Manuals* 1588).

Bover

Cognom documentat des de 1717. El 28 d'octubre d'aquest any, Isidro Bover, de Cabra, resident a Vallmoll, es casa amb Tecla Mulet.

Bover, la costa de la masia de

Al camí dels Clots; fa una mica de pujada. Damunt hi ha la masia de Bover.

Bover, la masia de

A la partida dels Clots, entre la masia de la Cirila i la masia de Llavor. Damunt de la costa de la masia de Bover, on el camí dels Clots fa una mica de pujada.

Bràfim, el camí de

"Pieza de tierra... en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada Bogatell...; lindante... a poniente con el camino de Bráfim" (*Registre* 1874).

Brígia, ca la

A la carretera de Lleida.

Brígia, l'era de la

A la masia de la Brígia.

Brígia, la masia de la

A la partida de les Comes.

Burell

Cognom documentat entre 1631 i 1717.

"Elisabet Fabregas i Borell" (*Desposoris* 28-X-1717).

Burell, ca

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

"Pera Fabregas dit Burell" (*Manuals* 1732).

Burell, el cortó de

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort de Burell i la mina del Petroli.

Burell, la cotxeria de

A l'avinguda de Catalunya, a la banda del torrent. Comprada per cal Jordi del Cateri, amb què toca.

Burell, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila, entre les hortes de Sales i el cortó de Burell.

Burell, el magatzem de

A l'avinguda del coronel Oller, a la banda del torrent, entre el pati de Burell i el xalet d'Aimeric.

Burell, el mas de

N'hi ha tres. Un, a la partida de Francolins, la finca del qual és tota envoltada de paret; un segon, a la partida de Pinars, sota el camí dels Morts. El tercer es troba a la partida dels Cogolls, a uns 3/4 d'hora del poble, entre la masia del Joan de l'Isidro i la masia del Salvador del Sec.

Burell, el pati de

A l'avinguda del coronel Oller, a la banda del torrent, entre ca l'Era de Roig i el magatzem de Burell.

Burell, el secà de

A la partida del rec de l'Argentona. Entre la finca del mas de Virgili i la finca del Frare.

Burell, la sort d'en

"La sort den Borell (Propietario: José Ferré Cabré, domiciliado en la misma finca)" (*Registre fiscal* 1922).

Burí, cal

Al carrer de l'Àngel.

Burses

"Josep Pinyol (a) Burses" (*Compliment* 1880).

Cabalera, ca la

Al carrer de la Unió (de sant Domingo).

Cabana, la

"super trocio terre situm in termino vallismollis vocato la cabana" (*Manuals* 30-X-1430).

Cabeça

Cognom documentat entre 1423 i 1791.

"Guilem Cabeça" (*Focs* s. XV).

Cabeça, el camp d'en

"la corturada y lo camp den Cabessa" (*Manuals* 1658); "Item altra pessa de terra... a la partida dita lo camí del molí vulgarment lo camp den cabessa devant lo Portal de la Creu" (*Capbreu* 1747).

Cabeça, la volta d'en

"tota illa domus... sita intus dictam villam de vallmoll in testudo sive volta den Cabesa terminata ex uno latere cum dicta testudo sive volta den Cabesa... et a parte ante cum dictas voltas." (*Plec comunitat* 1698).

Cabrer

Cognom documentat des de 1576.

Cabrer, ca

Al carrer de sant Magí. Anomenada també ca Reig.

"Joan Gatell (a) Cabrer" (*Compliment* 1880).

Cabrer, la masia

A la partida dels Cogolls.

Cabrer, la masia de Joanet de

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Cabres, la creu de les

A la partida dels Vernets. La pilastra encara hi és, prop del camí dels Morts. La finca del costat és d'un tal Aimeric. Segons Josep Buyó, de cal Mio, s'anomena també la creu del Mio, perquè diuen que hi van matar una persona d'aquesta casa.

Calatxo, ca

Al carrer del Roser (carrer que no passa). Els darreres donen al carrer de sant Miquel.

Calco/Calca, cal/ca la

Al carrer de la Unió (sant Domingo).

"Joan Figarola (a) Calca" (*Compliment* 1880).

Calca, cal Pep de la

Al carrer Barceloneta.

Calcetes, ca Joan de

A l'avinguda de Catalunya.

Caldero, ca Cisco de

Al carrer de sant Magí.

Calders

Partida de terra que limita amb els termes de Valls, Puigpelat i, mitjançant el torrent, Nulles i amb les partides dels Clots i els Cogolls, mitjançant el camí de Valls a Nulles.

"aliud trocium terre vocatum los calders situm in termino dicti loci de vallmoll [confrontatur] cum via publica qua itur a valls" (*Manuals* 17-XI-1398).

Calders, la coma dels

"quoddam terre troceo dicto la coma dels calders" (*Manuals* 1546).

Calders, la mina dels

Amorrada dins el clot dels Calders. Rega les terres de les següents masies, a raó de 24 hores cadascuna: masia Cabrer, masia del Pontet (de baix), masia de Rius, masia del Joan de l'Isidro, masia de Burell (als Cogolls), masia de Virgili i masia de Peirot (a Calders).

"mina dels Calders" (*Registre* 1873).

Calders, el rec dels

"quandam sortem terre... in parte vocata los caldes afrontata cum reco dels caldes" (*Manuals* 1457).

Calvet

Cognom documentat des de 1749.

"Joseph Calbet (Valls)" (*Capbreu* 1749).

Calvet, cal Nicasi de

A la placeta del Castell.

Calvet, el tros de Nicasi de

A la partida del Camp de l'Alzina. Al capdavant hi ha la font de la Munda, que fa de partió entre el Camp de l'Alzina i Garràfols.

Calvo Sotelo, el carrer de

Nom del carrer de la Muralla durant la dictadura, es va acordar en el ple municipal de l'1 de juliol de 1939.

Camí Fondo, el

Va des del Terror Blanc fins als Francolins. Al final hi havia el molí.

Camí Pescater, el

"mitjensant lo camí de la Torra altrament lo camí pescater" (*Capbreu de la vila* 1674); "una pessa de terra... en la partida de la romagorosa que afronta... de ponent ab... mitjensant lo camí pescater, o, de Valls a Tamarit" (*Capbreu de la vila* 1674).

Camí Pregon, el

"in parte vocata los sensals afrontatur... cum lo camí pregon" (*Manuals* 1520).

Camí Pregon, el (partida)

"Primo una pessa de terra... a la partida dita lo Camí Pregon alias los Censals, o, Rech de na Argentona que afronta a sol ixent ab lo torrent... y a tremuntana... part ab la rasa dita de la Pinyoleta." (*Capbreu* 1747).

Camí Pregon, la rasa del

"quoddam terre trocium... als censals affrontatur... cum via del molí et cum rasa del camí pregon" (*Manuals* 1562).

Camp, el

"quondam sortem subrigam sitam al camp quam afrontatur cum reco den argentona" (*Manuals* 1564); "Al Camp" (*Quadern* 1828).

Camp Gran, el

"Item altra pessa de terra campa de tinguda de sinch jornals, poch mes o menos dita lo camp gran... a la partida dita la Era que afronta a sol ixent ab lo torrent... a ponent ab lo dit Marge de las Oliveras" (*Capbreu* 1749).

Campanera

Cognom documentat a Vallmoll des de 1725. Isidro Campanera, fill de Joan Campanera (de Llorenç del Penedès) es casa amb Maria Solé el dia 23 de desembre.

Campaner -a, cal/ca la

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

"Joan Queraltó (a) Campaner" (*Compliment* 1880); "Joan Mateu (a) Campanera" (*Compliment* 1880).

Campanera, Pere Jaume

"Jaume Pinyol (a) Pere Jaume Campanera" (*Compliment* 1880).

Campanera, plana

"Plana Campanera" (*Quadern* 1828).

Campanera, el tros de la

A la partida dels Francolins.

Campàs, el

"quoddam terre trotium cum oliverijs dictum lo campas in parte dicta lo cogoll afr. cum via del cogoll" (*Manuals* 1561).

Canastra

Al carrer de sant Sebastià.

"Francisca Rocamora (a) Canastra" (*Compliment* 1880).

Canastra, Calcetes de la

"Maria Rocamora (a) Calcetes de la Canastra" (*Compliment* 1880).

Càndia

"Marianna Salessa (a) Càndia" (*Compliment* 1880).

Canonges, l'hort dels

"un ort nomenat lo ort dels canonges afr... ab lo camí de nuyes" (*Manuals* 1524).

Cansalada, ca Ramon de

Al carrer de l'Àngel.

Cantó (de la plaça), del

"Joan Olomar del cantó" (*Obituari* 1620); "Joannes Fabregas cultor dictus del canto de la plaça" (*Manuals* 1662).

Canyar, el tros del

"a la partida dita los hortals que arriba al torrent ques diu lo tros del canya" (*Manuals* 1650); "Pieza de tierra viña, la que se conoce entre la familia con el nombre de Cañá, situada en el término municipal de Vallmoll y partida llamada Hortals...; lindante... al oeste con el camino llamado Terme del Mas... y a Cierzo con un Torrente." (*Registre* 1876).

Canyisser

"Anton Montané (a) Cañissé" (*Compliment* 1880).

Cap blanc

"Aimerich, Juan (a) Capblanch" (*Cuaderno* 1862).

Capellà, la masia del

A la partida de les Rases, a uns 150 metres de la rasa de la Viuda.

Capellans, la rasa dels

"Item altra pessa de terra... a la partida dita los Censals den Argentona que afronta a ponent ab la Rasa dels Capellans" (*Capbreu* 1747).

Capità Galán, el carrer del

Nom donat al carrer de l'Àngel en el ple del 20 d'agost de 1931.

Capità García Hernández, el carrer del

Nom donat al carrer de la Unió en el ple del 20 d'agost de 1931.

"Casa... sita en la calle de García Hernández antes Unión" (*Registre* 1935).

Capità Sancho, el carrer del

Nom donat al carrer del Nord en el ple del 20 d'agost de 1931.

Caragol, el

"Petrus Baldrich dictus lo caragol" (*Manuals* 1634).

Carbonell

Cognom documentat des de 1691.

Carbonell, l'era de

Al mas de Carbonell.

Carbonell, el mas de

A la partida del camí del Molí. Anant des del poble a la carretera de la Masó a mà esquerra.

Carlons, cal Mingo de

Al carrer de l'Àngel.

Carlons, cal Pep de

Al carrer de sant Magí.

Carlons, la masia de

A la partida de Provadors. Just passat el pont de la rasa del Roser, sota d'on abans tenien el punt de venda mobles Rocamora.

"Masia Carlons" (*Compliment* 1864); "Masia d'en Carlons" (*Registre fiscal* 1922).

Carlons, la masia del Pau de

N'hi ha dues: una a la partida dels Cogolls, entre la masia Cabrer i la masia de Rius; l'altra, bastant gran, on no es vivia, a la partida de Provadors.

Carlons, la masia del Pep del

A la partida dels Clots. Entre la masia de Sebastià de Xesc i el casalot del Ferrer.

Carnisser

"johan olomar lo carnice" (*Administració del blat* 1532).

Carnisseria, el camí del portal de la

"sis sous per lo fossar... lo qual fossa afronta ab lo camí del portall de la carniseria" (*Capbreu de l'església* 1591).

Carnisseria, el portal de la

"un tros de terra al portall de la carnaceria lo qual tros afronta... ab lo camí qui va a valls" (*Manuels* 1502); "domus nostre sita intu s oppidi de vallesmollis in parte dicta lo portal de la carnaceria que affrontatur cum muro comprenensi tota la torra... et cum pariete que respon ab lo arch de la casa de la vila" (*Manuels* 1576).

Carrer Major, el

És el nom oficial del carrer del Mig.

"in dicto loco de vallemolli in vico majori" (*Manuels* 1466); "una casa en lo carrer del mitg que afronta... de tremuntana ab lo carrer carrer major dit den mitg... confessants per tenir dita casa una volta sobre de dit carrer major" (*Capbreu de la vila* 1674).

Carrer Nou, el

"un corralet de parets clos... situat dins dita vila en lo Carrer nou junt al Castell de dita Vila. Termina de sol ixent ab lo corral del senyor de mitjorn ab las murallas de la vila de ponent ab lo triquet i de tramuntana ab lo carrer publich" (*Capbreu de la vila* 1674).

Carrerada, la

"una casa que antes era un corral petit... en la part dita lo portal de la creu y prop las Murallas de la present de la vila que afronta... a tremuntana ab lo camí dit dels corrals alias la carrerada" (*Capbreu* 1749).

Carrerades, el camí de les

"Item altra pessa de terra... a la partida dita del Molí que afronta... a mitgdia ab... mitjensant lo Camí de las Carreradas, a ponent ab lo camí del molí" (*Capbreu* 1747).

Carrerades, les (partida)

"Item aquella pessa de terra... a la partida dita la Horta novella, altrament las Carreradas" (*Capbreu* 1749).

Carreter, la masia del

"Magdalena Pinyol, muller de Joan Pinyol, residents al mas dit del carreté terme de Vallmoll" (*Obituari* 15-IV-1834); "Masia del Carreté" (*Registre fiscal* 1922).

Carreter, Maria del

"Maria Domingo (a) Maria del Carreté" (*Compliment* 1880).

Carreter, Miquet del

"Francisco Ballester (a) Miquet del Carreté" (*Compliment* 1880).

Carretera, el carrer de la

"Calle de la Carretera de Tarragona a Lérída" (*Registre* 1871).

Cartons

"Pablo Ferran alias Cartons" (*Registre* 1872).

Casa gran

"Josep Boronat (a) Casa gran" (*Compliment* 1880).

Casa nova, de la

"pere holomar de la cassa nova" (*Administració del blat* 1527).

Casalot, el

"Pieza de tierra... con la mitad de una carga derruida vulgarmente Caçalot, situada en el término municipal de la Villa de Vallmoll y partida llamada de Bogatell...; y lindante... a Mediodía parte con José Cisterer alias Xampó" (*Registre* 1874).

Cases noves, el carrer de les

"Casa situada en la villa de Vallmoll y calle llamada de la Unión, antes sitio denominado de las casas novas...; lindante a la derecha al salir con dicha calle de la Unión, antes, denominada de las Casas novas... y por delante con la referida calle" (*Registre* 1877).

Casilla, la

A la carretera de Tarragona, davant la cruïlla amb la de la Masó. Fins 1968 hi vivia el caporal dels peons.
"Casilla (dels peons)" (*Compliment* 1880).

Castanya

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

"Josep Ollé (a) Castanya" (*Compliment* 1880).

Castanya, el corral de la

Al carrer de sant Sebastià, entre ca l'Estivill i ca Ralet.

Castanya, la font de la

Font que encara raja, al capdavant del tros del Paella, a la partida del rec del Camp de l'Alzina. Aquest tros havia estat de ca la Castanya.

Castanya, la masia de l'Andreu de la

A la partida de Pinars, sota el camí dels Morts.

Castanya, la Romeguerosa del Joan de la

A la partida de les Romegueroses, entre la masia del Moro i la masia del Tit.

Castell(s)

"Juan Cisteré alias Castells" (Registre 1874); "Joan Cisteré (a) Castell" (*Compliment* 1880).

Castell, el

Situat al capdamunt d'un turó, actualment es troba en molt mal estat. Els seus orígens cal buscar-los en el segle XII, quan s'estableix la baronia de Vallmoll. Posteriorment degué sofrir diverses modificacions, ja que s'hi veuen arcades gòtiques.

"Castillo medio derruido compuesto de sótanos, plan terreno, primer piso, desvan y en parte terrado, con un huertecito cercado de paredes y una porción de terreno en su mayor parte inculto al mismo castillo anexos" (*Registre* 1877).

Castell, el (partida)

"Item altra pessa de terra... a la partida dita del Castell alias de las Espplanas o avellanars que confronta... a tremuntana... part ab lo camí de las Espplanas" (*Capbreu* 1747).

Castell, el camí del

"el camino antiguo de Vallmoll o sea del Castell" (*Registre* 1870); "Camino llamado del Castell o carrerada del Compte" (*Registre* 1872).

Castell, el carrer del

Carrer que va des del carrer de la Unió, davant de ca Ballester, fins al capdamunt del raval de sant Miquel.

"una casa y corral al carrer del castell" (*Manuals* 1552); "Casa situada en la villa de Vallmoll y calle llamada del Castell" (*Registre* 1872).

Castell, la carrerada del

"en la carrarada del Castell" (*Manuals* 1588); "calle llamada Carrerada del Castell o Barceloneta" (*Registre* 1870); "calle llamada San Sebastian antes Carrerada del Castell" (*Registre* 1872).

Castell, la costa del

"de dit tros de la Costa dita del Castell" (*Manuals* 1660).

Castell, damunt del (partida)

"Un cortó de terra en la partida demunt del Castell. Termina de mitgdia ab la torreta del Señor, de ponent ab lo camí de las Espplanas" (*Capbreu de la vila* 1674).

Castell, l'era del

"la hera del castell" (*Manuals* 1632); "tota aquella pesa de terra seca cituada prop lo mur de la vila sota la era del castell" (*Manuals* 1700); "Hera Castell" (*Quadem* 1828).

Castell, l'hort de baix del

"lo ort de baix del castell al portal den benet affr. ab lo camí del molí y ab en sarda del ort" (*Manuals* 1559).

Castell, l'hort del

"domum in vico dicto lo carrer den abello affrontat... cum orto del castell" (*Manuals* 1598); "una casa... al carrer den abello afrontant... a ponent que es de part darrera ab lo hort del castell y de tremuntana ab la muralla" (*Capbreu de la vila* 1674).

Castell, el pati del

"calle denominada Patio del Castell" (*Registre* 1872).

Castell, el portal del

"Item un corral circuhit de parets situat en la present vila de Vallmoll baix lo Portalet dit del Castell nomenat lo corral dels arrendadors que afronta... a ponent ab la muralla de la present vila" (*Capbreu* 1747).

Castell, la pujada del

És el carrer Major.

"quoddam domum a la pujada del Castell" (*Manuals* 1559); "ab una casa que te en la vila de Vallmoll situada a la pujada del Castell" (*Manuals* 1721).

Castell, la quarterada del

"una pesa de terra ques diu la corterada del castell" (*Manuals* 1643).

Castell, el rec del

Naixia al terme de Puigpelat i entrava al de Vallmoll per damunt del nouer del Corer. Anava al castell per omplir els dipòsits de cara a l'hivern.

Castellà, cal

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Castellà, la masia del

A la partida de les Cavalleries, segons sembla deduir-se dels seus límits:

"Masia del Castellà. Límites. N. Ballester. E. Torrente. S. J. Ma Boronat. O. P. Salas y Rec Vila" (*Ballester* 1918).

Castellans, cal Joan dels

Al carrer del Roser.

Castelar, carrer de

Nom del carrer Major, durant la República. El nom s'acordà en el ple del 20 d'agost de 1931 i es canvià pel de "18 de julio" en el ple de l'1 de juliol de 1939.

Castellets, la fàbrica de ca

A la Barceloneta, anant cap al castell a l'esquerra.

Catalunya, l'avinguda de

Part de l'antiga carretera de Tarragona a Lleida que va de la casilla al carrer del doctor Riu. "Avinguda de Catalunya, número siete, antes calle del Recreo" (*Registre* 1981).

Cateri/Catèria

"Cusidó, Josep (a) Cateri" (*Cuaderno* 1862); "Antonia Guasch conocida por la Cateria" (*Registre* 1862).

Cateri, ca la Dolores del

Al carrer de la Pau.

Cateri, cal Jordi del

A l'avinguda de Catalunya.

Cateri, el reixat del

A la partida del Reixat. Sota comencen els Corredors.

Catorze d'abril, l'avinguda del

Nom de l'avinguda de Catalunya durant la II República. El nom s'acordà en el ple del 20 d'agost de 1931 i es canvia pel de "Avenida del Generalísimo" en el ple de l'1 d'abril de 1939.

"Casa... situada en la Avenida del Catorce de Abril, llamada antes del Recreo" (*Registre* 1933).

Catorze d'abril, la travessia del

Nom donat a la travessia del Recreo en el ple del 20 d'agost de 1931.

Caus, la rasa dels

"Rasa dels caus" (*Quadem* 1828).

Cavaller, el pou de

Damunt les comes de Companys, al Terme del Mas.

Cavalleria, la mina del rec de la

Amorrada al mas de Cosidor. (Vegeu mina del mas de Cosidor).

Cavalleria, el rec de la

És mina. És el rec del poble. Anaven a buscar les aigües al torrent sota la masia de Llorenç. La resclosa va desaparèixer amb la riuada de 1921. Regava la masia de l'Avellanar, el mas de Boronat, l'hort nou de Ferran (sota la granja de la Brígia), el mas del Cándido (rere l'ermita), la masia de Guillemet i la masia del Sec.

Cavalleries, les

Partida que limita amb els Clots, el torrent, l'Horta de la Vila i el camí del Roser.

"arrendo vobis la cavaleria y lo viner affronte ab la irrla de les moreres... ab lo camí de valls y ab la rasa y ab lo torrent" (*Manuals* 1556); "a la partida dita las Cavallarias" (*Manuals* 1728).

Cec, cal

A la Muralla.

Cedàs

"Miguel Miret dit Sadás" (*Registre* 1879).

Cego/Ciego

"Pere cosidor dit lo siego" (*Manuals* 1674); "Pere Cosidor dit lo sego" (*Obituari* 10-VI-1715).

Ceguet -a

"Malena Domingo (a) Cegueta"; "Josep Vallvé (a) Ceguet" (*Compliment* 1880).

Ceguets, ca

A l'avinguda de Catalunya.

"Jaume Carbonell (a) Ceguets" (*Compliment* 1880).

Ceguets, cal Pep del

Al carrer de l'Àngel.

Ceguets, l'hort del

A la partida de l'Horta de la Vila, darrere de ca Ceguets.

Ceguets, la masia del Joan del

A l'Altra Banda. Rega del rec de l'Altra Banda.

Cementiri, el

A la partida de les Planes, al costat del camí de les Planes. La benedicció de l'actual cementiri es féu el dia 7 de setembre de 1884. L'antic es trobava on ara hi ha les escoles⁵.

Censal, l'hort del

"quoddam terre trocium vocatum lort del censall" (*Manuals* 10-VIII-1424).

Censals

Partida que limita amb el torrent, l'Argentona, la carretera de la Masó i el camí del Molí. Josep Buyó no la cita i la inclou en la partida de l'Argentona.

"quoddam terre trocium... in parte dicta lo censal affr... cum via de la dresera" (*Manuals* 1567); "en la partida dels Censals al Rech de nargentona" (*Manuals* 1700).

Cerdà

Cognom documentat des de 1422.

"Berenguer Cerdà" (*Valies* 1486).

Cerdà, l'hort d'en

"in parte dicta lo hort den Serda... affr... ab occidente ab lo rech den argentona a meridie cum dicto rech den argentona" (*Manuals* 1635); "primo una pessa de terra... en la partida de la horta de na serdana la qual termina de sol ixent ab lo rech den Argentona" (*Capbreu de la vila* 1674).

Cerdà, la masia de

"comprenti las dos masias de Rocamora y Cerda" (*Manuals* 1669); "Tecla Serda muller de Jaume Serda pages de Vallmoll habitant en la masia del Q^o Sanahuja" (*Manuals* 1670).

Cerveró

Cognom documentat entre 1460 i 1619.

"Gabriel Cerveró" (*Focs* s. XV).

Cerveró, la quarterada d'en

"una pessa de terra dita la coterada de cervaro en lo terme de Vallmoll a la partida del rech den argentona" (*Manuals* 1655).

Cerveró, la rasa d'en (partida)

"totam vineam quam habemus et possidemus in termino de Vallmoll in partita dicta la rasa den Servero" (*Manuals* 1585).

Cigalo -a

Al carrer de sant Magí.

"Josep Campanera (a) Cigala" (*Compliment* 1880).

Nota:

5. Es va beneir el 25 d'abril de 1578 (per a la transcripció de la notícia vegeu Grau (1989b)). Durant la guerra del Francès se'n va haver de dur a terme una ampliació per poder-hi encabir tots els morts (Grau, 1989c).

Cigalo, l'hort del

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort de Joan de Pau Miquel i el camí de la Font.

Cigalo, la masia de cal

N'hi ha dues: una als Garràfols, damunt la masia del Jaumet de l'Agna; l'altra, a la partida del camí de Valls.

Cigalot, lo

"Ricart dit lo cigalot" (*Llevador església* 1771).

Cil

"Domingo, Miguel (a) Sil" (*Cuaderno* 1862).

Cil, la masia de Miquel del

A la partida dels Cogolls.

Cinquero

"Josep Queraltó (a) Cinquero" (*Compliment* 1880).

Cinquero, Joanet del

A la carretera.

Cirila, la masia de la

A la partida dels Clots. Entre la masia de Masdeu i la masia de la costeta de Bover.

Cisca

"Mariano Ollé (a) Cisca" (*Compliment* 1880).

Cisca, Joan de la

"Joan Ollé (a) Joan de la Cisca" (*Compliment* 1880).

Cisca, ca la Maria de la

A la carretera.

Cisterer

Cognom documentat des de 1564.

"Brígida Cisterer" (*Capbreu* 1747).

Cisterer, ca

Al carrer de la Pau i al portal de la Creu.

Cisterer, el bassot de

A la partida de l'Horta de la Vila, sota el pont nou. Fa anys a ca Cisterer feien brisa i tiraven les restes de la cuita en aquest bassot.

Cisterer, el camí del bassot de

Camí que surt del pont nou, al costat del celler agrícola i arriba fins a la carretera, més o menys davant els rentadors.

Cisterer, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort de les Monges i l'hort de l'Anton del Forn.

Ciutat

Cognom documentat des de 1728. Sembla ser provinent de Valls, ja que l'any 1749 trobem entre els propietaris de terres un Jaume Ciutat de Valls.

Ciutat, ca

Al carrer de la Barceloneta.

"Pere Salvat (a) Ciutat" (*Compliment* 1880).

Ciutat, Joan de

Al carrer de la Unió (de sant Domingo).

Claper, el

"quoddam terre trocium... in parte dicta lo cogoll... a la parada del claper" (*Manuals* 1564).

Clemència, coix de la

"Joan Pamies (a) coix de la Clemència" (*Compliment* 1880).

Clots, els

Partida que limita amb el terme de Valls, i les partides de Calders (mitjançant la carretera de Valls a Nulles), els Cogolls, els Prats, els clots de les Planes i camí de Valls.

"quendam petiam terre vocatam los clots confrontatam... versus occidentem cum termino de vallibus" (*Manuals* 1408); "un rodal de terra en lo terme de vallmoll a la partida dels clots... affrontat a sol ixent ab lo rec del castell" (*Manuals* 1599).

Clots, el camí dels

"quoddam terre trotium ab oliveres y alsines situm in termino vallismolli in parte dicta la coma afrontatur... cum itinere dels clots" (*Manuals* 1556); "una pessa de terra... en la partida dels clots; termina de sol ixent ab lo camí dels clots altrament dit de la olivera de la pau" (*Capbreu de la vila* 1674).

Ço

"Joan Vives (a) Ço" (*Compliment* 1880).

Ço, Coma d'en

"Coma densó" (*Quadem* 1828).

Cogoll, el torrent del

"terre troceum... in parte dicta los caldes affr. ab oriente cum rivullo del cogoll" (*Manuals* 1584).

Cogolls, els

Partida que limita amb les partides dels Clots i Caldres i el terme de Nulles, mitjançant el torrent. S'hi va pel camí del Roser.

"aliud trocium terre situm in dicto termino de vallmoll vocata lo cogoll" (*Manuals* 17-XI-1398); "quoddam trocium terre... in parte vocata lo cogoll affr... a meridie cum camino quo itur a bellavista ab aquilone cum camino quo itur a pugpelat" (*Manuals* 1504); "la una en la orta dels cogolls... situada en dita partida dels cogolls" (*Manuals* 1727).

Cogolls, el camí dels

"unum olivarium et terrani al camí de vals daval tot confrontatur... cum camino del cogoll" (*Manuals* 23-IV-1417); "a la partida dels cogolls... afronta... a ponent ab lo camí vell del cogoll" (*Manuals* 1612).

Cogolls, el camí dels (partida)

"quodam terre trocium... in parte vocata lo camí dels cogolls... affrontatur cum dicto camino" (*Manuals* 1543).

Cogolls, el rec dels

"in pate dicta los alsinas en la cavalaria de tamarit affr... meridie cum lo rec del cogoll" (*Manuals* 1556); "a la partida dels cogolls affr. a sol ixent ab lo rech del cogoll" (*Manuals* 1653).

Coix/Coixo

"Joan Olomar pages dit lo coixo" (*Manuals* 1642); "Salvador Vidal (a) Coix" (*Compliment* 1880).

Coix, cal Pere del

Al carrer de la Barceloneta.

Coll

Cognom documentat des de 1506.

Coll, el canyar de

Finca situada a la partida del Terme del Mas. Hi ha la masia roja de Ballester. Toca al camí del Terme del Mas i al torrent.

Coll, el carrer d'en

"in vico vocato lo carrer den coll affr. cum via publica" (*Manuals* 1577); "domum sitam in vico comuniter dicto den Plana lo Arner afrontat ab oriente cum vico curribilis... a meridie cum vico comuniter dicto den Coll" (*Manuals* 1608).

Coll, l'era d'en

"un tros dit la hera den Coll en la partida devall del rech den argentona" (*Manuals* 1644).

Coll, la masia del canyar de

Al canyar del Coll.

Colomer, el

"quoddam terre trocium vocatum lo colomer situm in termino dicte ville vallismollis" (*Manuals* 26-II-1410); "una pessa de terra... en la partida del camí del molí o del Colomer la qual afronta... a ponent ab lo camí del molí" (*Capbreu de la vila* 1674); "Partida llamada Censals conocida también por Colomer" (*Registre* 1883).

Colomer, el (pati)

"quoddam corrale... in ravalis... affr. cum patio dicto lo colomer et cum via del raval... et cum via inter corralia" (*Manuals* 1562).

Colomer, el camí del

"un tros de terra al camí del colomer" (*Valies* 1486).

Coma, la

"quoddam terre trocium... situm in termino dicte ville vocatum la coma" (*Manuals* 21-X-1432); "totam illam petiam terre vocatam la coma... terminatur... cum termino ville de vallibus" (*Manuals* 1463); "in parte dicta la coma... affrontatur cum reque del cogoll" (*Manuals* 1578); "altra peça de terra a la partida de la Coma afronta de sol ixent ab Josep Salessas mitjensant lo camí nou o de la olivera de la pau" (*Capbreu de la vila* 1674).

"quoddam terre trocium dictu la coma in termino de vallmoll al total de les forques affr. cum via qua itur a Tarragona et cum terra de les forques" (*Manuals* 1568).

Comellar, el

"quoddam troceum terre situm in termino ville vallismolli in partita vocata lo comelar" (*Manuals* 26-X-1455); "des del Cumalla fins a la alsina casadora" (*Manuals* 1696).

Comes, les

Partida que limita amb el terme de Nulles, Pinares, l'Altra Banda (mitjançant la rasa de Montserrat), les Cavalleries, els Prats i els Clots (mitjançant el torrent).

"Las Comas" (*Cuaderno* 1862); "Pieza de tierra... en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada de las Comas... lindante... al Oeste con el Torrente de Bellavista por cuyo punto tiene sus entradas y salidas que comunican con el camino llamado del Roser" (*Registre* 1874).

Comes, el camí de les

"partida llamada Cogolls;... lindante... al Sud con el Camino de las Comas" (*Registre* 1870).

Comes, la costa de les

"Item altra pessa de terra... a la partida dita la Costa de las Comas alias la Costa dels Pins" (*Capbreu* 1747).

Cometa, la

"altre pessa de terra... a la partida de la cometa" (*Capbreu de la vila* 1674); "un holiva ab vinya a la Cometa y part en la plana de S' Miquel" (*Valies* 1711).

Companys

Cognom procedent de les Gunyoles, documentat des de 1674.

"Matheu Companys... de las Gunyolas" (*Capbreu de la vila* 1674).

Companys

"José Solé –a– Companys" (*Registre* 1971).

Companys, els boscos de

A la partida de les comes de Companys.

Companys, les comes de

Partida que limita amb els Garràfols, el Regolf, el terme de la Secuita, la plana de Companys i el Terme del Mas.

"Pieza de tierra... en el término de Vallmoll, partida Comes de Companys o Garràfols" (*Registre* 1871).

Companys, la plana de

Partida que limita amb les comes de Companys, els termes de la Secuita i els Garidells, la Torre del Comte i el Terme del Mas.

"altre pessa de terra... a la partida dels arrafols afronta a sol ixent ab la plana de Matheu Companys... a ponent ab lo torrent" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra... a la partida dita lo mas del Compte que afronta a sol ixent ab la Plana de Joan Companys de las Guñolas" (*Capbreu* 1749).

Comte, la carrerada del

"Camino llamado del Castell o carrerada del Compte" (*Registre* 1872).

Comte, el mas del (partida)

"quoddam terre troceum... vocato lo mas del compte intus baronia loci vallismollis affrontat a parte una cum rec de les gunyolles" (*Manuals* 1531); "Item duas sorts de terra... en la partida del mas del Compte alias de Miralcamp; la qual termina... de ponent ab lo Riu de francoli" (*Capbreu de la vila* 1674); "Tota aquella pessa de terra... en la partida dita lo Mas del Compte alias lo terme del Mas que afronta a sol ixent... part ab lo Rech" (*Capbreu* 1747).

Comte, el parany del

"Item altra pessa de terra... a la partida dita dels Cogolls y antes del Parany del Compte" (*Capbreu* 1749).

Comte, el rec del

"Tota aquella pessa de terra... a la partida dita os clots de na Gatella que afronta de sol ixent ab... mitgentsant lo rech dit del Compte" (*Capbreu* 1749); "Tota aquella pessa de terra... a la Partida dita la Coma den Mixó que afronta a sol ixent ab lo Rech del Compte" (*Capbreu* 1749).

Comte, la torre del mas del

"una garriga al terma del mas afronta en lo terma dels garidells... y en la torra del mas del Comta" (*Valies* 1711); "Pieza de tierra... en el término de la villa de Vallmoll y partida llamada Mas de la Torre del Compte o Garrafols" (*Registre* 1877).

Comte, la torre del

Partida que limita amb el Terme del Mas, la plana de Companys i els termes dels Garidells, el Morell i el Rourell.

Comuna, la

"Item un jornal de olivers sobre lo tros dit la Comuna" (*Manuals* 1667); "tota aquella pessa de terra... a la partida dita la Comuna altrament las Esplanas que afronta... a tremuntana ab lo camí dit de las esplanas per lo qual se va a la vila de Valls" (*Capbreu* 1747).

Confiat

"Josep Montserrat (a) Confiat" (*Compliment* 1880).

Confiat, la botiga de cal Joan de

Al carrer baix de sant Francesc, a la dreta pujant, per damunt de la cantonada amb el carrer d'Isabel II.

Constitució, la plaça de la

"Casa situada en Vallmoll calle Mayor... Linda a la derecha saliendo con..., a la izquierda con la plaza de la Constitución; a la espalda con la calle llamada de la muralla y al frente con la citada calle Mayor" (*Registre* 1951).

Consumit

"Juan Plana conocido por Conçumit" (*Registre* 1879).

Corder, el

"Pere Olomar dit lo corder" (*Manuals* 1611).

Corer, el nouer del

A la partida de Calders, a la vora del torrent. Se l'emportà la riuada de 1921. D'allí sortia un camí cap a Puigpelat.

Coronel Oller, el carrer del

Part de l'antiga carretera que va des de l'alçada del carrer doctor Riu fins al pont de la rasa del Roser. Rep aquest nom en memòria del coronel Joan Oller i Piñol (1872-1948).

"Casa sita en Vallmoll con fachada a la carretera de Tarragona o calle del Coronel Ollé" (*Registre* 1962).

Coronell

"Salvador Badia dit lo coronell" (*Llevador església* 1771); "José Badia alias Coronell" (*Registre* 1878).

Coronell, la masia del

A la partida de l'Altra Banda.

Corrals, els

"un corral descobert situat en lo terme de la dita vila de vallmoll a la partida dels corrals afronta a sol ixent ab... migensant lo camí va de vallmoll a valls" (*Processos* 1648); "Item un siti de corral dirruit o enderrocat fora y prop los murs de la present vila en la partida dita dels corrals del Portal de la Creu que afronta... a tremuntana ab... mitjensant un camí dit dels corrals" (*Capbreu* 1747); "Pieza de tierra... en el término de Vallmoll partida llamada Corral" (*Registre* 1880).

Corrals, el camí dels

"quoddam corrale quo possidemus in raval de vallmoll ab sa taulada affr... cum via dels corrals." (*Manuals* 1567); "un corral... devant lo Portal de la Creu afrontant de sol ixent ab lo camí del molí... y de tremuntana ab lo camí dels corrals" (*Capbreu de la vila* 1674).

Corrals, el carrer dels

"domus sita in ravallo dicti opidi de vallmoll afrontatur... ab occidente cum vico dels corralls.. et ab oriente cum vico publico" (*Manuals* 1575); "un corral de bestiar... a la raval de dita vila de Vallmoll afrontant de sol ixent ab lo carrer dels corralls... de ponent ab lo camí qui baixa del castell per anar a Valls y a tremuntana ab dits confessants mitjensant lo camí que baixa al arraval" (*Capbreu de la vila* 1674).

Corredor, el

"Juan Soler dit lo corredor" (*Manuals* 1643).

Corredors, els

Partida que va des del Reixat fins a la carretera de la Masó, a l'alçada de la fàbrica de mobles.

"in parte dicta los corredors" (*Manuals* 1602); "Item altra pessa de terra... a la partida dita lo Camí del molí alias dels Corredors que afronta a sol ixent ab dit camí del molí" (*Capbreu* 1747).

Corredors, camí dels

"un corral que afronta al camí dels corradors y en lo camí de las torras" (*Valies* 1711).

Corredors, camí dels (partida)

"quoddam terre trotium... in parte dicta lo camí dels corredors" (*Manuals* 1563).

Corredors, el camp dels

"una era ab un troç de terra campa en la partida nomenada lo camp dels corredors" (*Manuals* 1507).

Cosidor

Cognom documentat des de 1398.

"Francesc Quosidor" (*Focs* s. XV).

Cosidor, el camí del mas de

Va de la carretera de Valls al camí del Roser.

"una pessa de terra dita la hera... en la partida dels cogolls; la qual termina de mitgdia ab... mitjensant lo camí de la masia de Ramon Cosidor" (*Capbreu de la vila* 1674); "altra pessa de terra dita la hera... a la partida dita dels cogolls que afronta a sol ixent y a mitgdia ab Joan Pau Cosidor notari de Valls... mitjensant lo camí que va a la masia de dit Cosidor" (*Capbreu* 1747).

Cosidor, la coma de

"de un tros dit la coma de cosidor a la partida dels paralloners" (*Manuals* 1651).

Cosidor, Maria (partida)

"Maria Cusidó" (*Quadern* 1828).

Cosidor, el mas de

A la partió entre els Prats i els Cogolls, prop d'on acabava el rec del Fonollar i del torrent.

"in manso dicto den cosidor" (*Manuals* 1726).

Cosidor, la mina (del mas) de

Amorrada al mas de Cosidor, que és l'únic que rega. Feia cap a la mina de l'Horta de la Vila.

"Pieza de tierra situada en el término de Vallmoll y partida llamada del Rachat o huerta de la vila...; cuatro horas y media de agua que percibe... de la mina llamada del Hospitalet, una hora y media del agua llamada aigueta de la mina del manso Cosidó..." (*Registre* 1878).

Cosidor, la quarterada d'en

"una pessa de terra dita la cortarada cituada en dit terme a la partida dita las cortaradas vulgarment dita la corterada den cosidor afronta... a migjorn ab lo torrent de la vila" (*Manuals* 1647).

Cossi, el gort del

Al torrent, poc abans d'arribar a l'alçada de les Cavalleries. Potser encara n'hi ha restes.

Costa, la

"a la partida dita la costa affronte ab la rasa" (*Manuals* 1571); "item una pessa de terra... en la partida de las Parelladas... o de la Costa" (*Capbreu de la vila* 1674); "altre pessa de terra dita la costa... a la partida de la costa afronta de sol ixent ab terra de la Romagorosa... de ponent ab lo torrent" (*Capbreu de la vila* 1674).

Costa, de la

"jaume cerda de la costa" (*Administració del blat* 1535).

Costa, el camí de la

"Pieza de tierra... sita en el término de la Villa de Vallmoll y partida llamada Camino de la Costa...; lindante... al Norte con el camino de la Costa" (*Registre* 1872).

Costa, el camí de la (partida)

"Camº de la Costa" (*Cuaderno* 1862); "partida llamada por unos Camino de la Costa y por otros del Altra Banda, conocida también por Horta Novella" (*Registre* 1881); "partida llamada Camí de la Costa y también Camino de Tarragona, actualmente Altrabanda" (*Registre* 1984).

Costa, la vinya de la

"quoddam petia terre partim vinea et partim terra campa vulgo dicta la vinya de la costa que olim fuit den cabessa" (*Manuals* 1573).

Costes, les

"a la partida de las costas... afronta... a ponent ab lo torrent" (*Manuals* 1627).

Cotxo

"Boronat. F^{co} Boronat (a) Cotxo" (*Cuaderno* 1862); "Ramon Boronat (a) Cocho" (*Actes* 20-VIII-1931).

Cove, ca la Llúcia del

Al carrer de sant Magí.

Creu, la

"Pieza de tierra... en el término de Vallmoll partida llamada de la Creu...; linda a oriente con la carretera vieja de Tarragona" (*Registre* 1878).

Creu, el camí de la

Segons els informadors, va des de la cruïlla de la variant amb l'entrada al poble fins a Bogatells.

"portali nuncupato de la creu extra dictum locum confrontatur cum patio nuncupato de la creu... et cum camino nuncupato de la creu" (*Manuals* 1572).

Creu, el portal de la

Porta d'accés al poble pel carrer de l'Àngel, el portal de la Creu és l'únic dels portals de l'antiga muralla de Vallmoll que ha perviscut fins a l'actualitat.

"un corralet junt al portal de la creu" (*Manuals* 1652); "tot aquell pati situat prop lo mur de la vila en lo portal dit de la Creu" (*Manuals* 1729).

Creu, el portal de la (plaça)

Plaça que queda fora del portal de la Creu. Fins a començaments de la guerra civil hi havia la creu que dóna nom al portal i a la plaça, creu de la qual s'hi ha instal·lat una reproducció.

"en la villa de Vallmoll y Calle llamada Portal de la Creu." (*Registre* 1870).

Creu, el portal de la (partida)

"un corral de bestiar... en la partida dita lo portal de la creu antes den Benet, lo qual termina... de tramuntana ab lo camí dels Corral" (*Capbreu de la vila* 1674).

Creu, el ravalet de la

"la casa que te fora la vila al ravalet de la creu" (*Manuals* 1640).

Creueta, el tros de la

"in termino dicta villa de Vallmoll in parte dicta lo tros de la creueta... afrontat ab oriente cum itinere quo itur al molí fariner... ab aquilone cum itinere quo it de Vallmoll a Alcover" (*Manuals* 1664).

Cuc, cal

Al carrer de sant Magí. "Joan Pinyol (a) Cuc" (*Compliment* 1880).

Cuc, Miquel del

"Miquel Pinyol (a) Miquel del Cuc" (*Compliment* 1880).

Cuquín -a, cal/ca la

Al carrer de sant Miquel.

Curina, ca la

Al portal de la Creu.

Curina, la masia de la

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Dalt

"guillem cosidor dalt" (*Administració del blat* 1550).

Dalt, el carrer de

És l'actual carrer alt de sant Francesc.

"Joseph Boronat pages de Vallmoll del carrer de dalt" (*Manuals* 1699).

Dama

"Jaume Queraltó (a) Dama" (*Compliment* 1880).

Dames, el passeig de les

És el camí de la Font, que surt del poble al costat del magatzem de Ballester.

"Passeig de les dames" (*Compliment* 1863); "Casa situada en la villa de Vallmoll y calle llamada Paseo de las Damas, antes calle de la Fuente" (*Registre* 1874).

Damià, ca

Al carrer d'Isabel II.

"Joseph Boronat dit Damià" (*Manuals* 1721); "Ramon Boronat (a) Damià" (*Compliment* 1880).

Damià, ca Maria

Al carrer d'Isabel II.

Damià, el mas de

"Úrsula Boronat, del mas de Damià" (*Baptismes* 3-X-1796)

Defora, de

"Pere Ballester de defora" (*Manuals* 1638); "Juan Andreu pages dit de defora" (*Manuals* 1649); "Joseph Molner de defora" (*Celebracions* 29-III-1767).

Divuit de juliol, el carrer

Nom del carrer Major durant la dictadura. El nom s'acordà en el ple municipal de l'1 d'abril de 1939.

"calle Dieciocho de Julio... antes calle Mayor" (*Registre* 1969).

Doctor Robert, el carrer del

Nom del carrer baix de sant Francesc durant la República, aprovat en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

Doctor Riu, el carrer del

Carrer curt que va del final del carrer de la Unió fins a l'avinguda del coronel Oller.

"Casa sita en Vallmoll, calle Doctor Riu, señalada de número uno...; linda... frente, dicha calle, donde abre su puerta principal" (*Registre* 1979).

Dolç

"Joan Josep Coll dit Dolç" (*Baptismes* 1750).

Dolçaina

"Pau Mialet (a) Dulsaina" (*Compliment* 1880).

Don Pepe, ca

A la plaça del Castell.

Dones, el gort de les

"Item altra pessa de terra horta que antes era joncar... en la partida del gorch de les dones devall lo rech de nargentona junt a la font del noguer termina de sol ixent ab lo torrent... de ponent ab lo rech den argentona" (*Capbreu de la vila* 1674).

Drapaire, cal

Al carrer Major.

Drecera, la

"un tros de terra a la dracera afronta... ab la rasa e ab lo torrent" (*Valies* 1486); "una pessa de terra... en la partida de la horta novella o de la drassera" (*Capbreu de la vila* 1674).

Drecera, el camí de la

"quoddam terre trocium... in parte dicta lo censal affr... cum via de la dresera" (*Manuals* 1567); "aquella pessa de terra... a la partida de la horta vella darrera la Iglesia la qual afronta... de tremuntana part ab Pere Boronat dit del Pontarró y antes ab Damia Coll mitjensant lo camí de la dresera o de honors" (*Capbreu de la vila* 1674).

Dufau

Cognom documentat a mitjan segle XVII.

Dufau

"Joan Ferrer dit Dufau" (*Capbreu de la vila* 1674); "morí Jaume Ferrer dit Dufau albat fill legítim y natural de Pere Ferrer dit Dufau" (*Obituari* 30-VII-1744); "Isabel Ferrer donsenlla de Vallmoll als 30 de octubre de 1744" [al costat *Ferrer dita Dufau*] (*Dèbits* 1744).

Dulçures, la masia de

A la partida dels Clots; rere la masia ja és del terme de Valls.

"Masia d'en Dulzuras" (*Registre fiscal* 1922).

Eixerit, la masia de l'

A les Romegueroses, damunt la masia de Felet.

Eixerit, la romeguerosa de l'

Tros de terra a les Romegueroses; hi ha la masia de l'Eixerit.

Elies, ca

Al carrer del Nord.

Encarnació, cal Joan de l'

A la placeta del Castell.

Era, l'

Nom pretèrit d'una partida i de diversos trossos de terra:

"Item altra pessa de terra... a la partida dita la Era y en temps passat dels Pous que afronta a sol ixent ab... mitgensant lo marge de las Oliveras" (*Capbreu* 1749); "Item altra pessa de terra campa de tinguda de sinch jornals... dita lo camp gran... a la partida dita la Era que afronta a sol ixent ab lo torrenta ponent ab lo dit Marge de las Oliveras" (*Capbreu* 1749).

"item aliud trocium terre nominatum la hera pro ut terminatur... cum camino de vallibus" (*Manuals* 1464); "un tros dit la era... a la partida dita dels cogolls" (*Manuals* 1667).

"quoddam terre trocium et ortum dictum la era... in parte dicta al cami del molí affrontatur cum dicta via... et cum torrente... et cum orto dicto del castell" (*Manuals* 1570).

Era, les parades de l'

"Item altra pessa de terra... ab tres paradas de tinguda dita las paradas de la hera las duas paradas son sobre lo rech den argentona en la horta vella o partida del colomer y la altra és dejús lo dit rech" (*Capbreu de la vila* 1674).

Era, la sort de l'

"illa partem terram dictam la sort de la era" (*Manuals* 1597).

Era, el tros del clot de l'

"quoddam terre trocium... dictum lo tros del clot de la era" (*Manuals* 1546).

Era, Teresa de l'

"Teresa Pedró (a) Teresa de l'Era" (*Compliment* 1880).

Eres, les

"Item altra pessa de terra... en la partida dels corredors alias de las heras" (*Capbreu de la vila* 1675); "a la partida de las heras... ab las confrontacions seguens: a sol ixent part ab lo camí del Molí... a mitxdia ab Pera Ballaster mitjensant lo camí que va a la Era enrajolada." (*Manuals* 1703); "Item una pesa de terra... a la partida dita las heras de dita vila alias los Secans" (*Capbreu* 1747).

Escolà, ca l'

Al carrer Major.

"Joan Carbonell (a) Escolá" (*Compliment* 1880).

Església, l'

L'actual església va ser projectada el febrer de 1772 per Joan Antoni Rovira i l'executà en tres anys el mestre d'obres Salvador Guinovart.

Església, el carrer de l'

"Horta de la vila o dels Hortets... linda al norte con... mediante la calle de la Iglesia" (*Registre* 1883).

Església, l'hort de l'

"un troç nomenat lort de la sglesia" (*Manuals* 1524).

Església, la plaça de l'

"quandam domus cum corrali intrus dictam villam in platea ecclesie affrontat cum dicta platea et cum cementerio" (*Manuals* 1562); "Casa situada en la villa de Vallmoll y plaza llamada de la Iglesia" (*Registre* 1870).

Espardenyer, ca l'

A la carretera i a les voltes del Roser.

"Ventura Ollé (a) Espardenyer" (*Compliment* 1880).

Espardenyer, la masia de l'

A la partida de l'Altra Banda, té bassa. Rega del rec de l'Altra Banda.

Espardenyer, el tros de l'

A la partida del rec del Camp de l'Alzina.

Espinavessa, el camí d'

"un tros apellat lo mas afronta ab lo camí del moli e ab lo camí despinavessa" (*Valies* 1486).

Esplanes, les

Vegeu Planes.

"En las esplanas... afronta ab lo camí de las esplanas camí de Valls" (*Manuals* 1643); "en la partida d^a de las esplanas, afrontant a sol ixent ab lo camí de Valls" (*Manuals* 1722).

Esplanes, el camí de les

Vegeu Planes, el camí de les.

"lo camí de las Esplanas altramet lo camí de las forcas" (*Capbreu de la vila* 1674).

Esplanes, els clots de les

"partida llamada Clots de las Esplanas;... teniendo entradas y salidas por un camino vecinal que dirige a Valls" (*Registre* 1870).

Esplugadors, els

"quadam vineam mea sita in termino dicti loci in parte dicata los splugador" (*Manuals* 1546); "un altra terra tros en dit terme en la part dita los splugados affr... ab lo camí de las planas" (*Manuals* 1548).

Esquerrer, cal ferrer de l'

A l'avinguda de Catalunya.

Esquerrer, la masia de ca l'

Al Regolf, a l'esquerra de la carretera sentit Tarragona.

Estivill, ca l'

Al carrer de sant Sebastià.

Ezequiela, ca l'

Al carrer de la Pau.

Fart de pa

"Josep Martí (a) *Fart de pa*" (*Compliment* 1880).

Fatxenda

"Juan Recasens alias Fachenda" (*Registre* 1870).

Felet, ca

Al carrer alt de sant Francesc.

"Josep Torrens (a) *Falet*" (*Compliment* 1880).

Felet, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila, sota l'hort de Quinès.

Felet, la masia de

A la partida de les Remogoroses, tocant el Mas Vell.

Feliciano, la masia de

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Felions, ca

Al carrer d'Isabel II.

"Jaume Marimon (a) *Falions*" (*Compliment* 1880).

Felions, cal fuster de

A la carretera.

Felip

"Ferré, Pedro (a) *Felip*"; "Ferré, Pablo (a) *Felip*" (*Cuaderno* 1862).

Felip, la mina de

"Después de breve discusión, el sr Ollé, teniente de alcalde, propone un medio de transacción, consistente en respetar todo el manantial de agua que sube de dicha mina, aun que a consecuencia de los trabajos que se realicen en el pozo de San Magín resultase comprometido el caudal de agua de la "Mina de Felip"" (*Actes* 1941).

Felip, pubilla de

"Francisca Farré (a) Pubilla de Felip" (*Compliment* 1880).

Felip, xic de

"Pere Farré (a) Xic de Felip" (*Compliment* 1880).

Felisa, ca la

Al carrer del Roser (que no passa).

Feliu

"Isidro Ollé (a) Feliu" (*Compliment* 1880).

Feló

Al portal de la Creu.

"Tecla Grau (a) Faló"; "Miquel Guasch (a) Faló" (*Compliment* 1880).

Feló, la masia de

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Ferraginal, el

"alio terre troceo sito in dicto termino vocato lo farreginall affrontato a parte una cum vico quo itur a les planes" (*Manuale* 1532); "Item altra pessa de terra sacá dita lo farraginal... Termina de sol ixent ab lo camí del Castell al Arraval, o, al Roser de mitgdia ab lo camí de las Esplanas junt a la Torreta de ponent ab... mitjensant lo rech del castell y de tramuntana part ab... y part ab... mitjensant lo camí de las Esplanas." (*Capbreu de la vila* 1674); "Freginal" (*Quadem* 1828).

Ferran

Cognom documentat des del segle XV.

"Andreu Ferran" (*Focs* s. XV).

Ferran, ca

Al carrer Major; els darreres donen a la Muralla.

"Anton Ferrer (a) Farran" (*Compliment* 1880).

Ferran, les comes de

A la partida de les Comes.

Ferran, el corral de

Al portal de la Creu, a la dreta anat cap a la carretera de la Masó.
 "Corral d'en Ferran" (*Registre fiscal* 1922).

Ferran, l'era de

Darrere el castell, al reixat del Cateri. Al costat hi havia els corrals de Peró.

Ferran, la granja de Negret de

A la partida de l'Altra Banda, a la vora del camí, abans de desviar cap dins a Vallmoll.

Ferran, ca Joan

Al carrer alt de sant Francesc.

Ferran, el mas vell de

Al camí de Nulles, pertany a ca Ceguets.
 "Jaume Anglès i Maria Anglès i Ferran, habitants en lo mas de Ferran" (*Baptismes* 11-XI-1743).

Ferran, la masia de

A la partida de les Comes. Es toca amb la masia del Bordell.

Ferran, Mitger de

"Joan Blanc (a) Mitger de Farran" (*Compliment* 1880).

Ferrana, el corralet de la Maria

Al carrer alt de sant Francesc.

Ferrana, el tros de la Maria

A la partida del rec del Camp de l'Alzina.

Ferrando

"Jaime N. llamado de Ferrando" (*Registre* 1887).

Ferrer

"Jaume Ferrer" (*Llibre de capbreus* 1562).

Ferrer, ca l'Andreu del

A l'avinguda de Catalunya.

Ferrer, el casalot del

A la partida dels Clots. Entre la masia del Pep de Carlons i la masia de Masdeu.

Ferrer, el corral de

Al carrer del Castell.

Ferrer, l'hort del

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort del Sastre i l'hort del Modesto el secretari.

Ferrer, la masia del

A la partida dels Cogolls. L'Eugènio del Ferrer hi va fer una bassa. Entre la masia del Llop i la masia del Pontet.

Ferrer, cal Miquel del

Al carrer de l'Àngel.

Ferrer, cal Pere del

A l'avinguda de Catalunya.

Ferrer, el(s) reixat(s) del

A la partida del Reixat

Ferrera, el gendre de na

"Joanni Soler dicto lo gendre de na ferrera" (*Manuals* 1594).

Ferrera, la partida de na

"quoddam terre troceum quod abeo in termino dicti loci in parte vocata la partida de na ferrera afrontatur ab una parte ab la rassa de na ferrera" (*Manuals* 1533).

Ferrera, la rasa de na

"quoddam terre troceum quod abeo in termino dicti loci in parte vocata la partida de na ferrera afrontatur ab una parte ab la rassa de na ferrera" (*Manuals* 1533).

Ferreria, la

Casa que ocupa el núm. 2 del carrer alt de sant Francesc; la seva planta havia estat més gran. El nom ens indica la seva utilitat durant l'època medieval. Depenia del senyor.

"per adobar la cassa de la ferraria" (*Manuals* 1655); "una casa situada dins la present vila de Vallmoll al Carrer Subira afrontant al present ab casa del reverent Joan Maymo prevere de altre costat ab la casa de la ferreria del señor de part de tras ab lo pati del castell i de part devant ab dit carrer" (*Processos* 1664); "casa denominada la Herreria situada en la villa de Vallmoll y calles de san Francisco, señalada con el número dos...; lindante... a mano izquierda con la calle Mayor, por la espalda con un camino llamado carrerada del Castell" (*Registre* 1877).

Ferreró, ca

Al carrer de sant Magí.

Ferreró, això de

A la partida de Vernets.

Ferreró, ca l'Anton del

Al carrer de sant Magí.

Ferreró, el corral del

Al carrer de sant Magí, entre el corral de Soler i ca Ferreró.

Ferreró, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila. A la part de dalt de la cruïlla on comença la carretera de la Masó.

Ferreró, la masia del

N'hi ha dues: una a la partida del rec de l'Argentona, entre la carretera i el rec; l'altra, a la partida del Terme del Mas, entre la finca del canyar de Coll i la masia de Lorenço, toca al torrent i al camí del Terme del Mas.

Ferreró, la mina de ca

Va de la partida de Corredors a la del camí del Molí. Ara és del Pau de la Lupe.

Ferreró, Joan del

"Joan Domingo (a) Joan del Ferraró" (*Compliment* 1880).

Ferreró, Pon del

"Pau Domingo (a) Pon del Ferraró" (*Compliment* 1880).

Ferreró, el tros de l'Anton del

A la partida dels Francolins.

Ferro, la creu de

"tota una franquesa al terme de vallmoll a la creu de ferro" (*Manuals* 9-VII-1422).

Figueral(s), el(s)

"terre trocium... vocatum lo figarall affrontatur cum via del cogoll" (*Manuals* 30-IX-1433); "Item altre troç situat en lo terme de valmol nomenat lo figaral affr. ab lo cami de vals" (*Manuals* 1515); "Item altra pesa de terra secà dita lo figueral cituada en lo terme de Vallmoll prop la Vila o poch distant della" (*Manuals* 1706).

"totam illam petiam terre... in partita dicta dels figuerals aut del camí del molí et terminatur... a meridie cum... mediante itinere de las quarteradas ab occidente cum dicto itinere del molí" (*Plecs* 1686).

Filoseta, la masia de la

"Masia de la Filoseta (Propietario: Carmen Grau Tomás, de Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Finquet, ca

Al carrer del doctor Riu, a la cantonada amb el carrer de sant Magí.

Finquet, la bassa de

A la partida dels Francolins, al tros de Finquet. De pedra i fang.

Finquet, el tros de

A la partida de Francolins.

Flequer vell, lo

"la qual pessa de terra era de Boronat dit lo Fraquer vell" (*Manuals* 1649).

Foix, la rasa d'en

"quoddam terre trocium meum situm in termino vallismollis confrontatur cum via publica qua itur ad villa de vallibus cum alveo de la vila et cum rasa vocata den fox" (*Manuals* 23-XII-1408).

Foix, la rasa d'en (tros de terra)

"unum ortum a la rasa den fox confrontatur cum rasa cum alveo de la vila" (*Manuals* 27-IV-1417).

Fondals, els

"tota aquella pessa de terra a la partida dels fondals o Parellades la qual afronta de ponent ab lo torrent" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra... a la Partida dita las Parelladas alias los fondals" (*Capbreu* 1747).

Fonollar(s), el(s)

"in partita vocata los fonollas affrontatur cum... camino del torrent et cum via del cogol" (*Manuals* 31-I-1455); "quoddam terre trotium situm... in parte dicta lo fonolar affrontatur cum alveolo del fonolar... et cum via del spitalet" (*Manuals* 1559); "tota aquella pessa de terra... en la partida dita los Cogolls alias del fonollar que afronta... a ponent ab lo camí dels cogolls" (*Capbreu* 1747).

Fonollar, el camí del

"unum terre trocium... in termino dicte ville vocatum lo clot confrontatur... cum via del fonollar" (*Manuals* 30-VIII-1431); "quandam vineam plantatam et sitam in termino dicti loci de vallemolli in partita vocata lo fonolar confrontatur ab una parte cum reco del fonollar... et ab alia cum itinere del fonollar" (*Manuals* 1508).

Fonollar, el camí del (partida)

"in termino Vallismollis in parte vocata lo camí del Fonollar" (*Manuals* 1604).

Fonollar, la coma del

"in parte dicta la coma del fonolla o de las paralladas" (*Manuals* 1656); "altra pessa de terra... a la partida dita la Coma del Fonollar" (*Capbreu* 1747).

Fonollar, el rec del

Rec que avui dia ja no existeix, ja que es va perdre a principis de segle. En regaven propietaris dels Cogolls.

"un tros de terra a la era afronta ab lo camí del cogoll e ab lo rec del fonollar" (*Valies* 1486); "una pessa de terra... a la partida dels cogolls la qual afronta de sol ixent ab lo rech del fonollá" (*Capbreu de la vila* 1674); "Pieza de tierra viña y huerta con dos horas de agua de la acequia denominada del Funollá, situada en el término municipal de la vila de Vallmoll y partida llamada Parelladas" (*Registre* 1874).

Fonollosa, el torrent de la

Nom que rep el torrent de Vallmoll, sobretot a Puigpelat.

"Rústica sita en el término de Vallmoll y partida Francolí... linda: la tercera y cuarta serie, Norte con acequia del requio del Francolí... sur con el torrente de la Fonollosa" (*Registre* 1970).

Font, el camí (o carrer) de la

Camí que surt de l'avinguda de Catalunya a l'alçada del magatzem de Ballester i que arriba a la font Lluny, al costat del torrent. Travessa l'Horta de la Vila.

"Calle de la Fuente" (*Cuaderno* 1862); "Partida llamada Horta de la Vila...; lindante al Este con un torrente..., al Norte con el camino de la Font" (*Registre* 1871).

Font, el rec de la (tros de terra)

"quoddam terre trocium situm in termino de vallmoll in parte dicta los cogolls nomenat lo requo de la font... affrontatur... ab oriente cum torrente" (*Manuals* 1579).

Font, la

"una peça de terra al terme de Vallmoll Camí del molí dita la font... afronta... a ponent ab lo camí del molí, a tremuntana ab la rasa" (*Manuals* 1619); "en la sort que te en lo terme de Vallmoll al Camí del Molí dita la sort de la font" (*Manuals* 1703); "Item altra pessa de terra... a la partida dita la font alias lo camí del molí afrontant a sol ixent ab Joseph Boronat dit Damià mediant lo rech den Argenton... a ponent part ab... part ab una rasa o barranc" (*Capbreu* 1747).

Font Lluny, la

Sota les hortes de Sales, a la partida de l'Horta de la Vila. S'hi va pel camí de la Font, a uns 30 metres a l'esquerra del torrent. La gent hi anava a buscar aigua. Prop hi havia plantats plàtans, salzes, oms, que feien una bona ombra, on s'anava a berenar. La rierada de 1921 se'ls endugué.

Fontana, el bosc de

Entre el mas de Fontana i el mas de Però, sota la partida de les Rases.

Fontana, cal Joan del mas de

A la plaça del Castell.

Fontana, el mas de

A la partida de Fontanals, a tocar amb el terme de Valls. Fa més de cent anys es coneixia amb el nom de mas de la Viuda. En la finca hi havia una fita triangular que marcava la partió de termes.

"Heredad denominada 'Mas Fontana' que constituye una unidad orgánica de explotación integrada por A)... y B)... Pieza de tierra... sita en los términos de Valls, partidas Puig y Fontanals, La Masó, partida Estallats y Vallmoll partida Rasa" (*Registre* 1975).

Fontanals (partida)

Partida repartida entre els termes de la Masó, Valls i, en part, Vallmoll.

"in termino vallismolis in parte dicta los fontanals" (*Manuals* 1597).

Fontanals, el camí dels

Camí que comença a la sortida del poble, del camí del Molí i que duu fins al mas de Fontana, travessant les partides del Camp i Corredors.

"Camino dels Fontanals" (*Registre* 1870); "... partida del Camp...; hoy esta finca está atravesada por el camino llamado dels Fontanals" (*Registre* 1954).

Fontanals, la rasa dels

"Item tota aquella pessa de terra... a la partida dita la Rasa dels fontanals que afronta a sol ixent ab dita rasa" (*Capbreu* 1747).

Fontanals, el rec dels

Pren l'aigua al terme de Valls, al torrent del Puig. La seva part final es troba en el terme de Vallmoll, agafant només una part de les terres del mas de Fontana i de mas Marsol. L'aigua circula pels dos recs que existeixen: el rec Gran i el rec de Baix.

"en lo rec dels fontanals" (*Manuals* 1649).

Fontanals, el rec de baix dels

"tots terratinents del Rech de baix dels fontanals" (*Manuals* 1704).

Foresa

"Ramon Plana (a) Foresa" (*Compliment* 1880).

Fora, de

"johan arbones de fora" (*Administració del blat* 1535); "joan ballester de fora" (*Administració del blat* 1535).

Forn, del

"juan plana del forn" (*Administració del blat* 1567); "juan ballester del forn" (*Plec* 1586).

Forn, ca l'Anton del

Al carrer de la Unió (Mare de Déu de Montserrat).

Forn (Vell), el carrer (carreró o pujada) del

"una casa en lo dit lloc de vallmoll en lo carrer davant lo forn afronte ab lo carrer del forn" (*Manuals* 1507); "quondam domum... in vico dicto lo carrer danaballo affrontatur cum dicta via et cum... mediante lo carrero del forn" (*Manuals* 1565); "la casa que te a la pujada del forn la qual afronte... ab lo corral del forn... y ab dita pujada del forn" (*Manuals* 1593); "una casa que te en lo Carrer den Abello dins la Vila de Vallmoll affr. de part davant ab dit Carrer de part darrera ab lo Carrer del forn del un costat ab los Pubills de Simo Sola de altra costat ab lo dit carrer del forn" (*Manuals* 1674); "una tercera part de casa... al carrer dit den Abelló afrontant dita part de casa a sol ixent ab dit Carrer den Abelló a mitgdia ab lo Carrer del forn vell" (*Capbreu* 1747).

Forn, la coma de

"altra troç de terra a coma de forn afronta ab lo camí de tarragona" (*Valies* 1486); "quoddam terre trocium... in termino vallismolis situm in parte vocata coma de forn qui affrontatur cum via qua itur de valmol a tarragona ab alia parte cum costa de la rafol" (*Manuals* 1512); "tota aquella pessa de terra... a la partida dita los Arrafols altrament la coma del forn" (*Capbreu* 1747); "Pieza de tierra... situada en el término municipal de Vallmoll y partida denominada Comas de Forns" (*Registre* 1887).

Forn, l'hort de l'Anton del

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort de Cisterer i l'hort de Vilanova.

Forn, la masia de l'Anton del

A la partida dels Provadors, sota la fàbrica d'alabastre.

Forn de baix, el carreró del

"en lo carrer dit de Vall que afronta... a migdia... part ab lo carreró del forn de baix" (*Manuals* 1720).

Forn del poble, el

Era al carrer del Castell. A finals del segle passat les dones del poble hi anaven a pastar. La casa era del comte de Perellada, senyor del castell.

Forn Nou i Forn Vell

"lo forn vell al pati del castell afronta a sol ixent ab Pau Mulet y ab Antoni Petit mitjansant lo carrer a mitjorn ab los anagants del castell a ponent ab lort vell y bogadaria del castell y a tramuntana ab Francesch Cabestany y lo Forn nou al carrer que no passa afronta a sol ixent ab lo carrer que no pasa a mitjorn ab Joan Boronat del Raco mitjansant lo carrer a ponent y a tramuntana ab Joan Llorens del Porxo" (*Documenta* 1674).

Forner

"Jaume Sanromà (a) Forner" (*Compliment* 1880).

Forniga, la masieta de la

A la partida dels Provadors, damunt d'on abans tenien la venda de mobles la fàbrica Rocamora.

Forques, les

Partida de terra que limita amb les partides del Bogatell, el Regolf i el camí de Tarragona (mitjançant la carretera de Tarragona a Lleida) i la Creu (mitjançant la carretera de la Secuita).

"aliud terre trocium a les forques" (*Manuals* 19-XI-1422); "en la partida de las forcas altrament coma de forn" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item tota aquella pessa de terra a la partida dita las forcas alias lo camp de la Alsina" (*Capbreu* 1749).

Devia haver-hi unes altres forques al terme de Vallmoll, segons es desprèn de la documentació:

"Johan fort: altre tros a les forques de valls afronta... ab lo terme de Valls" (*Focs* s. XV).

Forques, el camí de les

"lo camí de las Esplanas altrament lo camí de las forcas" (*Capbreu de la vila* 1674).

"quoddam terre trocium dictum la coma in termino de vallmoll al tosal de les forques affr. cum via qua itur tarracona... et cum via de les forques" (*Manuals* 1567).

Forques, el camp de les

"altra pessa de terra dita lo camp de las forcas... situada en dit terme de Vallmoll en la partida de las forcas altrament coma de forn" (*Capbreu de la vila* 1674).

Forques, la coma de les

"illud terre troceum vocatur la coma delles forques... affrontat... cum via qua itur ad civitatem tarraconensem" (*Manuals* 1579); "altre pessa de terra... a la partida de la Coma de las forcas afronta de sol hixent ab lo Camí de Tarragona y ab la trerra de les forques... y de tremuntana part ab dits confessants y part ab lo camí de Tarragona" (*Capbreu de la vila* 1674).

Forques, la costa (coster) de les

"quoddam terre trocium... a la costa de les forques affrontatur... cum via qua itur Tarraconam" (*Manuals* 1568); "una garriga al coster de las forcas afronta en lo camí de tarragona" (*Valies* 1711).

Forques, la plana de les

"quondam petiam terre... in parte dicta la plana de les forques affr. cum itinere Tarracone" (*Manuals* 1592).

Forques, el tossal de les

"quoddam terre trocium dictu la coma in termino de vallmoll al tosal de les forques affr. cum via qua itur a Tarragona... et cum terra de les forques" (*Manuals* 1568).

Fossar, el tros del

"la orta vella per altre nom lo tros del fossar, per afronta[r] en lo sementiri" (*Manuals* 1727).

Francesc Ferrer, el carrer de

Nom que s'acordà de donar al carrer del Roser en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

Francesc Layret, el carrer de

Nom que s'acordà donar al carrer de sant Magí en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

"Casa en la calle de San Magín hoy Francisco Layret" (*Registre* 1934).

Francesc Macià, el carrer de

Nom que s'acordà donar al carrer de la Muralla en el ple municipal del 23 d'abril de 1931.

Francolí, el riu

El lit del riu Francolí fa de partió entre els termes de la Masó i Vallmoll.

Francolí (partida)

Partida que limita amb el riu Francolí, els Fontanals, el camí de mas Marsol, el camí del Molí i el torrent de Vallmoll.

"unam sortem terre... in termino dicte ville in parte vocata franco-
lini" (*Manuals* 8-X-1431); "quoddam terre trocium... in termino dicti loci... in parte vocata lo franco-
lioni" (*Manuals* 1511); "in parte vocata lo franco-
lioni afrontat... ab alia parte cum requo pastrini sive del molii" (*Manuals* 1511); "in parte vocata lo
franco-
lioni afrontat... ab occidente cum fluvio dicto franco-
lioni... et a meridie cum via comuni qua itur ad
Villa Silva" (*Manuals* 1609).

Francolí, el camí del

"a la partida dita franco-
lioni afronta a migjorn ab lo camí de franco-
lioni y ab lo rec del molii" (*Capbreu
de l'església* 1561).

Francolí, l'horta del

"quoddam sorte terre in orta de franco-
lioni" (*Manuals* 1572); "Huerta Franco-
lioni" (*Ballester* 1918).

Francolí, el rec del

Surt entre la finca del degotall de Però i el canyar de Coll, però comença més amunt; fins allí baixa
minat.

Francolins, els

Vegeu Francolí (partida).

"a la partida dita los franco-
lioni" (*Manuals* 1634); "a la partida dita dels franco-
lioni que afronta...
a migdia... ab lo riu Franco-
lioni" (*Manuals* 1721); "partida llamada Franco-
lioni, antes dels Franco-
lioni" (*Registre* 1882).

Franquesa, la

"aliud trocium vocatum la franquesa affrontatur cum alvo qui discurrit al poador" (*Manuals* 22-I-
1437); "quoddam trocium terre... in termino dicte vallismollis in parte vocata los prats que vulgariter
dicitur lo tros de la franquesa confrontatur ab oriente cum torrente" (*Manuals* 1533); "una isleta

de terra tinguda de dos cortons de sembradura... cituada en lo terme de dita villa de Vallmoll a la partida nomenada la Franquesa, franca de cens per la part de dit comprador afronta a sol ixent ab dit venedor a ponent ab dit venedor mitjansant lo rec dit de la vila" (*Manuals* 1661); "una pessa de terra... en la partida de la franquesa; termina de sol ixent ab lo torrent... de ponent... mitjansant lo rech de la teula" (*Capbreu de la vila* 1674).

Frare, el

"Ramon Miquel dit lo frare" (*Manuals* 1643).

Frare, la finca del

A la partida del rec de l'Argentona, anant cap a la Masó a l'esquerra, més enllà del mas de Virgili.

Frare, la sort del

"Sort del Frare" (*Ballester* 1918); "Pieza de tierra secano –antes regadió– sita en el término de Vallmoll partida Camí del Molí, también Secans, conocida por Sort del Frare... linda al Norte con carretera de La Masó a La Secuita" (*Registre* 1962).

Frases, la cavalleria dels

"una vinya dita la cavalaria dels frares affr. ab lo senyor... y ab lo torrent" (*Manuals* 1546).

Frases, l'hort dels

Darrere el magatzem d'Oller, al portal de la Creu.

Freixar, el

"una pessa de terra a la partida dita lo freyxa part vinya afronta ab lo terma del aspialet y en lo terma de Valls" (*Valies* 1711).

Fugidors, el camí dels

"terre trocium situm in termino de vallemolli in parte vocata lo cami dels fugidos confrontatum... cum via dels fugidos" (*Manuals* 1478); "una pessa de terra... en la partida dels clots: termina de sol ixent ab lo camí de la serra... de ponent ab lo camí dels fugidors o de la olivera de la pau" (*Capbreu de la vila* 1674).

Fugidors, el camí dels (partida)

"quodam olivaris situm in termino dicti loci vallismollis in parte vocat lo quami dels fugidos qui va a la olivera de la pau et confrontatur seu terminatur cum dicto itinere a parte occidenti" (*Manuals* 1507).

Fullaraca, la masia de

A la partida dels Cogolls, tocant a la masia del Llop.

Fumat

"Magdalena Elias (a) Fumat" (*Compliment* 1880).

Fuster

"Joan Pujol (a) Fuster" (*Compliment* 1880).

Fuster, la masia del

"Masia del Fusté (Propietario: Francisco Pedru, Tutusaus, de Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Fuster nou, cal

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Galatxó

"Ramon Cabré (a) Galatxó" (*Compliment* 1880).

Galla, ca la

A la Barceloneta.

Garlander

"Francisco Cosidor (a) Garlander"; "Pau Cosidor (a) Garlander" (*Compliment* 1880).

Garrabé, el corral de

A la placeta del Castell, fa cantonada amb el carrer del Mig.

Garrabé, la masia de

A la partida dels Provadors.

Garràfols, els

Partida que limita amb el Camp de l'Alzina, el Regolf, les comes de Companys, el Terme del Mas i el torrent. Se suposa que hi devia haver algun poblat, ja que s'hi van trobar una sitja, restes de muralla, fragments d'habitacions i bocins de ceràmica.

"un tros de terra situat en lo terme de vallmoll en la partida nomenada la rafol nomenat lo camp de la alcina afronta... ab lo torrent" (*Manuals* 1519); "en lo terme de vallmoll en la partida dita los arrafols fins a la rasa y tota la amplaria de la vinya fins a la plana de na maymona" (*Manuals* 1584); "partida llamada Arrafols...; teniendo sus entradas y salidas por el camino denominado Terme del Mas" (*Registre* 1870).

Garràfols, el camí dels

Camí que surt al Regolf, al costat del mas de Soler, i arriba fins al Terme del Mas.

"quoddam terre trocium... in termino dicte ville affrontatur cum itinere quo tendit a la rafol cum torrente" (*Manuals* 28-XII-1436); "Partida de Sensals... siendo sus linderos... a mediodía con camino llamado Garrafols" (*Ballester* 1933).

Garràfols, la coma dels

"altre pessa de terra... a la partida de la coma dels arrafols" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra... a la partida dita la Coma dels Arrafols alias la coma del forn" (*Capbreu* 1747).

Garreta, el garroferal de

Al Regolf, on ara hi ha la carbonera.

Garriga, ca

A la Muralla, té porta pel carrer de la Unió.

Garriga, la

"Raymunda Anguera, dita la garriga" (*Manuals* 1722).

Garrigó, el corral de

Al carrer del Roser (que no passa), a la dreta pujant.

Garrofer, el

"un tros de terra al garrofer" (*Valies* 1486).

Gasparó

"Joan Boronat dit Gasparó" (*Obituari* 1705); "Pere Boronat dit Gasparó" (*Celebracions* 1767); "Boronat dit Gasparó, Joseph" (*Llevador* 1779).

Gatell

Cognom documentat des de 1465.

"Johan Gatell" (*Focs* s. XV).

Gatell, el camp d'en

És de ca Burell. A la partida de l'Argentona, sota l'hort de Burell. Limita amb el rec de l'Argentona. "una sort de terra al camp den gatell afronta... ab lo camí de la drasera" (*Manuals* 1623); "Item altra pessa de terra horta nomenada lo camp den Gatell detinguda de quatre jornals... a la partida dels Censals den Argentona que afronta... a mitgdia ab lo camí de la dressera nomenat del Camp de la Alsina a ponent ab... mitjantsant lo Rech den Argentona y a tremuntana ab... mitjantsant lo Camí de las Corteradas" (*Capbreu* 1747).

Gatell, els clots d'en

"Tota aquella pessa de terra... a la partida dita dels Clots de na Mariagatella... qual pessa de terra afronta a sol ixent ab lo rech dit del S'... a ponent ab lo camí dit de la Olivera de la Pau, alias de S' Francisco" (*Capbreu* 1749); "partida llamada Clots de Nagatella o Clotas de las Esplanas...; lindante a Oriente con el Camino llamado del Castell de Vallmoll o carrerada del Compte" (*Registre* 1872).

Gatell, l'enjup de

"mori ofegat en lo enjup dit de Gatell, de edat de dos anys nou mesos y mitg Jaume Vallvé" (*Obituari* 1798).

Gatell, les hortes de

A l'Horta de la Vila. Són de Burell. Es troben entre el mas d'Aimeric i les hortes de Sales.

Gatell, el tros d'en

"un tros situat en lo terme de Vallmoll dit lo tros den Gatell" (*Manuals* 1668).

Gavaldà

Cognom documentat des de 1423.

"Barthomeu Gavaldà" (*Focs* s. XV).

Gavaldà

"Marmessoria de Pere Ballester, dit Gavaldà, funda perpetuament per si y per sas mullers Paula y Theresa quaranta quatre missas resadas" (*Fundacions* 1786).

Gavaldà, el carrer de

"in loquo vallismollis in vico ques diu lo carrer den gavaldà" (*Manuals* 1579).

Gavaldà, el mas de

"Francisco Gavaldà i Rosa Borrás, pagesos del mas de Gavaldà" (*Baptismes* 8-X-1752).

Gavallada, la

Pas que hi havia entre la plaça del Castell i el carrer de la Unió, enfront de la capelleta de la Mare de Déu de Montserrat. Actualment està tapat.

Gavatx, el gort del

Al torrent de Vallmoll, a l'alçada de Prats-Cavallerie sota la masia de l'Avellanar. Encara actua.

Gavatx, el gort del (partida)

"Pieza de tierra situada en el término municipal de Vallmoll y partida llamada Gort del Gabaix...; linda a mediodía con el Torrente del Gort del Gabaix" (*Registre* 1877); "Partida Gort del Gabatg y tambien 'Las Comas'" (*Registre* 1941).

Gavatx, el torrent del gort del

"Pieza de tierra situada en el término municipal de Vallmoll y partida llamada Gort del Gabaix...; linda a mediodía con el Torrente del Gort del Gabaix" (*Registre* 1877).

Gavatx, el tros d'en

"lo tros de darrera de la badia dit lo tros den Gavaig" (*Manuals* 1643).

General Prim, el carrer del

És el carrer de la Barceloneta. El nom s'acordà en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.
"calle hoy día del general Prim" (*Registre* 1932).

Generalíssim, l'avinguda del

Nom que durant la dictadura van tenir l'avinguda de Catalunya i el carrer del coronel Oller. El nom s'acordà en el ple municipal de l'1 de juliol de 1939.
"Avenida del Generalísimo" (*Registre* 1943).

Generalíssim, la travessia del

Nom que es va donar al carrer del doctor Riu en el ple municipal de l'1 de juliol de 1939.
"Casa... situada en Vallmoll, antes calle de la Unión, hoy travesía Generalísimo, número noventa y cuatro antiguo y uno moderno" (*Registre* 1959).

Gèpia (gran de Martret)

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Geronell

"Joan Coll dit Geronell" (*Plec* 1703); "Bonaventura Coll pages dit Geronell de Vallmoll" (*Obituari* 24-X-1745).

Gili

Cognom documentat des del segle XV fins al 1619.
"Johan Gili" (*Focs* s. XV).

Gili, el carrer d'en

"un corral al carrer den gili" (*Manuals* 1552); "in vico de la plaça affr. cum dicto vico et cum Petro Joane Cabessa et cum vico den Gili" (*Manuals* 1634).

Giner

Cognom documentat des de 1458.
"Pere Janer" (*Focs* s. XV).

Giner, la coma d'en

"a la partida dels clots... a fronta... a poent ab cosidor hereu y la coma den giner" (*Manuals* 1625); "Item altra pessa de terra... en la partidadels clots dita la coma den Giner. Afronta de sol ixent ab lo camí del cogoll" (*Capbreu de la vila* 1674); "Tota aquella pessa de terra... a la partida dita los clots de na Gatella alias la Coma de na Ginera que afronta a sol ixent ab lo camí del Hospitalet... a ponent ab lo camí dit de la Olivera de la Pau" (*Capbreu* 1749).

Giner, el maset d'en

"una pesa de terra al fonolla dita lo maset den giné afronta en lo torrent y en lo camí de laspitalet" (*Valies* 1711).

Ginera, la rasa de na

"aliud terre trocium... a la rasa de na ginera" (*Manuals* 19-XI-1422); "item un tros de terra apellat la perellada afronta ab francoli et ab la rasa de na genera e ab lo camí qui va a la maso" (*Manuals* 1461); "altra pessa de terra... en la partida de les esplanes: la qual termina... de ponent ab la rasa de na Ginera" (*Capbreu de la vila* 1674).

Ginera, la rasa de na (partida)

"un tros de terra e olivar e garriga a la rasa de na ginera afronta ab lo terme de valls" (*Manuals* 23-III-1424); "in parte dicta la rasa de na ginera... affrontatur... cum cerra termini de vallibus et cum via qua itur de vallmoll al cover" (*Manuals* 1566); "Item altra pessa de terra... en la partida de la rasa den Aldo olim de na Ginera termina... de ponent ab la serra del terme de Valls" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra... a la partida dita de las Esplanas alias la rasa de na Ginera que afronta... a ponent ab lo terme de Valls" (*Capbreu* 1747).

Ginès, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila, entre els darreres del carrer del portal de la Creu i la carretera de la Masó.

Giol, la coma d'en

"Tota aquella pessa de terra... a la partida dita la coma de na Salvada, alias la Coma den Giol que afronta... a tremuntana part ab lo terme de Valls" (*Capbreu* 1749).

Gisquerol

Cognom documentat des de 1423 fins al 1615.

"Pasqual Giscarol" (*Focs* s. XV).

Gisquerol, el carrer de la placeta d'en

"in vico dicto de la plasseta den Giscarol" (*Manuals* 1594); "una casa... en lo carrer de la plasseta den Giscarol altrament lo carrer de S^e Francesch. Termina... de ponent... part ab la plasseta de S^e Francesch ahont trau lo portal major y de tramuntana ab dit carrer de S^e Francesch" (*Capbreu de la vila* 1674).

Gisquerol, la placeta d'en

"una casa en lo loc de Vallmoll a la plasetta den Giscarol affr. ab lo carrer y ab Pasqual Giscarol y ab lo Corral del Senyor y ab la pallisa del Senyor" (*Capbreu de l'església* 1561); "Primo una casa ab son corral... al carrer major o del mitg que afronta a sol ixent ab la muralla... y a tremuntana ab la plasseta del puvill Gisquerol ahont trau porta" (*Capbreu* 1747).

Gitano

"Joan Carull (a) Gitano" (*Compliment* 1880).

Gitano, ca l'Anton dels

Al carrer de sant Miquel.

Gitanos, el carrer dels

És el carrer de sant Miquel.

Gorrí

"Joan Monserrat (a) Gorri" (*Compliment* 1880).

Gota, el pont de la

Pont vora el qual desguassa la rasa de Montserrat al torrent. L'arc és aprofitat pel rec de l'Altra Banda.

Gran

"Francisco Carbonell (a) Gran" (*Compliment* 1880).

Grando, el

"Josep Coll dit lo Grando" (*Obituari* 22-V-1744).

Grau, ca

Al carrer de sant Magí.

Gravat

"Queraltó, Salvador (a) Gravat"; "Vallvé, José (a) Gravat"; "Vallvé, Juan (a) Gravat"; "Vallvé, Pedro (a) Gravat" (*Cuaderno* 1862); "Anton Vallvé (a) Gravat" (*Compliment* 1880).

Gravat de la cara

"Josep Belltall (a) Gravat de la quara" (*Compliment* 1880).

Gravat, ca la Maria del

Al carrer del Roser. Dóna també al carrer de sant Miquel.

Gregals, els

"una pessa de terra situada als Gregals al terme de Vallmoll" (*Manuals* 1674).

Grill, cal

Al carrer del Roser.

"Massó, Juan (a) Grill" (*Cuaderno* 1862).

Grill, cal Pep del

Al carrer baix de sant Francesc.

Gros

"Juan N. alias Gros" (*Registre* 1887).

Guardiet

Cognom documentat des de 1747. Pau Guardiet, fill de Vila-rodon, es casa amb Paula Pinyol.

"José Gatell y Guardiet" (*Registre* 1872).

Guardiet, ca

Al carrer de la Unió (de la Mare de Déu de Montserrat).

"Pablo Gatell alias Guardiet" (*Registre* 1872); "José Gatell alias Guardiet" (*Registre* 1874); "Joan Gatell (a) Guardiet" (*Compliment* 1880).

Guardiet, ca Joan de

Al carrer de la Unió (de sant Domingo).

Guardiet, ca Pau de

Al carrer de sant Miquel.

Guidet, ca Joan de

Al carrer de la Unió (de la Mare de Déu de Montserrat).

Guidet, cal Pere del

Al carrer de la Barceloneta.

Guidet, el tros de Peret de

A la partida de Francolíns. De forma allargada, va des del bosc dels Francolíns al riu.

Guillemet, ca

Era al carrer Major.

"Joseph Cosidor dit de Guillemet" (*Manuals* 1643); "Cusidó, Montserrat (a) Guillemet" (*Cuaderno* 1862); "José Cusidó, alias Guillemet" (*Registre* 1874); "Francisco Cusidó (a) Guillemet" (*Compliment* 1880).

Guillemet, el gort de

"Als 28 de maig de 1738 en lo gort de guillemet del torrent de vallmoll morí de mort violenta ofegat..." (*Obituari* 1738).

Guineu, ca la

Al carrer del Roser, donava al carrer baix de sant Francesc. L'Ajuntament la va comprar i, després d'enderrocar-la, va convertir el solar en una placeta.

"Joseph Coll dit la guineu" (*Manuals* 1694); "Josep Boronat (a) Guineu" (*Compliment* 1880).

Guineu, ca Lluís de la

Al carrer de l'Àngel.

Guineu, la masia de Ramon de la

Al Camp de l'Alzina. Abans l'amo, sogre de l'actual, era de cal Pau de Xaró.

Guinovart, la masia d'en

"Masia d'en Guinovart (Propietario: Francisco Rodón Batalla, de Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Guitarrer, cal

Al carrer de sant Miquel.

"Francisco Carbonell (a) Guitarrer" (*Compliment* 1880).

Guixer

"Felip Garreta (a) Guixer" (*Compliment* 1880).

Guixeret, ca

Al carrer del Roser.

"Jaume Garreta (a) Guixaret" (*Compliment* 1880).

Guixeret, la barraca de

A la partida de Pinars, entre les Comes i el camí dels Morts. Està feta de pedra seca.

Hereu, l'

"Joan Cosidor dit lo hereu" (*Baptismes* 1588); "Joannes Ballester lo hereu" (*Obituari* 1626); "Antoni Coll dit lo hereu" (*Manuals* 1632); "Antoni Cosidor dit lo hereu" (*Manuals* 1643); "Pere Coll lo hereu" (*Manuals* 1651); "Pau Ballester Lo hereu" (*Manuals* 1674); "Pera Ballester pages dit lo hereu" (*Obituari* 1718).

Hermós

"Josepa Benet (a) Hermós" (*Compliment* 1880).

Hermós, ca Francesc de l'

Al carrer de sant Sebastià.

Hermós, cal Pau del

A la carretera.

Hermós, la masia del Pau de l'

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Hort, de l'

"pere cerda del ort" (*Administració del blat* 1500); Jaume Serdà de lort" (*Beneficis* 1501); "Jacobus Serda junior et Jacobus filius agricultores Vallismollis dicti del ort" (*Manuals* 1600); "Vicens Serda dit del ort" (*Manuals* 1643).

Hort Nou, l'

"lo hort nou" (*Manuals* 1704).

Horta, l'

"una pessa de terra... a la partida dita la horta que afronta a sol ixent ab lo Rech de la Argentonà" (*Capbreu* 1747).

Horta Novella, l'

"unum ortum situm in termino dicte ville a la orta novella" (*Manuals* 31-III-1423); "quoddam terre troceo sito... in parte vocata la orta novella afrontatur de una parte ab lo cami de Tarragona de alia ab lo torrent... et de alia ab lo cami del pontarro" (*Manuals* 1542); "a la partida dita de la horta novella, la qual afronta a sol ixent ab lo cami de nulles..., a ponent ab lo torrent de vallmoll" (*Manuals* 1721); "partida llamada por unos Camino de la Costa y por otros del Altra Banda, conocida también por Horta Novella" (*Registre* 1881).

Horta Novella, el rec de l'

"unum ortum pro ut afrontatur cum alveo orte novelle et ab lo carrero qui va a la orta novella" (*Manuals* 21-V-1424); "per poder conduir aquella aigua del Rech del horta novella" (*Manuals* 1692).

Horta Novella, la resclosa de l' (partida)

"quandam vineam sitam in parte vocata la resclosa de la orta novella afr... ab lo torrent" (*Manuals* 1508); "quandam vineam... in parte vocata la resclosa de la horta nova" (*Manuals* 1551).

Horta Vella, l'

"permis de fer de nou un aljup a sa coneguda en aquell hort que te y posseheix en lo terme de dita vila en la partida de la horta vella dita lo hort gran del cami de nulles" (*Manuals* 1690); "en la partida dita de la horta vella afrontatur... a tremontana ab la rasa del Roser" (*Manuals* 1722); "partida llamada Horta vella o de la vila" (*Registre* 1872).

Horta Vella, les quarterades de l'

"totam illam partem terrae dictam la corterada in parte vocata la orta vella" (*Manuals* 1597); "a la partida de las quarteradas orta vella" (*Manuals* 1661).

Hortals, els

"altra tros de terra als ortals afronta ab lo torrent" (*Valies* 1486); "altra pessa de terra... en la partida dels hortals: la qual termina de sol ixent ab terras de... mitjensant lo rech del francoli... y de tremun-

tana ab... mitjensant lo camí del terme del mas" (*Capbreu de la vila* 1674); "una pwesa de terra als ortals afronta en lo camí del molí y en lo camí de la Selva" (*Valies* 1711); "Pieza de tierra... sita en el término de Vallmoll y partida dels Ortals...; lindante... a Mediodía con el camino del término del Mas" (*Registre* 1890).

Hortet, l'

"lo tros dit lo hortet a la partida qui va al roser" (*Manuals* 1610); "Porción de tierra nombrada lo Hortet, sita en el término de la villa de Vallmoll y parage llamado Huerta de la villa" (*Registre* 1870).

Horts, els

"petiam terrae nomenatum los horts o les parades sitam in termino Vallismollis in parte dicta darrera la Abadia affr... cum itinere de darrera la Abadia" (*Manuals* 1635).

Hospital, l'

Era a l'actual avinguda de Catalunya, on ara hi ha ca Benet. La capelleta de sant Miquel que hi ha en aquesta casa era a la façana de l'hospital. No arribava fins a la carretera, ja que feia com un pati on hi havia un lledoner.

"vull que ls spital de madona santa maria de vallmoll sia comanat..." (*Manuals* 9-VI-1420); "item un hort clos... en la partida de la horta vella darrera lo hospital. Termina... de ponent ab lo camí de Valls y de tramuntana ab un carreró" (*Capbreu de la vila* 1674); "Casa situada en la villa de Vallmoll y calle llamada del Recreo, antes del Hospital... lindante a mano derecha con el Hospital de pobres enfermos" (*Registre* 1874).

Hospital, de l'

"joani arbones del espital" (*Manuals* 1498).

Hospital, el carrer de l'

"Calle llamada del Hospital antes carretera real" (*Registre* 1874).

Hospital, la quarterada de l'

"una quarterada en la orta novella affronte ab la quarterada del spital e ab la quarterada de la senyora" (*Manuals* 1433).

Hospitalet, el camí de l'

"quoddam terre troceum... situm in termino vallismollis in parte vocata al camí de cogolls afrontatur... ab alia parte cum itinere qui va a la verge maria del spitalet" (*Manuals* 1536); "terre trocem... in parte dicta los caldes affr. ab oriente cum rivullo del cogoll ab occidente cum camino del espitalet" (*Manuals* 1584); "altre pessa de terra... a la partida del funollar afronta... a ponent ab lo camí del Hospitalet" (*Capbreu de la vila* 1674); "Camí del espitalet" (*Quadern* 1828).

Hospitalet, el camí de l' (partida)

"una pessa de terra a la partida del camí del espitalet" (*Valies* 1711).

Hospitalet, el carrer de l'

"Calle del Hospitalet" (*Cuaderno* 1862).

Hospitalet, la mina de l'

Al terme de Puigpelat, se n'alimentaven les masies de la partida dels Cogolls que no regaven de la mina de Calders.

"Pieza de tierra situada en el término de Vallmoll y partida llamada del Rachat o huerta de la villa..., cuatro horas y media de agua que percibe... de la mina llamada del Hospitalet."

(*Registre* 1878).

Hospitalet, el torrent de l'

Un dels noms que rep el torrent de Vallmoll, sobretot en el decurs del terme de Puigpelat i primera part del de Vallmoll.

"partida llamada dels Cogolls...; lindante al Sud con el torrente del Hospitalet" (*Registre* 1870);

"partida de Prats...; siendo sus linderos: a Oriente con el Torrente Hospitalet" (*Ballester* 1933).

Hostal, de l'

"Joan Gatell del ostal" (*Celebracions* 1562).

Hostaler, ca l'

A la carretera.

Ica

"Josep Sales (a) Yca" (*Compliment* 1880).

Inglès, ca

Al carrer de sant Magí i al carrer de sant Miquel.

Inglès, el tros de l'

A la partida de Francolíns. De forma allargada, va del bosc dels Francolíns al riu.

Irlas, les

"una peça de terra dita las irlas a la rasa de papiol" (*Manuals* 1617); "fa arrendament... de las irlas cituadas en lo terme de dicta vila a la partida de baix lo Rech de na argentona afronta a sol ixent ab lo torrent a migdia ab lo camí de tarrag" (*Manuals* 1644); "tota aquella terra dita las irlas ço es des del rech de nargentona fins al torrent" (*Manuals* 1697).

Isabel II, el carrer d'

Carrer que va des del carrer baix de sant Francesc fins al carrer Major, a l'alçada de les voltes de ca Llorenç.

"carrer d'Isabel II" (*Compliment* 1862).

Isidro, la masia (del Joan) de l'

A la partida dels Cogolls, entre la masia del Relotger i la masia de Burell.
"Masia del Isidro (Propietario: Juan Guinovart Bonet, de Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Isidrot, ca l'

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Jané, la masia de Ramon

A la partida dels Vernets.

Janot

"vobis Carolo Ballester vulgo dicto Janot" (*Manuals* 1722).

Jaumeta

"Ollé, José (a) Jaumeta" (*Cuaderno* 1862).

Jepus, cal

Al carrer de Ponent i al carrer de la Unió (de sant Josep).
"Joan Guinovart (a) Xepus"; "Ventura Guinovart (a) Xepus" (*Compliment* 1880).

Jepus, cal Peret de

Al carrer del Nord i a l'avinguda de Catalunya.

Jeroni

"Agustí Cosidó (a) Jeroni"; "Jaume Cosidó (a) Geroni" (*Compliment* 1880).

Jerònim, ca l'Isidro de

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Joan Gros

"Joan Mateu (a) Joan Gros" (*Compliment* 1880).

Joan Mateu, cal

Al carrer de sant Sebastià.

Joanet, Munda de

"Raimunda Pujol (a) Munda de Joanet" (*Compliment* 1880).

Joanís, ca

Al carrer de la Muralla.

Joaquín Costa, el carrer de

Nom donat al carrer alt de sant Francesc en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

Joc, el

Mena de placeta on jugava la canalla i on feien tir de colom en festes, davant de l'actual Ajuntament, fins a l'alçada de la font.

Joglar, el

"Joan Farrer dit lo jugla" (*Manuals* 1674).

José Antonio, el carrer de

Nom del carrer de la Unió durant la dictadura franquista, acordat en el ple municipal de l'1 de juliol de 1939.

"en la calle Abelló hoy José Antonio" (*Registre* 1961).

Josefo

"Josep Figarola (a) Josefo" (*Compliment* 1880).

Josip, ca

Al carrer Barceloneta i al carrer del Nord.

Jove, el

"Johan arbones lo jove" (*Manuals* 1530); "Miquel çabater lo jove" (*Administració del blat* 1550); "Joan Olomar lo jove" (*Administració del blat* 1550); "Joan Cosidor dit lo jove" (*Baptismes* 1595).

Juan de Dios, cal

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Jueus, el fossar dels

"un tros dit lo fosal dels jueus affr... ab lo camí de les planes" (*Manuals* 1559); "una pessa de terra situada en dit terme de Vallmoll en la partida del fossà dels Jueus" (*Capbreu de la vila* 1674); "una pesa de terra a las asplanas dita lo fosa dels jueus afronta en lo camí del Cové" (*Valies* 1711).

Julià, ca

A la carretera.

Laia, ca la

A l'avinguda de Catalunya.

Llauner, la masia del

A la partida de l'Altra Banda. Abans era de ca Campanera, de la Coloma de Segarra; ara és dels Guinovart de Tarragona.

Llavor, la masia de

N'hi ha dues. Una, a la partida dels Clots, a tocar de la masia del Pau de la Púrcia; l'altra, a la partida del Terme del Mas, entre el camí i el torrent.

Llavor, el Terme del Mas de

Finca del Terme del Mas on es troba la masia de Llavor.

Llebre, la

"Juan Guell, alias la Llebra" (*Registre* 1869).

Lledona, ca la

A l'avinguda de Catalunya.

Lledoners, el camí dels

"quoddam terre troceu seu fareginal... situm prope muros dicti loci vallismollis afrontatur... cum via muri et cum itinere dels ladones" (*Manuals* 1545).

Lledoners, el carrer dels

"una casa al carrer del reval afronta... ab lo carrer corible y ab lo carrer dels lledones" (*Manuals* 1620).

Lledoners, la plaça dels

"quoddam terre troceum... in termino vallismollis in partita vocata del cap del raval affrontant cum camino de les planes... et ex alia parte cum platea dels lladones" (*Manuals* 1537).

Llenyater, el

"Ego Joannes Mulner cultor dicto lo lenyeder loci del raval" (*Manuals* 1592).

Lleó, Joan del

"Joan Figarola (a) Joan del Lleó" (*Compliment* 1880).

Llibertat, la plaça de la

Nom acordat en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

"Casa situada en la villa de Vallmoll... en la plaza de la Iglesia hoy de la Libertad" (*Registre* 1935).

Llop, el

"Joseph Cosidor alias lo llop" (*Manuals* 1691); "Fran^{ch} Cosido dit casa lo llop" (*Llevador* 1787); "Josepa Farré (a) Llop" (*Compliment* 1880).

Llop, Antònia del

"Antonia Gavalrà (a) Antonia del Llop" (*Compliment* 1880).

Llop, ca Ramiro del

Al carrer baix de sant Francesc.

Llop, el camí de la paret del

Surt de ca Guidet, al carrer de la Barceloneta, cap al camí de les Planes. Deien que abans les alzines arribaven fins al poble i que de nit hi venien els llops i prenien les gallines que podien dels corral·ls pròxims.

"Porción de tierra indivisible, sita en la partida Rechat del término municipal de Vallmoll.. Lindante... al Sur... con el camino llamado Pared del Llop." (*Registre* 1965).

Llop, la coma del

"una pessa de terra garriga... en la partida de la coma del llop; la qual termina... de tremuntana part ab... y part ab... mitjensant la rasa" (*Capbreu de la vila* 1675); "Item altra pessa de terra... a la partida dita la Coma de Ossó o del llop" (*Capbreu* 1747); "Pieza de tierra... en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada Coma del Llop o las Rasas" (*Registre* 1876).

Llop, la masia de Ramon del

A la partida del Terme del Mas, entre el camí del Terme del Mas i el riu.

Llordat, la cavalleria d'en

"tota aquella pessa de terra... a la partida dita la Cavalleria den llordat que afronta... a tremuntana ab... mitjansant la camí de la dressera" (*Capbreu* 1747).

Llorenç

Cognom documentat des de 1292.

"Antoni lorens" (*Focs* s. XV).

Llorenç, ca

Al carrer Major, cantonada amb el carrer d'Isabel II. A la seva façana, protegida per les voltes, trobem la capelleta de sant Antoni.

Llorenç, el carrer d'en

"quoddam hospicium situm in villa predicta in vico vocato den Lorenc affrontatur... cum via del portall fals" (*Manuals* 1433); "illam domum... in loco de vallmoll... fent canto en los dos carrers... porta en lo carrer den Llorenç" (*Manuals* 1568).

Llorenç, l'era de

Als Cogolls, a la masia de Llorenç.

Llorenç, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila.

Llorenç, el magatzem de

Al carrer del mig, a l'alçada de les voltes de ca Llorenç, a la banda del carrer de la Unió.

Llorenç, la masia de

A la partida de Cogolls, tocant al terme de Nulles.

Llorenç, les voltes de ca

Al carrer del Mig. Són tres arcs apuntats que neixen de terra.

"carrer del mitg amunt y a lo que farem a las voltas de llorens" (*Cúria* 1690).

Llosa, de la

"johan olomar de la losa" (*Administració del blat* 1550); "Joannes Olomar maiorem dierum Petrus Olomar filius el Joannes Olomar adolexens etiam filius agricultores Vallismollis dicti de la Llosa" (*Manuals* 1600); "Joan Olomar dit de la Llosa" (*Capbreu de la vila* 1674).

Lopes, cal

Al carrer de la Unió (de la mare de Déu de Montserrat).

Lorenço, masia de

A la partida del Terme del Mas, entre el torrent i el camí del Terme del Mas.

Lupe, el bosc de ca la

Bosc de pins a la partida de Pinares, a la finca de Llorenç.

Lupe, el tros del Pau de la

A la partida de Francolíns, tocant al torrent.

Maco, cal

A la placeta del Castell.

"Joan Blasi (a) Maco" (*Compliment* 1880).

Madaleni

"Nicasí Gibert (a) Madaleni" (*Compliment* 1880).

Madrona, cal Pau de la

Al carrer de la Unió. A la seva façana hi ha la capelleta de sant Josep.

Madrona, el tros del Pau de la

A la partida de Francolíns; travessat per la carretera de la Masó.

Magda, ca la

Al carrer de la Pau.

Magina

"Marina Fabregas (a) Magina" (*Compliment* 1880).

Maimona, la plana de la

"Item altra pessa de terra... en la partida de la plana de la Maymona, la qual termina de sol ixent ab lo camí de Tarragona, de mitg jorn ab los hereus de la viuda Maymona de las Gunyolas" (*Capbreu de la vila* 1674); "altra pessa de terra campa... a la partida dita la Plana de la Maymona alias lo Mas Vell que afronta a sol ixent ab terme de la Secuita" (*Capbreu* 1749).

Major, l'hort del

"una pessa de terra dita lort del major de mitg jornal afronta a sol ixent ab lo torrent... y a tremuntana ab la rasa" (*Cúria* 1680).

Malalts, la font dels

Al final del camí de la Font, tocant al torrent. Al costat hi havia una mena de caldera on es rentava la roba dels malalts. L'aigua és rica en magnesi. S'ha recuperat fa poc per part de l'Ajuntament.

Malcasat, la masia del

A la partida de l'Altra Banda, abans d'arribar a la cruïlla de la carretera de Tarragona amb la de la Secuita.

Malena, Peret de la

"Pere Farré (a) Peret de la Malena" (*Compliment* 1880).

Maleneta, Ramon de la

"Ramon Vives (a) Ramon de la Maleneta" (*Compliment* 1880).

Malles

"Miguel Queralt alias Malles" (*Registre* 1873).

Mallorquí, el

"Morí Joan Oliver dit Mallorquí albat fill legítim y natural de F^{co} Auliver dit lo Mallorquí" (*Obituari* 14-XI-1733).

Mamot

"Anton Carbonell (a) Mamot" (*Compliment* 1880).

Mandeu, la masia de

A la partida dels Clots, sota la masia de Batet. Té una bassa relativament nova.

Manel, ca

Al carrer de l'Àngel.

"Pere Bové" (a) Manel" (*Compliment* 1880); "Manuel Segarra Mañé (a) Manel" (*Compliment* 1880).

Manela, ca la

Al carrer de la Unió.

Manet

"Gils, Josep (a) Manet" (*Cuaderno* 1862); "Joan Torrent (a) Manet" (*Compliment* 1880).

Manquet

"Marc Vidal (a) Manquet" (*Compliment* 1880).

Manuel

"Cusidó, F^{co} (a) Manuel" (*Cuaderno* 1862).

Maquet

"Joan Blasi (a) Maquet" (*Compliment* 1880).

Marc, el carrer d'en Guillem

"quoddam hospicium meum situm in dicto loco de vallemolli in vico apellato den guillemi marc"
(*Manuals* 15-XII-1461).

Marcó, ca

A l'avinguda de Catalunya i al carrer de la Unió (de sant Domingo).

"Raimunda Aymerich (a) Marcó" (*Compliment* 1880).

Marcó, el bosc de ca

Bosc de pins a la partida de Pinares.

Margarida

"Margarida Vallvé (a) Margarida" (*Compliment* 1880).

Margarida, la mina del Pau de la

Es troba en un tros de ca l'Espardenyer, anant a la Masó a banda esquerra, a uns 100 metres de la rasa, a prop d'un canyar.

Mariana Pineda, carrer de

Nom donat al raval de la Pau en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

Marimon, ca Joan

Al carrer Major.

Marotes, Pau de

"Pau Gatell (a) Pau de Marotas" (*Compliment* 1880).

Marsol, el camí del mas

Surt del Terrer Blanc, fins al mas Marsol.

Marsol, el mas

Nom actual del mas de Però.

Martinet, cal

Al portal de la Creu.

Màrtirs, la plaça dels

Nom que rep la plaça de la Vila durant la dictadura, acordat en el ple municipal de l'1 de juliol de 1939.

Martra, de la

"part ab Pere Cistaré dit de la Martra" (*Manuals* 1731).

Martret, ca

Al carrer de sant Magí.

"Pere Joan Cisteré Martret" (*Llevador* 1787); "Pere Cistaré (a) Martret" (*Compliment* 1880); "Francisco Cisteré (a) Matret" (*Compliment* 1880).

Martret, la petita de

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Martret, Rosa de

"Rosa Borràs (a) Rosa de Martret" (*Compliment* 1880).

Marxant, cal

A l'avinguda de Catalunya i al carrer de la Unió (de sant Domingo).

Marxant, la masia del

A la partida del Camp de l'Alzina. Anys enrera era la masia del Bernat. Ara és de l'Agustí del Mio.

"en la masia vulgarment dita del marxan terme i parroquia de Vallmoll" (*Obituari* 1786).

Mas, el

"un tros de terra apellat lo mas afronta ab lo cami del moli e ab lo cami despinavessa" (*Valies* 1486); "in parte dicta lo mas alio nomine dictam los cogolls... affrontat... cum requo del cogoll" (*Manuals* 1579); "partida llamada del Mas...; lindante... al Oeste con el río Francolí" (*Registre* 1871).

Mas, del

"Joannes Rocamora et Mathia eius filio cultores dicti del mas" (*Manuals* 1662); "Pau Gavaldà del mas" (*Cadastr* 1751); "Ramon Cosidor del mas" (*Cadastr* 1757); "Mariano Gavaldà fill de Salvador Gavaldà del mas" (*Obituari* 16-I-1775); "Rocamora, Bernat del mas" (*Llevador* 1787).

Mas baix, cal

Al carrer de la Pau.

Mas baix, cal Pep del

Al carrer de Ponent.

Mas Llong, el

"quaddam sortem terre cum vinea sita a maslonc confrontat cum vico quo itur Tarraconam" (*Manuals* 1424); "quoddam terre trotium... situm in termino de vallmoll in parte dicta amonloc affr. cum torrente del Bugatell.. et cum via publica qua itur Tarrachonam a vallemolli" (*Manuals* 1560); "a la partida del mas llonc y Bugatells" (*Manuals* 1721).

Mas Llong, el torrent de

"Primo aquella pessa de terra... a la partida dita lo Mas llonch, alias lo Bogatell que afronta a sol ixent ab lo torrent del Masllonch o del Bogatell" (*Capbreu de la vila* 1749); "aquella pieza de tierra viña con olivos y algarrobos y parte campal..., situada en los términos de dicha villa de Vallmoll y del pueblo de la Secuita y partida nombrada del Bogatell...; y linda por junto a Oriente con el torrente de Montllonch" (*Ballester* 1866).

Mas Llong, el torrent del (partida)

"una pessa de terra... situada a la partida del torrent de Mallonch" (*Manuals* 1669); "en lo terme de Vallmoll a la partida del Torrent de Mandelloch" (*Manuals* 1705).

Mas vell/Mas vella, cal/ca la

Al carrer de la Pau.

"Ventura Benet (a) Masvell" (*Compliment* 1880).

Mas Vell, el

"una masia casa terras y totas las posesions te i poseeix en lo terme de Vallmoll y Nulles dita lo mas vell" (*Manuals* 1620); "arrenda la heretat te en lo terme de Nulles y Vallmoll y caça dita lo mas vell" (*Manuals* 1674); "sobre las mitjas faedoras de la heretat y bens y casa dita lo mas vell situat en lo terme de Nulles part y part al terme de Vallmoll" (*Manuals* 1696).

Mas Vell, el (partida)

Partida que es reparteix entre el termes de Nulles i Vallmoll. Limita, al terme de Vallmoll, amb els Vernets el Bogatell i el terme de la Secuita.

"a la partida del mas vell affronta a sol ixent y tremuntana ab terras del mas vell" (*Manuals* 1654); "Pieza de tierra... en el término de Vallmoll y partida denominada Mas vell...; lindante al Este con el término de Nulles" (*Registre* 1882).

Mas Vell, el camí del

Camí que surt de la carretera de la Secuita i porta a la partida del Mas Vell.

"a la partida dels vernets al camí del mas vell" (*Manuals* 1650).

Mas Vell, la carrerada del

"la terra al Bugatell dita la carrarada del mas vell" (*Valies* 1711).

Mas Vell, la costa del

"altra pessa de terra olivar en la partida de la romagorosa. Afronta a sol ixent en la costa del mas vell" (*Manuals* 1662).

Mas Vell, la mina del

"Pieza de tierra... en el término municipal de la villa de Vallmoll, partida Vernet o del Mas Vell...; lindante... al Norte con... mediante la carretera de Nulles a Tarragona, con cinco horas de agua que percibe... de la mina llamada del Mas Vell" (*Registre* 1877).

Mas Vell, la sortanella del

"una pesa de terra als manllonchs afronta en la surtanella del mas vell y... en lo bugatell" (*Valies* 1711); "Item altra pessa de tera... a la partida dita lo mas llonch que afronta a sol ixent ab lo torrent del bogatell, a mitg dia ab la sortanella del mas vell... a ponent ab lo Camí Real de Tarragona" (*Capbreu* 1747).

Masdeu, la masia de

A la partida dels Clots, entre el casalot del Ferrer i la masia de la Cirila.

Maset, del

"Joan Bellver del Maset en lo terme de Vallmoll" (*Plec* 1736).

Masia, la

"Pieza de tierra... en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada la Masia...; lindante... a Mediodía... parte con el río Francolí" (*Registre* 1871).

Masia, de la

"Mathia Rocamora pages dit de la masia" (*Manuals* 1667); "Joseph Rocamora pages dit de la Masia" (*Baptismes* 1718).

Masieta, la

Havia estat propietat de ca Ballester.

"Pieza de tierra... con cuatro horas y media de agua semanales para su riego de la acequia denominada de l'Argentona...; sirviendo el agua de la predicha acequia que atraviesa a dicha finca para regar la parte de ella llamada Tros d'en Vicenç y la de la referida mina para regar la parte de la huerta llamada Masieta, bajo cuyos nombres es conocida entre la familia; situada en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida nombrada Secans... lindante a Occidente con el camino llamado del Molí" (*Registre* 1874).

Masieta, el camí de la

"Pieza de tierra denominada la Sorteta... con una hora tres cuartos de agua semanales para su riego del requio de Argentona... situada en el término de Vallmoll y partida Censals...; lindante... a Cierzo con el camino denominado de la Masieta" (*Registre* 1891).

Masó, el camí de la

"item un tros de terra apellat la perellada affronta ab francoli et ab la rasa de na genera e ab lo camí qui va a la maso" (*Manuals* 1461); "Pieza de tierra viña con catorce olivos y diez algarrobos sita en el término de Vallmoll y partida llamada de Francoli;... lindante al Este con el Camino del Molí, al Sud con Juan Ollé, al Oeste con Buenaventura Boronat y al Norte con el Camino de la Masó; dirigiendose a la misma finca por el camino de Reus" (*Registre* 1870).

Masó, el camí de la (partida)

"altre tros al camí de la maso affronta ab lo camí de la maso part ab la cíquia del molí" (*Manuals* 1530).

Masoles, Pere de

"Pere Gavaldá (a) Pere de Masoles" (*Compliment* 1880).

Massó, Maria de

"Maria Sagarra (a) Maria de Massó" (*Compliment* 1880).

Masvidal, la masia d'en

"Masia d'en Masvidal (Propietario: Francisco Masvidal Baliart, de Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Mata, la

"Item una pessa de terra que antigament se anomenava la hera den Argentona vuy la Mata... en la partida dita lo Camí del Molí que afronta a sol ixent ab lo Rech den Argentona a mitgdia ab... mitjensant lo camí dit de la dressera, a ponent ab lo camí del molí y a tremuntana ab... mitjensant lo camí de las Corteradas" (*Capbreu* 1747).

Matabous

"Domingo Vives (a) Matabous" (*Compliment* 1880).

Matabous, la pedrera de

A la finca de ca Matabous, al clot dels Provadors. Encara hi ha el fossat.

Matadero, l'hort del

A la partida de l'Horta de la Vila, al costat de l'hort de Ballester.

Matalassera, ca la

Al carrer de la Pau.

Matalassera, cal Peret de la

Al carrer alt de sant Francesc.

Matalasser, cal Pere del

A la placeta del Castell.

Matot

"Antonio Mialet (a) Matot" (*Compliment* 1880).

Maxoga

"Jaume Gallofré (a) Maxoga" (*Compliment* 1880).

Menut/Menuda

"Ollé, Maria (a) Menuda" (*Cuaderno* 1862); "Francisco Oller alias Manut" (*Registre* 1873).

Menut, l'era del

Als Cogolls, a la masia del Menut.

Menut, la masia del

A la partida dels Cogolls, damunt els clots del Sastre.

Menut, cal Mian del

Al portal de la Creu.

Menut, cal Pep del

Al portal de la Creu.

Mercader, el

"Bartomeu Llorens dit lo mercader" (*Baptismes* 1588); "Petro Llorens dicto lo mercader" (*Manuals* 1600); "Los Pubills Llorens dit los marcaders" (*Manuals* 1672); "Joan Llorens pages de dita vila dit lo mercader" (*Obituari* 18-II-1704).

Mestre

"Jaume Boada (a) Mestre" (*Compliment* 1880).

Metis

"Vives, Jayme (a) Metis" (*Cuaderno* 1862).

Mig, del

"joan cosidor del mig" (*Administració del blat* 1565).

Mig, el carrer del

És el carrer Major.

"una casa al carrer del mig" (*Manuals* 1627).

Mig, del carrer del

"Joannes Cosidor dictus lo del carrer den mitg" (*Obituari* 1577); "Franciscus Cosidor agricola dictus del carrer del mig" (*Manuals* 1595); "Francesch Ferran del carrer del mig" (*Manuals* 1628); "Josephus Cosidor dictus del carrer del Mitg" (*Manuals* 1704); "Pasqual Farran del carrer del mitg" (*Libre de l'obra* 1713); "Josep Soler del carrer del mig" (*Celebracions* 7-VII-1767); "Cosidor, Josep del carrer del mitx" (*Llevador* 1787).

Mig, les voltes del carrer del

Són les voltes de ca Llorenç.

"una casa situada en la vila de Vallmoll al carrer den mig dita de las voltas aff. de una part ab H Ferran y Joan Andreu y Pere Pinyol mediant las voltas de dit carrer den mitg" (*Manuals* 1660).

Milà, cal Ros del

Era al carrer Major.

Milà, la masia del Ros del

Als Garràfols. Nom amb què es coneixia abans l'actual masia del Jaumet de l'Agna. Anteriorment havia estat de ca Peró.

Millorat, el

"quoddam terre troceum meum vocato lo milorat situm in termino vallismollis" (*Manuals* 1533).

Mina, la

"altra peça de terra a la mina" (*Manuals* 1628); "una pessa de terra... situada en lo terme de vallmoll a la partida de la mina afrontant... a ponent ab lo riu de francoi" (*Cúria* 1689).

Minadora, ca la

Al carrer del Roser.

Mines, les

"una pesa de terra a las minas afronta en lo camí de la Selva" (*Valies* 1711).

Mineta, la

"Pieza de tierra... situada en el término municipal de Vallmoll partida Camí del Molí denominada Mineta... Linda... al Este con el Camí de la Masieta; al Sur con la acequia llamada Argentona" (*Registre* 1962).

Mio, cal

Al carrer de Ponent.

"Recasens, Agustín (a) Mio" (*Cuaderno* 1862).

Mio, la creu del

Vegeu la creu de les Cabres.

Mio, cal Pep del

Al carrer de sant Sebastià.

Miona, ca la

Al portal de la Creu.

Miquelín, cal

Al carrer de l'Àngel.

Miralcamp, el

"Item duas sorts de terra... en la partida del mas del Compte alias de Miralcamp; la qual termina... de ponent ab lo riu de francolí" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra... a la partida dita del Mas del Compte alias del Miralcamp que afronta... a ponent ab lo riu francolí" (*Capbreu* 1749).

Miró

Cognom documentat entre 1556 i 1602.

Miró, el carrer d'en

"una casa cituada en dita vila al Carrer den Miro" (*Manuals* 1644).

Miró, la coma d'en

"altra pessa de terra... en la partida de la Coma den Miró la qual termina de sol ixent ab... mitjensant lo rech del Castell... de ponent... part ab... mitjensant lo camí de Valls" (*Capbreu de la vila* 1674).

Mitjaret, la masia del

A la partida dels Clots, entre la masia del Pau de la Púrica i la masia de Sarraques.

"Masia del Mitjaret" (*Registre fiscal* 1922).

Moix

"Morí Joseph Ferrer albat fill lligítim y natural de Anton Ferrer y de Maria Coll dita Moix" (*Obituari* 26-V-1758).

Moix, la romeguerosa del

A la partida de la Romeguerosa. Antigament, junt amb la masia de Xaró i la romeguerosa de Segarra formaven la masia de la Sula de Llorenç que, en vendre's, es va partir entre Xaró i Segarra. Actualment ho té tot Segarra.

Moixona, la

"Joseph Fabregas dit la muxona" (*Desposoris* 1740).

Moixó, la coma d'en

"un tros apellat la coma den moxo" (*Valies* 1486); "una pessa de terra... a la partida dita de la Coma de Moixó la qual afronta de sol ixent ab la Costa del pont den Argentona" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra garriga dita la Plana... a la partida dita la Coma den Muxó" (*Capbreu* 1747).

Moixó, la costa d'en

"un tros a francoli apellat la perellada afronta ab lo dit riu... ab la costa den moixó" (*Focs* s. XV).

Moixó, la rasa d'en

"un tros de terra al sensal afronta... ab lo rec den argentona... ab rasa de la coma den moxo" (*Focs* s. XV); "un tros de terra al camí de la maso apellat la perellada afronta ab francoli ab la rasa de na ginera e ab la rasa den moxo" (*Valies* 1486).

Moles, ca

Al carrer alt de sant Francesc.

"Josep Ollé (a) Molas" (*Compliment* 1880).

Moles, el camí de les

"quandam vineam... in parte vocata vernet coffrontatur... cum vico quo itur al pontarro cum via de les moles" (*Manuals* 1465); "altre pessa de terra a la romagorosa afronta... ab lo camí de las moles" (*Manuals* 1652); "altra pessa de terra... en la partida dels Mallonchs afronta de sol ixent ab... mitjensant lo camí de las molas... de ponent part ab lo camí real de Tarragona y de la Secuyta" (*Capbreu de la vila* 1674).

Moles, el camí de les (partida)

"Primo tota aquella pessa de terra... a la partida dita lo camí de les Moles alias lo camí de Nullas que afronta a sol ixent ab dit camí" (*Capbreu* 1747).

Moles, el trosset de

A la partida de l'Altra Banda. Hi ha una mica de xaletet.

Molet

Cognom documentat des de 1459.

Molet, el carrer d'en

Era l'actual carrer d'Isabel II.

"quandam domum meam sitam in loco vallismollis in voco vocato den mollet" (*Manuals* 1531); "Primo una casa situada dins dita vila de Vallmoll en lo carrer major o del mitg... a ponent ab lo carrer den Molet alias den Plana lo arner" (*Capbreu* 1747).

Molí, el

L'antic molí fariner es trobava a la partida del Francolí, a la banda del torrent, a uns 25 metres del riu. Va ser arrabassat l'any 1983.

La documentació del Registre de la Propietat de Valls permet observar l'evolució durant l'últim segle del molí:

"Molino harinero con una balsa para depósito de agua... en el término de dicha villa de Vallmoll y partida Francolí... lindante... al Mediodía y Occidente con dicho Río Francolí... atravesando dicha finca el camino denominado Camí del Compte" (1877); "Hoy solo cubierto antes molino harinero inservible" (1965); "Cubierto, hoy derruido" (1985).

Molí, ca l'Anton del

Al carrer de sant Miquel.

Molí, la bassa del

"quodam sortem terre campam... in parte dicta lo frenquolí affrontatur... ab occidente cum bassa del molí de vallmoll" (*Manuals* 1573).

Molí, el camí del

Comença a la carretera de la Masó, a prop de la mina del Pau de la Margarida, i arriba fins on havia estat el molí.

"a ponen ab lo camí del molí" (*Manuals* 1651); "a ponent mitjansant lo camí va al molí de Vallmoll" (*Manuals* 1729).

Molí, el camí del (partida)

"a la partida lo Camí del molí afronta... a ponent ab lo camí del molí" (*Manuals* 1644); "una pessa de terra regadiu... a la partida dita del camí del molí altrament dita dels censals" (*Processos* 1648).

Molí, l'era del

"in parte dicta la era del molí... affr... ab aquilone ab lo hort vell et ab occidente ab lo camí del molí" (*Manuals* 1633).

Molí, el rec del

"a la partida dita francolí affronte a migjorn ab lo camí de francolí y ab lo rec del molí" (*Capbreu de l'església* 1566).

Molí, la sèquia del

Sèquia que agafa l'aigua en una resclosa que hi ha sota la rasa de Toni Pau, prop de la masia de Teresona. Baixa minada fins al molí de Vallmoll. Regava la partida del Terme del Mas. La seva part central, just a l'alçada del molí, va ser arrabassada l'any 1982.

Molina, cal

Al carrer de la Unió (de la Mare de Déu de Montserrat).

Moliner, cal

Al carrer de la Unió (de sant Domingo).

"Isidro Solanas (a) Moliné" (*Compliment* 1880).

Moliner, la masia del Pep del

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec, que acaba aquí.

Moliner, el tros del

A la partida del Camp de l'Alzina. Té masia.

Molins

"Forns, F^{co} (a) Molins" (*Cuaderno* 1862).

Molner

Cognom documentat des de començaments del segle XV.

"Joan Mulner" (*Focs* s. XV).

Molner, el carrer d'en

"quoddam hospicium... in vico den molner anfrontatur cum muro dicte ville... et cum via publica" (*Manuals* 27-XI-1421).

Molner, el reixat d'en

"totam illam petiam terre vulgo dicta lo reixat de molner" (*Manuals* 1573); "en tot lo terme de vallmoll noy ha ninguna pessa de terra ques diga lo reixat sino la dita pessa de terra de dit Rafel Mulner comprada per dit Farran lo qual vuy en die encara se anomena y li diuen vulgarment lo reixat den mulner com es publicament notori" (*Processos* 1664).

Monaco, ca

Al carrer de la Unió (de la Mare de Déu de Montserrat).

"Ramon Cusidó (a) Monaco" (*Compliment* 1880).

Monges, l'hort de les

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort del Rector i l'hort de Cisterer. Fa referència segurament a les monges del Convent de Religioses Benedictines de la Immaculada Concepció de Carcaixent, que havien tingut en propietat els núm. 2 i 4 de la plaça de l'Església, abans que s'hi instal·lés de 1904 a 1933 una escola regentada per religioses.

Monjo

"Pere Salessas (a) Monjo" (*Compliment* 1880).

Monjo, ca Miquel del

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Montolius , la cavalleria dels

"un tros de terra a la cavalleria den montoliu afronta... ab lo rec de la vila" (*Valies* 1486); "in parte vocata la cavalleria dels montolius" (*Manuals* 1533).

Montolius, l'hort dels

"quoddam terre troceum meum cum oliveris situm in termino vallismollis in orto que dicitur dels montolius affrontatur a parte una cum camino curribilis quo itur a vals" (*Manuals* 1531).

Montserrat

Cognom documentat des de 1651.

"Jacintho Montserrat" (*Capbreu de la vila* 1674).

Montserrat, la capelleta de la Mare de Déu de

Situada al carrer de la Unió, a la façana de ca la Coloma de Segarra.

"de tota illa domo sita intus dictam villa de vallmoll in vico dicto lo carrer del abello; ante scilicet capellam Beate Virginis Maria Montserrat: terminatam ex latere cum domo heredum Simonis Soler agricola; ex alio latere partim cum quodam carrerono super quem sunt quadam volta dicta domus et partim cum domo Mathei Sans; a parte retro cum vico, sive empriu, qua est coram furno veteri dicta villa, et a parte ante cum dicto vico de l'Abelló" (*Plec* 1681).

Montserrat, el carrer de la Mare de Déu de

Tros del carrer de la Unió que va de ca la Pere Antona al carrer del Mig.

Montserrat, la rasa de

Neix a la partida de les Comes, a la masia del Metis, i desguassa al torrent de Vallmoll, vora el pont de la Gota.

"Pieza de tierra... en el término municipal de Vallmoll y partida Comes... Lindsante al Sur con Rasa de Montserrat y al Oeste con la acequia" (*Registre* 1965).

Moquera, la masia de la

A la partida de Calders, entre la carretera de Valls a Nulles i el terme de Puigpelat. Es troba dalt d'un turonet, vora el camí que va a la Bomba. "Masia d'en Moquera" (*Registre fiscal* 1922).

Moreno

"Palau, José (a) Moreno" (*Cuaderno* 1862).

Morer, el tros del

"quodam trocium terre vocatum lo troç del morer in partida vocata la dracera affr... a meridie cum torrente" (*Manuals* 1514).

Moreres, l'irla de les

"arrenda vobis la caveleria y lo viner affronte ab la irrla de les moreres" (*Manuals* 1559); "tota aquella irla de la cavalaria del S^{or} dita l'irla de les moreres" (*Manuals* 1582).

Moreres, la muralla de les

"Muralla de les moreres" (*Compliment* 1860).

Moro, cal

A la plaça del Castell.

Moro, la masia del

A la partida de les Romegueroses.

Morts, el camí dels

Camí que surt de la carretera de la Secuita i arriba fins a prop de Bellavista. Es diu així perquè s'hi baixaven els morts de Bellavista per enterrar-los a Vallmoll.

"Camí dels morts" (*Quadern* 1828); "Camino de la Torredembarra o dels morts" (*Registre* 1872).

Mosca

"Josep Cosidó (a) Mosca" (*Compliment* 1880).

Mosca, cal Pau de la

Al carrer de sant Magí.

Mossèn Llop, el carrer de

Nom oficial de la costa de ca Ralet.

"Casa sita en Vallmoll calle de Mosén Llop... linda... a izquierda calle de José Antonio... y frente calle de Mosén Llop." (*Registre* 1974).

Mosso, el

"Pere Salesas dit lo moso" (*Manuals* 1642).

Mulassa, la

"cum plana lo forner vel boronat dit la mulassa" (*Manuals* 1660).

Munda, la font de la

Al capdavall del tros de Nicasi de Calvet (a la partida del Camp de l'Alzina). És la partió entre el Camp de l'Alzina i Garràfols.

Mur, el

"quaddam terre trotium dictum lo mur affr. cum muro dicte ville seu verius cum via dicti muri et ab la hera del castell" (*Manuals* 1553); "una pessa de terra junt al curral dita lo mur aff a sol ixent... ab lo camí publich junt ab la muralla" (*Manuals* 1671).

Mur, el rec del

"una casa al carrer de vall afronta... ab lo carrer corrible y ab lo rec del mur" (*Manuals* 1626).

Muralla, el camí de la

"una casa que ha molts anys es dels llorensos situada dins la present vila de vallmoll al carrer de vall la qual afronte de un costat ab lo revalet de davant la creu a part darrera ab lo camí de la muralla... y a part davant ab lo dit carrer de vall" (*Processos* 1648); "aquella pessa de terra... a la partida de la horta vella darrera la Iglesia la qual afronta... de ponent part ab la Iglesia mitjensant lo camí de la muralla" (*Capbreu de la vila* 1674).

Muralla, el carrer de la

Carrer que va de la plaça de la Vila fins a l'avinguda de Catalunya. Hi ha el Sindicat i el poliesportiu. "por la espalda con la calle llamada de la Muralla" (*Registre* 1871).

Murta, la

"partida o parage llamada la Murta; lindante a Oriente con el torrente del Hospitalet,... al norte... parte con la Rassa o margen llamado del Rosé" (*Registre* 1871).

Muset, Fuster de

"Josep Queraltó (a) Fusté de Muset" (*Compliment* 1880).

Nec

"Josep Molins (a) Nec" (*Compliment* 1880).

Negre, ca Ventura del

Al carrer Barcelona.

Negre, el tros de Ventura del

A la partida de Francolins, a l'alçada de la desembocadura del torrent de Vallmoll al riu.

Nen, cal

Al carrer del doctor Riu.

"Ramon Cisteré (a) Nen" (*Compliment* 1880).

Nen, l'era de Ramon del

A la partida de Corredors, a la masia de Ramon del Nen.

Nen, la masia de Ramon del

A Corredors. Es veu de baix a la carretera. Sota hi ha una bassa. Es troba prop de la partió amb el Terror Blanc.

Nen, ca Ramon del

A la carretera.

Nenet

"Francisco Alomá (a) Nenet"; "Joan Alomá (a) Nenet" (*Compliment* 1880).

Neus, ca la

Al carrer que no passa. Dóna al carrer de sant Miquel.

Nicasi

"Nicasi Pujol (a) Nicasi" (*Compliment* 1880).

Noguer, la font del

"quandam vineam sitam in termino dicti loci in parte vocata la font del noguer quam affrontatur ab unaparte cum torrente" (*Manuals* 1544); "Item un trosset de terra... a la partida dita los Gorchs de las Donas devall lo Rech den Argentona junt a la font del Noguer que afronta a sol ixent ab lo torrent... a ponent ab lo rech den Argentona" (*Capbreu* 1747).

Noguer, el torrent de l'hort de la font del

"partita dicta los Parallones in termino dicta ville de Vallmoll, qui terminatur ab oriente partim cumterris Petri Fabregas agricole..., ad miridie cum itinere loci de Nullas, ab occidente cum torrente horte de la font del noguer" (*Manuals* 1728).

Nord, el carrer del

Carrer que surt del carrer de la Unió i que té la seva continuació en el camí de la paret del Llop.

"Carrer del nord" (*Compliment* 1862).

Nulles

"Joan Busquets (a) Nulles"; "Joan Vallvé (a) Nulles" (*Compliment* 1880).

Nulles, el camí de

"un ort al camí de nulles afronta ab lo camí e lo torrent" (*Manuals* 20-VII-1422); "quandam petiam terre... in termino dicti loci vallismollis in parte vocata la romaguerosa et terminatur... ab alia parte cum camino de Nulles" (*Manuals* 1464); "la vinya del senyor in termino de vallmoll affr. cum rivulo de la orta novella y ab la rasa de na papiola... et cum via dictade nulles" (*Manuals* 1566); "Pieza de tierra viña y garriga sita en el término de la villa de Vallmoll y partida llamada Parallones... lindante por oriente con el camino de Nulles, a Mediodía con dicho camino, a Occidente con el riego de la Caballería" (*Registre* 1870).

Nulles, el camí de (partida)

"quondam terre troceo... in parte dicta lo camí de nulles" (*Manuals* 1573); "aquella pessa de terra... situada a la partida del Camí Nulles dita del taronger" (*Manuals* 1677).

Nulles, l'hort gran del camí de

"en aquell hort que dit Cosidor te y posseheix en lo terme de dita vila en la partida de la horta vella dita lo hort gran del Camí de Nulles" (*Manuals* 1690).

Nunci

"Josep Terrés (a) Nunci" (*Compliment* 1880).

Oli, la masia del Cisco de l'

"Masia del Cisco del Oli (Propietario: Francisco Compte Mallafré, domiciliado en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Olivar, l'

"quodam terre trocium... vocatus lolivar et afrontatur ex una parte cum itinere quo itur alio et cum itinere quo itur ville de vallibus et cum guillermus cosidor del carrer sobira" (*Manuals* 1555).

Olivars, el camí dels

"quoddam olivarem situm... in parte dicta lo vernet affr... cum via dicta dels olivars" (*Manuals* 1556).

Oliver, ca l'

Al carrer alt de sant Francesc i al carrer de la Unió (de sant Domingo).

Oliveres, el marge de les

"Item altra pessa de terra... a la partida dita la Era, y en temps passats dels Pous, que afronta a solixent ab... mitjensant lo marge de las Oliveras"; "Item altra pessa de terra campa de tinguda de sinch jornals... dita lo camp gran... a la partida dita la Era que afronta a sol ixent ab lo torrent... a ponent ab lo dit Marge de las Oliveras" (*Capbreu* 1749).

Oller

Cognom datat des de 1651.

Oller, els clots d'

A la partida dels Clots; actualment es coneixen com a clots de Benet.

Oller, el magatzem d'

Al portal de la Creu, fent cantonada amb el camí del Molí. Data de 1601 i abans havia estat la casa dels Frares (darrere es troba l'hort dels Frares).

Oller, la masia d'

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Oller, la masia de Sebastià d'

A la partida dels Clots, entre la masia de Rossendo i la masia de Sebastià de Xesc.

Oller, cal militar d'

Al carrer de sant Magí; dóna a la carretera.

Oller, ca Sebastià d'

A l'avinguda de Catalunya.

Olomar

Cognom datat des de 1423.

"Berenguer Holomar" (*Focs* s. XV).

Olomar, el carrer de n'

"quondam domum... in dicto loco vallismollis in vico sive carrer vocato den holomar" (*Manuals* 1500).

Olomar, la quarterada de n'

"a la partida de las quarteradas, dita la cortarada den Olomar de llosa" (*Manuals* 1644); "un tros de terra dita la corterada den Olomar" (*Manuals* 1654).

Ossó, la coma de n'

"quandam vineam meam sitam in termino vallismollis in partita vocata la coma de nossó pro ut afrontat abuna parte cum rassa vocat den osso et cum torrente" (*Manuals* 1445); "un tros a la coma den osso afronta ab la rasa ab lo camí de nulles" (*Valies* 1486); "Coma del oso" (*Quadern* 1828).

Ossó, la rasa de n'

"quandam vineam meam sitam in termino vallismollis in partita vocata la coma de nossó pro ut afrontat abuna parte cum rassa vocat den osso et cum torrente" (*Manuals* 1445).

Pablo Iglesias, el carrer

Nom acordat per al portal de la Creu en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

"Casa descrita en la inscripció sexta (...) con la diferencia de que según se expresa en el documento presentado radica en la calle Pablo Iglesias no 14" (*Registre* 1943); "Calle llamada Puerta de la Cruz hoy, calle de Pablo Iglesias" (*Registre* 1959).

Paca, la masia de Ramon de la

A la Plana de Sant Miquel. Feta nova.

Paella, cal

Al carrer baix de sant Francesc; fa cantonada amb el carrer d'Isabel II.

Paella, el coster del

Turó que queda, dins l'Altra Banda, per darrere del poble. Els raigs del Palau Nacional de Barcelona, durant l'Exposició del 1929, es veien per darrere seu.

Paella, el tros del

A la partida del rec del Camp de l'Alzina. Abans era de ca la Castanya. Al capdavant hi ha la font de la Castanya, que encara raja.

Pagesa, ca la

A l'avinguda de Catalunya.

Paio

"Guasch, Joan (a) Paio"; "Terrés, Joan (a) Paio" (*Compliment* 1880).

Paio, cal Cisco del

A la placeta del Castell.

Paio, Pau del

"Bover, Pau (a) Pau del Paio" (*Compliment* 1880).

Pallejà

Cognom datat entre 1568 i 1688.

"Josep Pallejà" (*Manuals* 1643).

Pallejà, el marge de

"a la partida del francoli, del revolt del marge de Pallejà" (*Manuals* 1689).

Panall

"Cusidó, Jose (a) Panall"; "Cusidó, Pedro (a) Panall" (*Cuaderno* 1862).

Panerots, ca

Al carrer de la Unió (de sant Josep).

Panissola, la masia de

A la partida dels Clots. S'hi va pel camí dels Clots. A uns 75 metres per sota la masia de Dulçures.

Papa, el

"Francesch Torrell dit lo papa" (*Manuals* 1641).

Papiol

Cognom documentat entre el segle XV i mitjan segle XVII.

"Francesc Papiol" (*Focs* s. XV).

Papiol, la costa d'en

"in parte dicta la costa de Papiol... confrontat... a meridie cum rasa dicta del paralloner" (*Manuals* 1655); "una pessa de terra a la Costa den Papiol; afronta de mitg jorn ab la rassa den Papiol, de ponent ab lo torrent" (*Capbreu de la vila* 1674).

Papiol -a, la rasa d'en/de na

"quandam vineam in termino vallismollis in parte vocata coma den osso afrontatur cum rasa francisci papiol" (*Manuals* 1518); "la vinya del senyor in termino de vallmoll affr. cum rivulo de la orta novella y ab la rasa de na papiola... et cum via dicta de nulles" (*Manuals* 1566); "item altra pessa de terra... a la partida dita la Costa alias la Coma del llop que afronta... a mitgia ab la rasa den papiol... ponent ab lo torrent" (*Capbreu* 1749).

Papiol, la rasa d'en (partida)

"una peça de terra dita las irlas a la rasa de papiol" (*Manuals* 1617); una pessa de terra a la rasa den papiol" (*Valies* 1711).

Parades, les

"petiam terrae nomenatam los horts o les parades sitam in termino Vallesmollis in parte dicta darrera la Abadia" (*Manuals* 1635).

Pardal, el

"Francisco Verduch dit lo pardal" (*Administració* 1746).

Pardal, la masia del

A la partida del terme del Mas, entre el camí del Terme del Mas i el riu.

Pardal, Llorenç del

"Boronat, Llorenç (a) Llorenç del pardal" (*Compliment* 1880).

Pardal, Seco del

"Boronat, Josep (a) Seco del pardal" (*Compliment* 1880).

Parellada, la

"item un tros de terra apellat la perellada afronta ab francoli et ab la rasa de na genera e ab lo camiqui va a la maso" (*Manuals* 1461); "totam illam vineam in parte vocata la parallada... et terminat predicta vinea cum flumino francolino" (*Manuals* 1551).

Parellades, les

Segons es desprèn de la documentació, i tenint en compte on es troba el rec de les Parellades, es tracta de la part de les Comes que limita amb el terme de Nulles.

"in termino de Vallemolli in parte dicta las paralladas" (*Manuals* 1594); "altre pesa de terra... a la partida de las paralladas afronta de sol ixent ab lo terme de Bellavista tot aigua vessant, de ponent ab lo torrent y de tremuntana ab lo terme de Bellavista" (*Capbreu* 1674); "Pieze de tierra... con doce horas de agua semanales para su riego de la acequia llamada de las Parelladas..., situada en el término municipal de la vila de Vallmoll y partida llamada de las Perelladas...; lindante a Oriente... parte con la carretera de la Torra o camí dels Morts que sirve de divisió al término de Nulles...; a Occidente... parte con el torrente del Hospitalet" (*Registre* 1874).

Parellades, el camí de les

"altre pessa de terra... a la partida del fonolla termina... de tremuntana part ab lo camí de las paralladas" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra... a la partida dita los Cogolls que afronta a sol ixent ab... mitgensant lo rech den Fonollar, a mitgdia ab... mitgensant lo Camí de las Parelladas" (*Capbreu* 1749); "Casa situada en Vallmoll: calle de Abelló, hoy de la Unión...; lindante... a espalda con el camino de la Parellada" (*Registre* 1903).

Parellades, la coma de les

"altra pessa de terra... en la partida de la Coma de las parelladas" (*Capbreu de la vila* 1674).

Parellades, el rec de les

Agafa l'aigua al terme de Nulles. Entra al terme de Vallmoll per darrere la masia del Llorenç i rega la masia de la Substància i la masia de la Brígia.

"una sort de terra... situada alla partida dita la perellada que afronta a sol ixent ab lo rech de lasparellades" (*Manuals* 1582); "Pieza de tierra sita en el término de Vallmoll y partida "Las Perelladas"... Lindante al Norte con el término de Nulles..., al Oeste con el torrente "Hospitalet" y toma el agua para su riego de los "requios" llamados Parelladas y Caballerías" (*Registre* 1946).

Parés, el tros de

A la partida del rec del Camp de l'Alzina.

Pasquala

"Torrents, Nicasi (a) Pasquala" (*Compliment* 1880).

Passarells, els

"partida llamada de las Planas o Pasarells...; lindante a Oriente con el camino de Bellavista" (*Registro* 1872).

Passarells, el camp dels

"Una pessa de terra... en la partida del camp dels passarells la qual termina de sol ixent part ab locami de la Torredembarra... y de tramuntana ab una pessa de terra vacant garriga mitjensant dit camí de la Torra" (*Capbreu de la vila* 1675); "Item tota aquella pessa de terra... a la partida dita dels Clots alias lo Camp dels Passarells" (*Capbreu* 1749).

Pastor, el

"Joannes Ferran dit lo pastor" (*Obituari* 1584).

Pati, el del

"Barthomeu Mulner dit lo del pati" (*Obituari* 1576); "Joan Ballester dit lo del pati" (*Manuals* 1577); "Joannes Mulner dictus lo del pati" (*Manuals* 1581); "Pere Gisquerol dit lo del pati" (*Baptismes* 1592).

Pati, la plaça del

"quoddam ovile sive corrale situm in loco vallismollis in platea dicta del pati confrontatur de una parte cum dicta platea de alia cum muro dicti loci" (*Manuals* 1539).

Patró

"Queraltó, Pablo (a) Patró" (*Cuaderno* 1862).

Pau, el camí de l'olivera de la

"quoddam terre trocium cum oliveris situm in termino vallismollis in parte vocata los clots afrontatur... cum itinere quo itur a la olivera de la pau" (*Manuals* 1522); "altre pessa de terra a la partida de la Coma afronta de sol ixent... mitjensant lo camí nou o de la olivera de la pau" (*Capbreu de la vila* 1674); "Tota aquella pessa de terra... la partida dita dels Clots de na Mariagatella... la qual pessa de terra afronta a sol ixent ab lo rech dit del Sr... a ponent ab lo camí dit de la Olivera de la Pau, alias de St Francisco" (*Capbreu* 1749).

Pau, l'olivera de la (partida)

"una pessa de terra en la partida dels clots o de la olivera de la pau" (*Capbreu de la vila* 1674); "Tota aquella pessa de terra... a la partida dita dels Clots alias de la Olivera de la Pau, que afronta a sol ixent ab lo camí dels Clots, alias de la Olivera de la Pau... de ponent ab lo terme de Valls" (*Capbreu* 1749).

Pau, el raval de la

Carrer que surt del portal de la Creu cap al castell, fent cantonada amb el camí del Moí. Conflueix amb el raval de sant Miquel.

"Casa con corral a ella unido situada en la villa de Vallmoll y calles llamada Arrabal de la Paz... lindante... por detrás con el Arrabal de San Miguel." (*Registre* 1874).

Pau boter, ca

Al carrer de sant Sebastià.

"Gavaldà, Pedro (a) Pau Boté" (*Cuaderno* 1862); "Francesc Benet (a) Pau Boté"; "Gavaldà, Josep (a) Pau Boté"; "Gavaldà, Pau (a) Pau Boter" (*Compliment* 1880).

Pau boter, ca Joan de

Al raval de la Pau.

Pau boter, Pere de

"Gavaldà, Pere (a) Pere de Pau Boter" (*Compliment* 1880).

Pau Duc/Pau Duca, cal/ca la

Cal Pau Duc és a la placeta del Castell. Ca la Pau Duca, al carrer de sant Magí.

"Duc, Josep (a) Pau Duc" (*Compliment* 1880).

Pau Duc, el corral de cal

A la placeta del Castell.

Pau Duc, el tros de

A la partida de Francolíns; té bassa. De forma allargada, des del bosc dels Francolíns al riu.

Pau Gros

"Vallvé, Pau (a) Pau Gros" (*Compliment* 1880); " Miquel Vallvé alias Pogros" (*Registre* 1887).

Pau Gros, ca l'Anton de

Al carrer d'Isabel II.

Pau Gros, ca l'Isidro de

Al portal de la Creu.

Pau Miquel

"Plana, Pau (a) Pau Miquel" (*Compliment* 1880).

Pau Miquel, el bosc de

A la partida del Terme del Mas, damunt la masia de Pau Miquel.

Pau Miquel, l'hort de Joan

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort del Modesto el secretari i l'hort del Cigalo.

Pau Miquel, la masia de

A la partida del Terme del Mas, entre el camí i el riu.

Pau Miquel, Pere de

"Plana, Pere (a) Pere de Pau Miquel" (*Compliment* 1880).

Pauito, ca

A la carretera.

"Ballester, Pau (a) Puito" (*Compliment* 1880).

Pauito, la masia de ca

A la partida de l'Altra Banda. Té bassa i rega del rec de l'Altra Banda.

Pauito, el tros de (Joan de)

A la partida del rec del Camp de l'Alzina.

Pelada

"Garreta, Josep (a) Palada" (*Compliment* 1880).

Pelat, cal

Al carrer de Ponent.

Peó

"Mallafré, Miquel (a) Peó" (*Compliment* 1880).

Peó, ca Miquelet

Al carrer de sant Magí.

Peó, la masia de Miquelet de

A la partida dels Cogolls.

Peó, Pau de

"Mallafré, Pau (a) Pau de Peó" (*Compliment* 1880).

Pepot, la masia de

A la partida dels Corredors, damunt la fàbrica de mobles.

Peraire, el

"Joan Ballester lo parayre"; "Joan Olomar lo perayre" (*Manuals* 1580).

Perdiguer, el

"Petro Andreu filio Joannis Andreu dicti lo perdigue" (*Manuals* 1655).

Perdius, la plana de les

"Pieza de tierra... sita en el término de Vallmoll y partida llamada la Plana de las Perdius o Plana de San Miguel mediante el camino dels Morts; lindante a Oriente con dicho camino dels Morts" (*Registre* 1878).

Perdó, la plana de

"Plana de perdó" (*Quadern* 1828).

Pere Anton/Pere Antona, cal/ca la

Cal Pere Anton és al carrer d'Isabel II i a la placeta del Castell. Ca la Pere Antona és al carrer de la Unió.

"Vallvé, Joan (a) Pere Anton" (*Compliment* 1880).

Pere Anton, això de

Tros de la partida del rec de l'Argentona, entre el camí que baixa del celler i la carretera.

Pere Anton, ca Joan de

Al raval de la Pau.

Pere Anton, la masia de Joan de

A la partida de les Remogoroses, tocant a la carretera de la Torre.

Perelloner(s), el(s)

"unum terre trocium im parte vocata la paraloner" (*Manuals* 8-I-1422); "una vinya als Parallones afronta en la rasa den Papiol... y en lo torrent" (*Valies* 1711); "partida llamada Parallones... lindante por oriente con el camino de Nulles, a Mediodía, con dicho camino, a occidente con el riego de la caballería" (*Registre* 1870).

Perelloner, la rasa del

"cum rasa dicta del paralloner" (*Manuals* 1655).

Perelloners, la costa dels

"Item altra pessa de terra... en la partida de la Costa dels Paralloners la qual termina de sol ixent ab... de mitg jorn ab lo camí de Nulles de ponent ab los terratinents dels paralloners" (*Capbreu de la vila* 1674).

Pereres, el prat de les

"un tros dit lo prat de les pereres" (*Manuals* 1603).

Pereres, la sort de les

"Item una altra pesa de terra dita la Sort de las Pereras... afrontant... a ponent ab lo camí real de l'arragona" (*Manuals* 1695).

Pereres, el tros de les

"quodam terre troceo meo vocato lo tros de la parera sito in termino vallismollis in parte vocata lo cogoll" (*Manuals* 1543); "petia terrae... in termino Vallismollis dicta lo tros de las pereras" (*Manuals* 1600).

Peró, ca

A la Muralla, dóna al carrer del Mig.

"Sebastià Vidal dit Paró" (*Desposoris* 1763); "Pau Vidal dit Paró" (*Llevador església* 1771); "Maria Bonet (a) Peró" (*Compliment* 1880).

Peró, el bosc de

A la finca del mas de Peró.

Peró, el camí del mas de

Surt de la carretera de la Masó; arriba fins als Fontanals, al mas de Fontana.

Peró, els corrals de

N'hi ha uns al raval de la Pau, a l'esquerra pujant, que ara estan obrats. Uns altres corrals de Peró són darrere del castell, al reixat de Cateri, al costat de l'era de Ferran.

Peró, degotall de

La finca va del camí del Molí al torrent, prop d'on aquest vessa al riu. S'hi troba una cova gran on l'aigua degota. Abans s'hi anava a fer berenars.

Peró, el mas de

A Fontanals. Té bassa i era. Actualment es coneix també com a mas Marsol.

"Mas de Paró" (*Compliment* 1850-1873); "Mas d'en Paró" (*Registre fiscal* 1922).

Peró, la mina de

Surt a la mina del mas de Fontana.

Pescater

"Antonia Nicolau (a) Pescater" (*Compliment* 1880).

Petarrot

"Ferran, Joan (a) Patarrot"; "Ferran, Anton (a) Patarrot" (*Compliment* 1880).

Petroli, cal

Al carrer de la Unió (sant Domingo).

Petroli, la masia del

A la partida dels Clots. És d'un home de Vallmoll a qui deien "lo Petroli".

Petroli, la mina del

Tros de terra a la partida de l'Horta de la Vila, entre el cortó de Burell i l'hort del Sastre. Rega del rec de la Vila i hi tenien una mineta.

Pi i Margall, carrer de

Nom donat al carrer de sant Sebastià durant la República, acordat en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

Picapedrer, cal

Al carrer de la Unió (sant Josep). Ara és del Joan del Racó.

Piloter, el

"Joan Olomar lo piloter" (*Manuals* 1619).

Pinars

Partida de terra que limita amb les Comes i les Romegueroses i que és travessada pel camí dels Morts. És bàsicament terra de secà.

"Porción de tierra viña que constituye una sola parada, situada en el término de Vallmoll y partida llamada Pinars... lindante... a Poniente con el camino denominado dels Morts" (*Registre* 1874).

Pinet, ca

A la carretera i a la Muralla.

"Farreny, Joan (a) Pinet" (*Compliment* 1880).

Pinet, el bosc de ca

A la partida del Terme del Mas, damunt la masia roja de Ballester.

Pinet, l'era de

Ha desaparegut. Era a la sortida del poble, cap a la Masó, unes deu passes abans d'arribar a agafar la carretera.

Pinet, la masia (del Pep) de

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec. "Masia d'en Pinet" (*Registre fiscal* 1922).

Pinet, cal Pep de

Al carrer de l'Àngel.

Pinet, cal Sèbio de

Era al carrer de la Unió (Mare de Déu de Montserrat).

Pinet, la tenda del Sèbio de

Al carrer del Mig, cantonada amb el carrer de la Unió.

Pinet, el tros de

A la partida del rec del Camp de l'Alzina.

Pinet, el tros de Rufí de

A la partida del rec del Camp de l'Alzina.

Pins, els

"et alia possessio in parte vocata los pins" (*Manuals* 3-XII-1435); "quoddam terre trotium dictum los pins in parte dicta lo vernet affrontatur cum via qua itur al pontarro" (*Manuals* 1560); "una pessa de terra... en la partida dels pins Camí de Nulles: la qual termina... de ponent ab lo rech de la horta novella" (*Capbreu de la vila* 1674).

Pins, la costa dels

"altra pessa de terra garriga a la costa dita dels pins" (*Manuals* 1662); "Item altra pessa de terra... ala partida dita la Costa de las Comas alias la Costa dels Pins" (*Capbreu* 1747); "Costa dels pins" (*Quadern* 1828).

Pins, la plana dels

"altre pessa de terra... a la partida de la plana dels Pins afrontant... de mitgdia... mitjensant lo camí va al mas vell" (*Capbreu de la vila* 1674).

Pins, el tros dels

"quodam terre troceo vulgo dicto lo tros dels pins" (*Manuals* 1573).

Pintor, cal Juanito del

Al carrer de la Unió (sant Domingo).

Pintor, la masia de Juanito del

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Pintor, la masieta del Juanito del

A la partida de les Forques.

Pinyol

Cognom documentat des de començaments del segle XVI.

Pinyol, ca

A la plaça de la Vila.

"Jané, Bartomeu (a) Piñol" (*Compliment* 1880).

Pinyol, Agustí de

"Monserrat, Jaume (a) Agustí de Piñol" (*Compliment* 1880).

Pinyol, el gort de

Al torrent, sota la resclosa del rec de l'Argentona, a l'alçada dels horts de Ferran.

Pinyol, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort del Sant i l'hort del Rector.

Pinyol, el mas d'en

"ego jacobo benet loci de vallmoll arrendo vobis jacobo sarda et petro olomar de vallmoll et usis lesolives del meu olivar del mas den pinyol als vernets" (*Manuals* 1563); "habitant en lo mas den pinyol terme y parroquia de Vallmoll" (*Manuals* 1603).

Pinyol, el mas d'en (partida)

"un olivar en la partida del mas den pinyol" (*Manuals* 1524); "una pessa de terra al mas den pinyol afronta en lo bugatell y lo terme de la secuyta" (*Valies* 1711); "Item altra pessa de terra... a la partida dita lo mas den Piñol afronta... a tremuntana ab terras del Mas Vell" (*Capbreu* 1749).

Pinyol, la masia de

A l'Altra Banda, damunt el torrent. La variant de la carretera toca la finca. Rega del rec de l'Altra Banda. "Masia d'en Piñol (Propietario: Ramon Gené Piñol, domiciliado en Vallmoll)" (*Registre fiscal* 1922).

Pinyoleta, la rasa de la

"Primo una pessa de terra... a la partida dita lo Camí Pregon alias los Censals o rech de na Argentona que afronta a sol ixent ab lo torrent... y a tremuntana ab... y part ab la rasa dita de la Pinyoleta." (*Capbreu* 1747); "Pieza de tierra huerta... en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada dels Censals...; lindante a Oriente parte con el camino dels Garráfols y parte con un torrente, a Mediodía con el barranco llamado Rassa de la Piñoleta por otro nombre de la Sanfonia... y a Cierzo con dicho camino dels Garráfols" (*Registre* 1874).

Pirri, ca Joanet del

Al carrer de la Unió (sant Domingo).

Plaça, de la

"Guillemus Cossidor qui dicitur de la plaça" (*Manuals* 1533); "Guillem Cosidor dit lo de la plasa" (*Manuals* 1581); "Andreu Cosidor de la plasa" (*Manuals* 1646); "Raymundi Cosidor dicti de la plasa" (*Manuals* 1654) "Joan Fàbregas pagès dit de la plaça" (*Manuals* 1671); "Josep Tarrés de la plassa" (*Celebracions* 1767); "Pera Fabregas dit de la plasa" (*Obituari* 25-IV-1718).

Plaça, el carrer de la

"quoddam hospiciium situm in vico de la plaça" (*Manuals* 1424); "in vico de la plaça affr. cum dicto vicoet cum Petro Joane Cabessa et cum vico den Gili" (*Manuals* 1634).

Placeta, de la

"joan armengol de la plaseta" (*Beneficis* 1556); "Joannes Alcolega de la plaseta" (*Obituari* 11-VIII-1560); "Joan Ballester de la plaseta" (*Manuals* 1572); "Pascalis Giscarol de la plaseta" (*Manuals* 1580); "Catharina Gisquerola viude de la plesete" (*Administració* 1586); "Pere Soler de la placeta" (*Manuals* 1615); "gabriel Ballver dictu de la plaseta" (*Manuals* 1615); "Paschaliu Ballver dicto de la plaseta" (*Manuals* 1653); "Joseph Ballver pages de Vallmoll dit de la placeta" (*Manuals* 1699); "Ramon Bellver de la placeta pages de Vallmoll" (*Celebracions* 1767).

Plana

Cognom documentat des del segle XV.

"Pere Plana" (*Focs* s. XV).

Plana, cal

Al carrer Major.

Plana, la

Deu referir-se als clots de les Planes.

"partida llamada la Plana o Clots..., lindante por oriente con el Camino de Bellavista" (*Registre* 1883).

Plana, ca Cisquet del

Al carrer baix de sant Francesc.

Plana, la font d'en (partida)

"en lo terme de vallmoll en la partida dita la font den plana... affr. ab lo camí del molí... y ab lafont y ab lo rech den argentona" (*Manuals* 1584).

Plana, el mas d'en

"Item una sort davant lo mas den plana" (*Manuals* 1567).

Plana (de sant Miquel), el camí de la

"quoddam terre trocium in termino dicte ville in parte vocata vernet (cavallaria den pujades) confrontatur... cum via publica qua itur a la cecuyta... et cumn via de la plana" (*Manuals*, 19-I-1408); "tot aquell olivar dita la plana de Sant Miquel... afronta ab cami de la plana de sant Miquel" (*Manuals* 1576); "Partida llamada Plana de San Miguel...; lindante... al Sud y Oeste con el camino de la Plana" (*Registre* 1871).

Plana Seca, la

"Pieza de tierra viña situada en el término de la villa de Vallmoll y partida llamada Plana Seca" (*Registre* 1869); "Partida llamada de las Esplanas antes Planas y Plana Seca" (*Registre* 1878).

Planes, les

Nom de tres partides de terra, segons la divisió del municipi: dues al polígon 1 i una al polígon 13. Amb tot, la que es coneix més amb aquest nom és la que limita amb la partida de Provadors, amb les Rases i amb el terme de Valls. En la documentació i en la parla trobem sovint la denominació Esplanes.

"quoddam terre trocium... vocatum les planes situm in termino vallismollis confrontatur cum termino vallibus" (*Manuals* 17-XII-1410); "totum illud terre troceum... in parte dicta les planes confront. ab oriente cum itinere nuncupato dels puados aliter de les planes a meridie cum joanne cosidor dicto lo hereu ab occi dente cum termino ville de vallibus" (*Manuals* 1563); "partida llamada Las Planas" (*Registre* 1870).

Planes, el camí de les

Surt de darrere el castell i va a parar, al terme de Valls, a la fàbrica del Pinyes. Fa de partió entre les Planes i Provadors.

"in parte dicta los provedors affrontatur... cum via que dicit lo cami de les planes et cum Joanne Planadit lo xop" (*Manuals* 1579); "partida llamada dels Probadors...; lindante... al Oeste con el camino de las Planas" (*Registre* 1871).

Plàtano, la font del

Sota el mas de Cosidor, a la vora del torrent, encara en surt aigua. El plàtan, se l'endugué la riuada de 1921. El dilluns de Pasqua s'hi anava a menjar la mona.

Pobladors

Vegeu Provadors.

Pobrecito

"Jaime Carles Àlias Pobrecitu" (*Registre* 1873), "Badia, Anton (a) pobrecito" (*Compliment* 1880).

Pocaret

"Cisterer, Ventura (a) Pocaret" (*Compliment* 1880).

Pols, la

"Gaspar Soler dit la pols pages de Vallmoll" (*Manuals* 1641); "Francesch Soler dit la pols" (*Manuals* 1643).

Pon

"Domingo, Antonio (a) Pon"; "Domingo, Pedro (a) Pon" (*Cuaderno* 1862); "Talavera, Vicens (a) Pon" (*Compliment* 1880).

Pon, cal Pep del

Era a l'avinguda de Catalunya. Ara és ca la Pagesa.

Ponent, el carrer

Va des del carrer de la Unió fins al de sant Sebastià. "Calle llamada de Poniente" (*Registre* 1871).

Pont, el camí del

"altra pessa de terra... en la partida del camí del pont. Termina de tremuntana ab dit camí" (*Capbreu de la vila* 1674).

Pont, el camí del (partida)

"Primo una pessa de terra... a la partida dita lo Camí del Pont que afronta a tremuntana ab lo camí de Tarragona" (*Capbreu* 1747).

Pont, l'horta del

"Horta del pont" (*Cuaderno* 1862); "partida Riego de la Argentona, vulgarmente llamada Huerta del Pont" (*Registre* 1871).

Pont, la partida del

"la qual pesa de terra esta situada en dit terme al pont afrontant ab lo camí de Taraga" (*Manuals* 1645); "altre pessa de terra cituada... a la partida dita del Pont" (*Manuals* 1671); "Pieza de tierra huerta sita en el término de Vallmoll y partida del Pont... lindante al Norte con el camino vecinal que desde Vallmoll dirige a Secuita...; al Oeste con el Torrente" (*Registre* 1877).

Pont, el torrent del

Es tracta del torrent de Vallmoll. Només el trobem amb aquest nom en documentació del Registre del segle passat.

"Pieza de tierra... en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada Horta novella...; lindante... al Oeste con el Torrente llamado del Pont" (*Registre* 1874).

Pont Nou, el

A la carretera de la Masó, davant del celler.

Pont Sobirà, el

"quoddam terre trocium... in termino de vallemolli in parte vocata lo pont subirà affrontatur cum via publica qua itur a valls ex una cum recho della villa" (*Manuals* 1469).

Pontarró

El Pontarró era una partida de terra i un petit nucli de població, segons es desprèn de la documentació, del terme veí de la Secuita:

"Jo Ramon Fabregas pages del dit lloch del Puntarró" (*Manuals* 1707); "aquella pessa de terra... cituada en lo terme de la Secuyta y a la partida del Puntarró parroquia de Vallmoll" (*Manuals* 1731).

Pontarró

"Petro Boronat dit Pontarró pages de Vallmoll" (*Manuals* 1698).

Pontarró, el camí del

"quandam vineam sitam in dicto termino in parte vocata vernet et confrontatur cum via del pontarro cum via de les moles" (*Manuals* 1465); "quoddam terre trotium dictum les planes de sanct miquel in dominicatura rectoris affr... cum via del pontarro" (*Manuals* 1563); "Item altra pessa de terra... a la partida dita la Orta novella que afronta a mitgdia ab... mitgensant lo camí del Pontarró" (*Capbreu* 1749).

Pontarró, el camí del (partida)

"Pieza de tierra viña situada en el término de la villa de Vallmoll y partida denominada Camí den Puntarró...; lindante al Este con la Carretera de Bellavista a Tarragona, a Mediodía con el camino den Puntarró... y a Cierzo con dicha carretera" (*Registre* 1877).

Pontarró, ca Flaciano

Al carrer Major.

Pontarró, cal Pep del

Al carrer de l'Àngel.

Pontet, la masia del

A la partida dels Cogolls hi ha dues masies amb aquest nom, que pertanyien en el passat a dos germans.

Una es troba entre la masia del Ferrer i la masia Cabré; té bassa. La finca de l'altra toca amb la carretera de Nulles.

"Masia del Pontet" (*Registre fiscal* 1922).

Portal, del

"Johan Olomar del portal" (*Llibre de capbreus* 1555); "Gabriel Prats del portal" (*Administració* 1586).

Portal, el pati del

"lo corral al portal den benet de fora affronte ab lo pati del portal y ab lo camí" (*Manuals* 1563).

Portal, el tros del

"Pieza de tierra huerta situada en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada Tros del Portal...; lindante a Oriente con la carretera de Tarragona, a Mediodía con el cementerio de dicha villa, a poniente con el Arrabal" (*Registre* 1874).

Portal fals, el carrer del

"quoddam hospiciium... situm in villa predicta in vico vocato den Lorenç afrontatur... cum via del portall fals" (*Manuals* 30-IX-1433).

Portal nou, el carrer del

"in dicta villa in vico vocato del portall nou" (*Manuals* 8-IV-1422).

Portalet, el camí del

"quondam domum in loco de Vallmoll al carrer sobira affr. cum petro fort et cum via del portalet et cum jacobo olomar" (*Manuals* 1566).

Porxet, del

"Joan Palleja major dit del porxet" (*Manuals* 1641); "Juana Pallejana viuda del porxet" (*Manuals* 1649); "Joseph Palleja pages dit del porchet" (*Manuals* 1661).

Porxo, del

"Joanni llorens alias dicto del porxo" (*Manuals* 1631); "Pere Llorens del porxo" (*Obituari* 1620).

Potecari, la masia del

A la partida del rec de l'Argentona, a l'alçada d'un tomb dela carretera, entre aquesta i el rec. Té bassa i mina. Ara és del Pau de l'Espardenyer.

Potre, la masia del

N'hi ha dues: una a la partida dels Clots, entre la masia del Petroli i la masia Blanca. L'altra és a la partida de les Planes, tocant al terme de Valls, amb un molí de vent davant.

Pou, del

"pere sanahuge del pou" (*Administració* 1586); "Pau Sanauja del pou" (*Manuals* 1629); "Llorens Baldrich dit del pou" (*Manuals* 1641); "Antonio Gatell del pou" (*Manuals* 1662); "Joseph Baldrich pages dit del pou" (*Manuals* 1688).

Pou, el carrer del

"unam domum... in vico vocato lo carrer del pou" (*Manuals* 1516).

Pou, l'horta del

"Pieza de tierra situada en el término de Vallmoll y partida llamada Horta del Pou conocida también por Argentona...; lindante a Oriente con un torrente" (*Registre* 1905).

Pouador, el

"totum illud hortum... in horta dicti loci satis prope lo pouador" (*Manuals* 1466); "in termino vallismollis in parte vocata los puados confrontatur de parte una cum... et de alia cum termino ville de vallibus de alia cum... et de alia parte cum via publica qua itur a valls" (*Manuals* 1539); "altra pessa de terra... a la partida de la Orta Vella o del Puadó" (*Capbreu de la vila* 1674); "en dita partida del Puado a sol ixent afronta ab lo Cami dels Cortons a mitgdia ab lo Cami de Valls a ponent part ab dit camí" (*Manuals* 1694).

Pouador, el camí del

"quandam partem... in parte dicta la orta vella affr... cum itinere del pouador" (*Manuals* 1557); "totum illud terre troceum in parte dicta les planes confront. ab oriente cum itinere nuncupato dels puados aliter de les planes" (*Manuals* 1573).

Pouador, l'hort del

"quoddam ortum situm in dico termino in loco appellat lort del pouador" (*Manuals* 1458).

Pouador, l'horta del

"excepte la horta del Pouador" (*Manuals* 1695).

Pouador, l'hortet del

"que dits puvills tenen y posseeixen en lo terme de Vallmoll y Valls y altrás acceptat lo ortet del Pouador" (*Manuals* 1700).

Pous, els

"Item altra pessa de terra... a las partidas ditas part la Costa, part los Pous, y part la Coma que afronta a sol ixent ab la serra de las Parelladas aigua vessant,... a ponent ab lo torrent" (*Capbreu* 1749); "Item altra pessa de terra... a la partida dita la Era y en temps passat dels Pous que afronta a sol ixent ab... mitjensant lo marge de las Oliveras" (*Capbreu* 1749).

Pous, el camí dels

"altre tros afronta ab lo camí dels pous" (*Manuals* 1457).

Pous, el camí dels (partida)

"altre sort al camí dels pous" (*Manuals* 20-VII-1422); "altra tros de terra al camí dels pous" (*Valies* 1486).

Pous, la masia dels

"quoddam trocium terre... in termino dicte ville in masia dels pous" (*Manuals* 22-VII-1409).

Prats, els

Partida de terra que limita amb les Cavalleries mitjançant el rec de la Vila, amb els Clots mitjançant el camí de Puigpelat i amb les Comes pel torrent.

"quoddam trocium terre situm in parte vocata los prats confrontatum cum... alveo dicte ville" (*Manuals* 1424); "quoddam terre trocium situm in termino de vallmoll in parte dicta la orta vella qua dicitur lo prat affr. cum torrente" (*Manuals* 1565); "una pesa de terra secà en lo terme de Vallmoll a la partida dels Prats" (*Manuals* 1698).

Prat(s), el camí del(s)

"quoddam ortum situm in termino de valmol in parte vocata la orta vella affontatur... cum camino quo itur al prat" (*Manuals* 1490); "item un altre tros de terra en l'orta mateixa afronte ab lo camí del prat" (*Manuals* 1537).

Prats, la costa dels

"a la partida dita la costa dels prats" (*Manuals* 1584); "en lo terme de Vallmoll a la partida dita la Costa del prat" (*Manuals* 1705).

Prats, la costa del torrent dels

"Item altra pessa de terra... a la partida dita la costa del torrent dels Prats" (*Capbreu* 1749).

Prats, l'horta dels

"Item altra pessa de terra... a la partida dita la Orta dels Prats alias de la Costa" (*Capbreu* 1749).

Prats, la masia dels

"la masia situada en lo terme de Vallmoll situada a la partida del Prat" (*Manuals* 1668); "la masia dita dels Prats en dit terme de Vallmoll" (*Manuals* 1673).

Prensa, la

"Prensa" (*Quadem* 1828); "Pieza de tierra... llamada Tros de la Prensa... situada en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada Horta de la vila...; y lindante... a Mediodía... parte con la carretera de Tarragona a Lérida... y a Cierzo parte con el camino llamado de la Font" (*Registre* 1874).

Provadors

Partida de terra que queda delimitada per les Planes a ponent (mitjançant el camí de les Planes), el terme de Valls al nord, la carretera de Tarragona a Lleida a llevant i el Reixat al sud. En la diversa documentació trobem el nom d'aquesta partida amb tres formes: la més antiga és Pobladors, posteriorment apareix Plovedors i, finalment, l'actual de Provadors. Podem deduir potser que es produeix en primer lloc una metàtesi i després un rotacisme entre líquides per explicar aquests canvis.

"unum terre trocium... in parte vocata los poblados afrontatur... cum vista del camí de vals a sol ixent" (*Manuals* 15-XI-1431); "quandam vinea... in dicto termino in parte vocata los poblados affr. cum vico de las planas" (*Manuals* 1502); "quoddam trocium terre et vinee in partita nominata los plovados in cavallaria de natarida" (*Manuals* 1514); "altra pesa de terra als provadors" (*Manuals* 1642); "Provadors" (*Quadem* 1828).

Provadors, el camí dels

"quandam vineam... in parte vocata los plovedos affr... cum via dels plovedos" (*Manuals* 1556); "Camino dels Provadors" (*Registre* 1870).

Provadors, la cavalleria dels

"Item altra pessa de terra... en la partida de la Cavalleria dels provadors" (*Capbreu de la vila* 1675).

Provadors, la dreuera dels

"in partita dicta de la drasera dels provadors" (*Manuals* 1654); "item altra pessa de terra vinya... dita la drasera dels provadors... en la partida de la drassera dels provadors" (*Capbreu de la vila* 1674).

Pubill, el

"Petro Cerdà dit lo povill" (*Manuals* 1580); "Pera Andreu lo povill" (*Manuals* 1634); "Petrus Coll dictus lo pobill" (*Manuals* 1631); "Josepho Coll dicto lo pubill" (*Manuals* 1662).

Puig, el camí del

"Camí del puig" (*Quadern* 1828).

Puigpelat, el camí de

Comença al costat de ca Aimeric, a la carretera. Entra al terme de Puigpelat a la partida de Calders. "unum ad trocium terre in parte vocata lo cogoll terminatur... cum torrente et cum vico de puigpelat" (*Manuals* 1464); "un tros de terra dit lo tros del rector... a la partida dita lo cogoll lo qual afronte... a ponent ab lo camí de puigpelat" (*Capbreu de l'església* 1565).

Pujada, de la

Fa referència al carrer Major.

"Johannes Mulner de la pujada" (*Manuals* 1539); "Jacobo Serda de la pujada" (*Obituari* 1550); "Joan Boronat de la pujada" (*Llibre de capbreus* 1562); "Magdalena Gatella vidua de la pujada" (*Obituari* 1563); "Petro Sarda de la pujada" (*Obituari* 1567); "Joannes Ballester dictus de la pujada" (*Obituari* 1580); "Joan Boronat dictus de la pujada" (*Manuals* 1602); "Montserrat Boronat de la pujada" (*Obituari* 1604); "Petro Bellver dicto de la pujada" (*Manuals* 1613); "Petro Baldrich de la pujada" (*Manuals* 1613); "Franco Cosidor de la pujada" (*Manuals* 1643); "Antonio Bellver de la pujada" (*Manuals* 1641); "Josepho Coll dictus de la pujada" (*Manuals* 1662); "Joan Coll pages dit de la pujada natural de dita vila" (*Baptismes* 1717).

Pujada, el pubill de la

"Joan Coll dit lo pubill de la pujada" (*Capbreu de la vila* 1674).

Pujada, el carrer de la

"in vico dicto de la pujada del castell" (*Manuals* 1556); "una casa... en lo carrer qui va de la Iglesiaal Castell, la qual termina... de tremuntana ab dit Carrer de la pujada del Castell ahont trau la portalada" (*Capbreu de la vila* 1674); "Primo una casa... en lo carrer dit de la pujada alias del mitg" (*Capbreu* 1747).

Pujades, la cavalleria d'en

"quoddam terre trocium in termino dicte ville in parte vocata vernet (cavallaria den pujades) confrontatur... cum via publica qua itur a la cecuyta... et cum via de la plana" (*Manuals* 19-I-1408).

Pujafigues

"Gatell, Josep (a) Pujafigues" (*Compliment* 1880).

Púrcia, cal Pau de la

Al carrer de Ponent.

Púrcia, la masia del Pau de la

A la partida dels Clots, a tocar de la masia de Llabor.

Purgatori, el

"Damià Olomar dit lo purgatori" (*Manuals* 1649).

Quarterada, la

"unum terre trocium vocatum la quarterada situm in orta dicte ville confrontatur cum torrente" (*Manuals* 1-X-1432); "quodam terre troceo sito in termino dicti loci in parte vocata la orta novella vocato la quarte rada" (*Manuals* 1541).

Quarterada Gran, la

"petia terra dita la Corterada gran in partita dicta de lorta novella" (*Manuals* 1651).

Quarterada Xica, la

"una pesa de terra cituada en las quarteradas dita la quarterada xica" (*Manuals* 1643); "arrenda.. la corterada xiqueta" (*Manuals* 1654).

Quarterades, el camí de les

"una pessa de terra... en la partida de la horta novella que afronta de sol ixent ab... mitjensant lo camí de las quarteradas y part ab... mitjensant lo camí del Pontarró de mitgdia ab lo camí de Tarragona de ponent ab lo torrent y pont de dit camí de Tarragona" (*Capbreu de la vila* 1674).

Quartó, el

"la pieza de tierra que poseía llamada lo Cortó sita en la partida de la Horta de la Vila" (*Registre* 1873).

Quartons, els

"la partida dels cortons" (*Manuals* 1638); "a la partida dels Cortons" (*Manuals* 1694).

Quartons, el camí dels

"en dita partida del Puado a sol ixent afronta ab lo Camí dels Cortons" (*Manuals* 1694).

que no passa, el carrer

És el carrer del Roser, que no tenia sortida, fins fa poc, per l'extrem superior. L'Ajuntament va comprar els corralons que hi havia al capdamunt i va arreglar-ne l'espai, obrint un portal que comunica amb el raval de sant Miquel.

"un corral que tenim dins la vila de vallmoll en lo carrer que no passa" (*Manuals* 1595); "in vico dicto lo carrer de Vall affr. a parte retro cum vico dicto lo carrer que no passa" (*Manuals* 1631).

Queraltó

"Ollé, Juan (a) Queraltó" (*Cuaderno* 1862).

Quima, masia de Josep Maria de la

A la plana de sant Miquel.

Rabadà, la masia del

"Masia del Rabadà (Propietario: Pedro Mialet Bofarull, domiciliado en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Rabassó, ca

Al carrer de sant Sebastià.

Racó, del

"johan mulner del raquo" (*Administració del blat* 1525); "Joanni Boronat agricola dicto del racó" (*Manuals* 1585); "Berengario Bononat del racó" (*Manuals* 1588); "Joan Boronat dit del racó" (*Manuals* 1644); "Juseph Buronat dit del racó" (*Manuals* 1728).

Racó, cal Joan del

Al carrer baix de sant Francesc.

Rafel, masia del

"Masia del Rafel (Propietario: Rafael Compte Gran, domiciliado en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Rafela, ca la

Al carrer de Ponent.

Ralet, ca

Al carrer Major, al carrer de sant Sebastià i al carrer de mossèn Llop.

"Martí, Antonio (a) Ralet" (*Cuaderno* 1862); "Martí, Joan (a) Ralet" (*Compliment* 1880).

Ralet, el corral de

Al carrer del Castell, enganxat a la paret d'aquest.

Ralet, la costa de ca

Nom amb què es coneix per la gent del poble el carrer de mossèn Llop.

"un circuito cerrado, en la calle de José Antonio, Cuesta de Ralet, calle San Magín, travesía Generalísimo, y A. del generalísimo por la parte izquierda con tubería de plomo" (*Actes* 30-VII-1942).

Ralet, ca la Nividad de

A l'avinguda de Catalunya.

Ralet, el tros de

A la partida de Francolins. Té forma allargada, des del bosc de Francolins fins al riu. Té una bassa feta de pedra i fang, d'un centenar d'anys.

Rasa, el camí de la

Camí que surt del camí de les Planes i es dirigeix cap al terme de Valls. Fa de partió entre les partides de les Planes i de les Rases.

"Pieza de tierra viña, situada en el término de Vallmoll y partida llamada de la Rasa... teniendo sus entradas y salidas por un sendero que hay en las tierras de Matias Guasch, tocando con el camino dels Fontanals y que se dirige a él por el Camino llamado de la Rasa" (*Registre* 1870).

Rasa, l'hort de la

"Quoddam ortum situm in termino dicti loci in parte apellant lort de la rasa" (*Manuals* 1466).

Rasa, els horts del pont de la

"altra pessa de terra regadiu de un jornal dita lo rextat y abans antiguament se deya los horts del pont de la rasa afronta a sol ixent ab lo cami de valls... y a tremuntana ab la rasa de la verge maria" (*Processos* 1673).

Rasa, la

El més segur és que, en la majoria de casos, la partida referida en la documentació sigui la que ara es coneix com les Rases. Ara bé, en un cas concret, ha de referir-se a alguna altra part del terme, ja que les Rases (com tampoc les Rases Lluny) no confronten amb el torrent:

"quoddam terre trocium... in termino de vallemolli situm in parte vocata la rasa confrontatum cum torrenti... et cum dicta rasa" (*Manuals* 1477); "quoddam terre troceum... situm in parte dicta la rasa affrontatur... cum terra termini de vallibus et cum via qua itur de vallmoll alcover" (*Manuals* 1567).

Rasa, el pont de la (partida)

"quoddam ortum... in orta dicti loci... in parte vocata lo pont de la rasa confrontatum cum via publica qua itur a valls... cum rech della vila" (*Manuals* 1470).

Rasa, el tros de la

"tot aquell tros dit lo tros de la rasa... lo qual afronta ab lo cami qui va de Vallmoll al cover y ab lo terme de Valls" (*Manuals* 1590).

Rases, les

Partida de terra situada entre el terme de Valls i Provadors. Limita al nord amb les Planes i al sud amb el bosc de Fontana i els Corredors.

"Las Rasas" (*Cuaderno* 1862); "partida llamada de Las Rasas" (*Registre* 1873).

Rases Lluny, les

Partida de terra que limita amb els Corredors, Fontanals, el Terror Blanc i la carretera de la Masó.

Rases Lluny, el camí de les

"Pieza de tierra... situada en el término de Vallmoll y partida llamada Plana o Corredors... Linda... Sur, camino de les Rases Lluny;... y Oeste camino de les Rases Lluny" (*Registre* 1980).

Ratolí, cal

Al carrer de l'Àngel, tocant al portal de la Creu.

Raurell

"Marimon, Pau (a) Raurell" (*Compliment* 1880).

Raval, el

El raval de Vallmoll comprenia la part de poble que ara va des de la costa de ca Ralet fins al carrer de sant Magí, aproximadament, d'acord amb el mapa de Beaulieu (de 1640).

"medietatem domus sita in ravallo dicti opidi de Vallmoll affrontatur... ab occidente cum vico dels corralles... et ab oriente cum vico publico" (*Manuals* 1575); "una casa situada en lo Arraval de Vallmoll affr. a sol ixent ab lo carrer y camí que va a Vall" (*Manuals* 1677).

Raval, del

"Petrus Ferrer del raval" (*Obituari* 1557); "Petrus Sarda dictus del raval" (*Obituari* 1558); "Catharina Gatella vidua del raval" (*Obituari* 1560); "Pertrus Mulner del raval" (*Obituari* 1561); "Thomas Ballester del raval" (*Llibre de capbreus* 1562); "Jacobo Giner del raval" (*Obituari* 1573); "Pere Olomar del raval" (*Obituari* 1580); "Joan Castanyer del raval" (*Manuals* 1613); "Damià Boronat del raval" (*Manuals* 1619); "Joan Andreu del raval" (*Manuals* 1651); "Pere Cosidor dit del raval" (*Manuals* 1721); "Cosidor, Jsph del Arraval" (*Llevador* 1787).

Raval, el cap del

"quoddam terre troceum... in termino vallismollis in partita vocata lo cap del raval affronatnt cum camino de les planes... et ex alia parte cum platea dels lladones" (*Manuals* 1537); "tota aquella casa... al cap del Arreval o Camí del Roser que afronta a sol ixent ab lo Rech de la Vila" (*Capbreu* 1747).

Raval, del cap del

"Joan Mulner del cab del raval" (*Llibre de capbreus* 1562); "Petrus Ballester agricola dictus lo del cap del revall" (*Manuals* 1584); "Joannes Ballester... dit lo del revall" (*Manuals* 15684); "Petrus Olomar, Joannes filius et Margarita uxor eiusdem loci dicto del cap del reval" (*Manuals* 1603); "Joan Olomar del cap del Arreval" (*Manuals* 1655).

Raval, el carrer del portal del

"un corral situs al carrer del portal del raval affr. ab en damia plana y ab la muralla" (*Manuals* 1572).

Raval, el portal del

"quandam domum sitam in dicto loco vallismollis satis prope portale de la ravall pro ut terminatur... cum muro... et cum via publica" (*Manuals* 1464); "una casa al carrer del forn... afronte ab lo carrer qui va al forn i al portal del raval" (*Manuals* 1509).

Ravalet, el

[1618] "Rafel Molner casà son fill Jaume ab Tecla Olomar y per tot li donà una casa situada al ravalet o portal de la creu" (*Celebracions* 1767); "Primo dos casas derruidas y dos horts... en la partida lo requiu de la Horta Vella junt al Portal de la Creu que tots junts afrontan a sol ixent ab lo camí de Tarragona a mitgdia ab... que era lo hort vell del senyor de la present vila a ponent ab lo Camí Real del Molí y a tremuntana ab lo carrer del Revalet" (*Capbreu* 1747).

Ravalet, del

"Antonio Ballester del ravalet" (*Obituari* 1580); "Petri Ballester qo dicti del ravalet" (*Manuals* 1588); "Franciscus Ballester agricola dictus del ravalet" (*Manuals* 1606); "Jaume Molner del ravalet" (*Manuals* 1622); "Francesch Ferran del revalet" (*Manuals* 1639); "Magdalena Ballester vidua dita del ravalet" (*Manuals* 1662); "Juan Ballester pages dit del Revalet de la pnt vila de Vallmoll campi fill lligitim y natural de Pere Ballester dit del Revalet" (*Manuals* 1688).

Rec Nou, la dreuera del

"in parte vocata la dreuera del rec nou affrontant... ab occidente cum torrente" (*Manuals* 1594); "Item una pessa de terra regadiu... en la partida de la drassera del rech nou, la qual termina... de ponent ab lo torrent" (*Capbreu* 1747); "Item altra pessa de terra... a la partida dita lo Rech nou que afronta... a ponent ab lo Torrent" (*Capbreu* 1747).

Recasens

Cognom documentat en gent de Bellavista que tenia terres a Vallmoll al segle XVII:

"Joseph Recasens"; "Joan Recasens" (*Capbreu de la vila* 1674).

Recasens, ca

A la placeta del Castell.

Recasens, ca Frederico de

Al carrer alt de sant Francesc.

Recreo

"Oller, Pere (a) Recreo" (*Compliment* 1880).

Recreo, el carrer del

Nom de l'actual avinguda de Catalunya. En Compliment es troba documentat entre 1862 i 1880, com a altre nom del carrer de l'Hospital. Hem d'entendre, per tant, que la referència de 1871 a Registre és un error.

"Carrer del Recreo" (*Compliment* 1862); "Calle llamada del Recreo,... antes Calle de Aubelló" (*Registre* 1871); "Avinguda de Catalunya... antes calle Recreo" (*Registre* 1981).

Recreo, la travessia del

Era l'actual carrer del doctor Riu.

"Travessia del Recreo" (*Compliment* 1862); "Casa situada en la villa de Vallmoll y calle llamada de la Unión (nº 94)... lindante a la derecha al salir con la Travesía de la calle del Recreo" (*Registre* 1876).

Rector, l'alzinar del

"a la romagarosa un tros de garriga afronta ab lo alzina del rector" (*Manuals* 20-III-1422).

Rector, l'hort del

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort de Pinyol i l'hort de les Monges.

Rector, la quarterada del

"totam illa corterada dicta la corterada del Rector sita in partita dicta lo rech de la orta novella" (*Manuals* 1658).

Rector, el tros del

"un tros de terra dit lo tros del rector... a la partida dita lo cogoll lo qual affronte... a ponent ab lo camí de puigpelat" (*Capbreu de l'església* 1565).

Regolf, el

A l'esquerra de la carretera, tot i que una part queda a la dreta, des del terme dels Garidells fins al tomb que fa la nacional abans de veure's el poble. Toca amb Bogatells.

Reig, ca

Al carrer de sant Magí. Es coneix també com a ca Cabré.

Reixat, el

Partida de terra tocant al poble. Hi trobem el camp de futbol.

"quoddam terre troceum nuncupatum lo reixat affr. cum itinere de nulles et cum reco de la vila et cum rasa" (*Manuals* 1564); "dos pesas de terra situadas a la partida del reixat terme de Vallmoll la una regadiu que afronta ab la rasa del Roser, ab lo camí de Valls y ab lo rech de la vila" (*Manuals* 1696).

Reixat, el carrer del

És el carrer del Nord.

"Calle del Reixat" (*Cuaderno* 1862); "Carrer del Reixat" (*Compliment* 1874).

Rellotger, la masia del

A la partida dels Cogolls, entre la masia de Rius i la masia del Joan de l'Isidro.

Rentador, el

L'actual rentador, que agafa l'aigua del rec de l'Argentona, de 1908, es troba, a la partida de l'Horta de la Vila, a l'entrada del poble venint de Tarragona. Anteriorment el rentador es trobava als darreres

de ca Ballester, a la cruïlla entre la muralla i la carretera.

"vico dicto den Abello... confrontatur a parte ante cum vico dicto a parte post cum muro dicta vila devant lo rentador" (*Manuals* 1662); "haventnos fet instancia a mi y als demes jurats companys meus moltas personas de la present vila dient que importave molt per lo servey del comu que vingues la aigua del rech de la vila; tant per lo rentador de las donas perque ara han de anar a rentar al torrent y a altras parts desertas y amagades ab major perill que no al rentador comu..." (*Cúria* 1680).

Rentador, el carrer del

"Casa situada en la villa de Vallmoll y calle llamada de la Unión, señalada con el número veinte... que linda... por la espalda con la Calle del lavadero" (*Registre* 1871).

Rentador, la muralla del

"Tot aquell pati de terra... a la Partida dita la Muralla del Rentador o la Muralla de baix... que afronta a sol ixent ab dit rech de la vila o de la horta vella" (*Capbreu* 1749).

República, la plaça de la

Nom de la plaça de la Vila donat en el ple municipal del 20 d'agost de 1931 i canviat en el de l'1 de juliol de 1939.

Requintó, cal guerxo del

Al carrer del Nord.

Retxa, la

Pas públic que hi havia entre entre la placeta que fa el carrer de la Unió i el carrer de la Muralla, per sota de ca Pinet.

Reus, el camí de

"Pieza de tierra viña con catorce olivos y diez algarrobos sita en el término de la villa de Vallmoll y partida llamada de Francolí... lindante al Este con el camino del Molí, al Sud con Juan Ollé, al Oeste con Buenaventura Boronat y al Norte con el Camino de la Masó, dirigiéndose a la misma finca por el camino de Reus." (*Registre* 1870).

Revenedor, el

"Joan Olomar dit lo revanador" (*Manuals* 1641).

Ric, el

"Joannes Mulner dictus lo rich" (*Manuals* 1581).

Ricarda, la plana de na

"un tros de terra mallol a la plana de na ricarda" (*Manuals* 1542).

Rierals, els

"una pesa de terra ab masia als Rierals afronta en lo riu... y en la rasa" (*Valies* 1711).

Ritxai, el bosc de

Bosc de pins que es troba a la partida de Pinars.

Riu, l'hort del

"item lo ort del riu" (*Manuals* 1567).

Riu, el

Nom amb què es coneix també la partida de Francolí.

"en lo terme de Vallmoll a la partida del riu a la rasa de Pera Andreu trobaren un home mort" (*Obituari* 1706); "Pieza de tierra huerta con tres horas de agua que percibe des de las seis a las nueve de la mañana todos los domingos del año del requio llamado Francolí situada en el término municipal de Vallmoll y partida denominada Francolí y vulgarment del Riu... atravesada por la carretera de Valls a la Masó y Secuita" (*Registre* 1945).

Rius, la masia de

Masia amb bassa que es troba a la partida de Cogolls, entre la masia de Pau de Carlons i la del Relotger.

"Masia d'en Rius (Propietario: Magín y Angela Rius Trullós, domiciliados en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Roc, cal

Al portal de la Creu.

Roca, l'hort de la

"item unum ortum vocatum lort de la rocha" (*Manuals* 1464).

Rocamora

Cognom documentat des de mitjan segle XVI.

Rocamora, la masia de

"tingue de visitar tots los de la vila sens acceptió alguna, comprenentsi las dos masias de Rocamora y Serda y altres masietes de las que acostumen estar en lo estiu afactant Roser y ospital" (*Manuals* 1669); "aquella masia anomenada la masia de Rocamora ab sas terra contiguas... sita dins lo Terme de la p^{na} Vila de Vallmoll a la altra part del Torrent a la partida sota las forcas" (*Manuals* 1706).

Roig, el

"Petrus Arbones dictus lo roig" (*Manuals* 1632); "Joan Boronat dit lo roig" (*Manuals* 1639); "Franco Boronat agricole Vallmoll vulgo dicto lo Roig" (*Manuals* 1728).

Roig, el bosc de l'era de

A Corredors, tocant les Planes.

Roig, ca l'era de

A la carretera i al portal de la Creu.

"Martí, Josep (a) Era de Roig" (*Compliment* 1880).

Roig, l'era de

On ara hi ha el mas de Virgili, tocant al celler.

"L'era d'en Roig (Propietario: Antonio Virgili Oliva, domiciliado en Tarragona)" (*Registre fiscal* 1922).

Roig, la masia d'en

"Masia d'en Roig (Propietario: José Secall Batalla, domiciliado en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Romanillo

"Oller, Joan (a) Romanillo" (*Compliment* 1880).

Romanillo, la masia de

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Romeguerosa, la

Partida, bàsicament de secà, que limita amb el terme de Nulles i les partides de Pinars i la plana de Sant Miquel.

"aliud trocium terre in dicto termino de vallmoll in parte vocata la romagorosa confrontatur... cum termino de nuyes" (*Manuals* 17-XI-1398); "in parte dicta la romagorosa... affr. a meridie cum hereditate dicta lo mas vell... ab occidente cum dicta hereditate del mas" (*Manuals* 1633); "una pesa de terra a la romigarosa afronta ab lo camí de la torra den barra y en camí que va a Nulles en lo terma de Nullas" (*Valies* 1711).

Romeguerosa, el camí de la

"Pieza de tierra situada en el término de la villa de Vallmoll y partida llamada Plana de San Miquel...; lindante... al Norte con el camino de la Romagorosa" (*Registre* 1874).

Romeguerosa Petita, la

"Remogarosa Petita" (*Ballester* 1918).

Romegueroses, el clot de les

A la partida de les Romegueroses, tocant la masa del Tit.

Ros, cal

A l'avinguda de Catalunya.

"Antonius Castanyer dictus Ros" (*Manuals* 1636).

Ros, ca Cisquet del

A l'avinguda de Catalunya.

Ros del Milà, cal

Era al carrer Major.

Ros del Milà, la masia del

A la partida dels Garràfols. Nom amb què es coneixia abans l'actual masia del Jaumet de l'Agna. Anteriorment encara havia estat de ca Però.

Rosanes, mas

A la partida dels Provadors, és de cal Matalasser.

Rosari, Jaume del

"Vidal, Ramon (a) Jaume del Rosari" (*Compliment* 1880).

Roser, el camí del

Nom amb què es coneix el camí de Puigpelat en el seu tram inicial, en passar just al costat de l'ermita del Roser.

"lo camí del roser o de Valls" (*Manuals* 1632); "un trull descobert situat al camí del Roser" (*Manuals* 1667); "partida llamada del Camino del Roser" (*Registre* 1871).

Roser, la capelleta del

Al carrer del Roser, sota les voltes.

Roser, el carrer (de les Voltes) del

El nom actual és carrer del Roser. Surt de mig carrer de l'Àngel, de sota les voltes, per girar després a mà esquerra. No tenia, fins fa poc, sortida d'aquí que durant molt de temps hagi aparegut en la documentació com a "carrer que no passa".

"en aquella casa te y posseheix en Vallmoll en lo carrer de la volta del roser" (*Manuals* 1590); "Calle de las voltas del Rosé" (*Cuaderno* 1862).

Roser, la creu del

Segurament era la que A. Gavaldà⁶ esmenta com a creu de sant Magí, desapareguda abans de la República. Era a l'entrada del poble venint de Valls.

"la creu de pedra qui va al roser de Vallmoll" (*Manuals* 1660); "Item altra pessa de terra en la partida dita de la horta vella junt y davant la creu del Roser la qual termina... de ponent ab lo camí de Valls (*Capbreu de la vila* 1674).

Notes:

6. Gavaldà (1983), pàg. 152.

Roser, l'ermita de la Mare de Déu del

Situada a prop del poble, a tocar del camí de Puigpelat, entre les partides de l'Horta de la Vila i les Cavalleries. Es va començar el 1562 i s'acabà quatre anys més tard⁷.

"... comissione factam fuisse benedicendi quondam capellam sive ecclesiam perenitaneam in terminum de vallmoll prope dictam villam prope pontum dictum de la rasa affrontatur a tremuntana cum itinere quo itur ad villam de valls ab oriente et meridie et occidente circumfrontatur cum honore sive cavalleria dicta ad modum nobilis domine Chataryne Burges et de Pax baronisse ville de Vallmoll" (*Manuals* 15-IV-1566).

Roser, la partida del

"una peça de terra a la partida del Roser" (*Manuals* 1620); "aquella pessa de terra tenen al dit terme regadiu a saber del rech de la vila a la partida dita lo roser de Vallmoll" (*Manuals* 1620).

Roser, el pont del

És el pont de la rasa, situat just abans d'arribar a l'ermita. Un dels informants va comentar que hi havia l'expressió "ser més vell (o tenir més anys) que el pont del Roser" per dir que una cosa és molt vella.

Roser, la rasa del

Neix a Provadors. Després de travessar la carretera desemboca al torrent. Fa de partió entre l'Horta de la Vila i les Cavalleries.

"altra pessa de terra... a la partida de las Cavallerias, afronta de sol ixent ab lo torrent, de mitg jorn ab la rassa de la capella de nostra Señora del Rosser y part ab lo hortet de dita capella, a ponent part ab dita capella y part ab lo camí de Valls" (*Capbreu de la vila* 1674); "una pessa de terra a la orta vella que afronta en la rasa del Roser" (*Valies* 1711); "in parte dicta la rasa del roser" (*Manuals* 1636).

Roser, el torrent del

"cum torrente dicto del Roser" (*Manuals* 1676).

Roseta maca

"Porta, Rosa (a) Roseta maca" (*Compliment* 1880).

Rosendo, la masia de

A la partida dels Clots, entre la masia de Tarragó i la masia de Sebastià d'Oller.

Roures, l'hort dels

"Item lo ort de los roures affr... ab lo riu" (*Manuals* 1567).

Notes:

7. Pinyes (1935) explica els orígens i la història de l'ermita, acompanyats de la transcripció de documentació diversa.

Rovellada

"Marimon, Ramon (a) Rovellada" (*Compliment* 1880).

Rovellat, cal Ramon del

Al carrer de sant Miquel.

Rufà

Cognom documentat l'any 1749, però d'habitants de la Secuita amb terres al municipi de Vallmoll.

Rufà, ca

Al carrer baix de sant Francesc i al carrer Major.

Rufà, els clots de

Tros de terra a la partida dels Clots, on hi ha la masia de Rufà.

Rufà, la masia de

N'hi ha dues: una a l'Altra Banda, amb bassa, i l'altra a la partida dels Clots.

Rullat, el

"Tecla Mulet albat filla de Joseph Mulet dit lo Rullat" (*Obituari* 6-XII-1729); "Molet Joseph dit rollat" (*Llevador* 1787).

Sabater, cal Joan del

Al carrer de la Unió (carrer de sant Josep).

Sabatera, el mas de la

A la partida del Terme del Mas, entre el camí i el riu; és l'última finca que agafa aigua del rec del Terme del Mas.

Saboner, el

"Johannes Baldric agricola de Vallmoll dictus lo saboner" (*Manuals* 1584); "Petri Baldric saboneris pnts loci de vallmoll" (*Manuals* 1566); "Pere Baldric dit lo saboner" (*Manuals* 1613).

Sabre

"Marimón, José (a) Sabre"; "Marimón, Mn (a) Sabre"; "Marimón, Pablo (a) Sabre" (*Cuaderno* 1862).

Sabre, Anton del

"Marimon, Anton (a) Anton del Sabre" (*Compliment* 1880).

Sabre, Joan del

"Marimon, Joan (a) Joan del Sabre" (*Compliment* 1880).

Safraner, cal Pep del

Al carrer del Roser.

Sala

Cognom documentat al segle XV.

"Johan Sala" (*Focs* s. XV).

Sala, el camp d'en

"una peça de terra al terme de Vallmoll dita lo camp den sala... afronta... a ponent ab la hera del castell y a tremuntana ab lo camí real" (*Manuals* 1625).

Sala, el mur d'en

"in partida dicta lo mur den sala" (*Manuals* 1657); "Item un corral de bestiar ab son cubert y dos de parets junt ab una pessa de terra... a la partida dita lo mur de Sala que tot just afronta... a ponent ab lo pujol de la hera del castell y a tremuntana ab lo camí de las torras, ço de la muralla" (*Capbreu* 1747).

Sales

Cognom documentat l'any 1585.

Sales, ca

Al carrer de la Unió (sant Josep), ara de ca Ralet, i al carrer de sant Magí.

Sales, la font de

Nom que es dona també a la font Lluny, ja que està sota les hortes de Sales.

Sales, les hortes de

A la partida de l'Horta de la Vila, entre les hortes de Gatell i l'hort de Burell.

Sales, la mina de Pere

Entre la carretera de Valls i el camí del Roser, damunt la rasa. El terreny de damunt és de Pere Sales.

Sales, Pere

"Boronat, Isabel (a) Pere Sales" (*Compliment* 1880).

Sales, Vador de

"Molins, Salvador (a) Bador de Sales" (*Compliment* 1880).

Sales, la timba de

Damunt la font Lluny.

Saleses

Cognom documentat a mitjan segle XVII.

Salesses, ca

Al carrer de la Unió (sant Domingo).

Salmeron, el carrer de

"S'acorda el canvi de nom del carrer dit del Castell pel de "Carrer de Salmerón", donant autorització a quiscuns veïns del mateix carrer, que aixins ho tenen demanat, per a costejar la nova placa i fer-la posar en el lloc corresponent." (*Actes* 13-VIII-1931).

Salvat

Cognom documentat el 1572.

Salvat, la coma d'en

"una pesa de terra... a la partida de la coma de na Salvada. Afronta... de mitg dia ab lo rech del castell... y de tremuntana ab lo terme de Valls" (*Capbreu de la vila* 1674); "una pesa de terra a la partida de la coma den Salvat afronta en lo terme de Valls" (*Valies* 1711).

Salvat, la masia de Joan

A la partida de Vernets.

Salvat, cal Pau

Al carrer de la Unió (sant Josep).

Sanahuja

Cognom documentat des de 1458.

"Pere Sanauja" (*Focs* s. XV).

Sanahuja, la masia d'en

"Mathia Sanauja pages habitant en la masia dita den Sanauja" (*Manuals* 1665).

Sans

Cognom documentat el 1507.

Sans, la barraca de Maria

A la partida de Pinars, entre les Comes i el camí dels Morts. Està feta de pedra seca. La finca és del mas de Cosidor.

Sant, cal

Al carrer de la Unió (sant Josep).

"Magrinyà, Josep (a) Sant" (*Compliment* 1880).

Sant, el corral del

Al carrer de Ponent, entre ca Jepus i ca Mingo de Carlons.

Sant, l'hort del

A la partida de l'Horta de la Vila, entre l'hort de Ferreró i l'hort de Pinyol.

Sant Antoni, la capelleta de

A les voltes de ca Llorens, al carrer Major. Durant aquest últim segle, com a mínim, hi ha hagut la imatge (robada no fa massa) de sant Antoni Abat, tot i que en un principi s'hi havia instal·lat la de sant Antoni de Pàdua.

"... Joseph Llorens y Jaume Ortega omens de la dita vila de Vallmoll que per sa devocio y de altres particulars de dita vila demana a dit Sr V.G. los concedesca lloch per col·locar una imatge del gloriós St Antoni de Padua en lo Carrer del Mig de dita Vila de baix de unas voltas; a la qual peticio respongue dit Sr V.G. que concidia llicencia perque tingues son degut lloch lo St ab pacte que fos mirat lo dit lloch per los hs de Vallmoll, si es desent y ben aconduit... die primer de maig 1676" (*Manuale* 1676).

Sant Antoni, el carrer de

Nom del carrer Major o del Mig, segons Josep Buyó.

Sant Domingo, la capelleta de

Al carrer de la Unió, a la façana de cal Moliner.

"se li cantaren unas horas de creu devant la capella de S. Domingo" (*Obituari* 1804).

Sant Domingo, el carrer de

Tros de carrer de la Unió que va de la costa de ca Ralet fins a ca Ballester.

Sant Domingo, la font de

Font que hi ha sota l'ermite del Roser, tocant la rasa.

Sant Domingo, el portal de

Es trobava a l'alçada de la pujada que fa el carrer de la Unió, més o menys on hi ha la capelleta de sant Domingo. Era el portal d'Abelló.

Sant Francesc, el camí de

Surt del camí de Puigpelat i arriba fins a la muntada de sant Francesc, a Valls. Durant un bon tros fa de partió entre els termes de Vallmoll i Valls. Se'l coneix també com a camí dels Clots.

"Primo tota aquella pessa de terra... a la Partida dita la Coma den Simó alias dels Clots, que afronta a sol ixent ab lo camí ques va de la pnt vila a Valls nomenat de sant francisco" (*Capbreu* 1747).

Sant Francesc, la capelleta de

Al carrer de sant Francesc.

"Joan Farrer dit la substancia per la casa te en lo carrer de Sant Francesch junt a la mateixa capelleta que fonch de Joan Soler dit la substancia" (*Celebracions* 1767); "se li cantaren unas horas de creu devant la capella de St Francesc." (*Obituari* 1800).

Sant Francesc, el carrer alt de

Va del carrer del Mig fins al carrer baix de sant Francesc.

"Calle alta de S. Fco." (*Cuaderno* 1862).

Sant Francesc, el carrer baix de

Va del carrer alt de sant Francesc fins al carrer de les voltes del Roser.

"Calle baja de S. Fco." (*Cuaderno* 1862).

Sant Francesc, el carrer de

En la documentació anterior al segle XIX apareix el carrer de sant Francesc com una unitat, sense distinció entre alt i baix.

"una casa al carrer de St Francesch afronta ab lo carrer corrible" (*Manuals* 1619); "una casa... al carrer de St Francesch prop las voltas Affr. a la part devant ab dit carrer... de altre costat al carrer que no passa" (*Manuals* 1657).

Sant Francesc, del carrer de

"Josephum Coll dictum del carrer de St Francesch" (*Manuals* 1662); "Pere Gatell pages dit del Carrer de St Francesch" (*Manuals* 1695); "Joseph Cosidor pages del carrer de St Franch" (*Obituari* 18-II-1752).

Sant Francesc, la placeta de

Racó o placeta que fa el carrer alt de sant Francesc en la seva confluència amb el carrer baix de sant Francesc.

"una casa a la placeta de St Fch." (*Manuals* 1662); "Casa situada en la villa de Vallmoll y calle de San Francisco de Asís señalada con el número trece, antes Plazuela de San Francisco" (*Registre* 1871).

Sant Isidre, la capelleta de

A la plaça Major.

Sant Josep, la capelleta de

Al carrer de la Unió, a la façana de cal Pau de la Madrona.

Sant Josep, el carrer de

Tros de carrer de la Unió que va del carrer del doctor Riu a la costa de ca Ralet (carrer de mossèn Llop).

Sant Magí, la capelleta de

Al carrer de sant Magí.

"se li cantaren unas horas de creu en la capelleta de sant Magí" (*Obituari* 1799).

Sant Magí, el carrer de

Carrer que va des del final del carrer de la Unió (cantonada amb els carrers del doctor Riu i de sant Sebastià) fins a l'avinguda del coronel Oller.

"Calle de S. Magín" (*Cuaderno* 1862).

Sant Miquel, la capelleta de

Al portal de la Creu.

Sant Miquel, el carrer (o raval) de

Carrer que surt del portal de la Creu cap al castell. Segueix segurament el que era l'exterior de la muralla.

"Calle llamada de San Miguel antes de las Torres" (*Registre* 1870).

Sant Miquel, la plana de

Partida de terra que limita amb la Romeguerosa, els Vernets, l'Altra Banda i les Comes, amb aquestes dues mitjançant el camí dels Morts.

"quoddam terre trocium... in termino de vallmoll a la plana de sanct miquell" (*Manuals* 8-XI-1431); "partida llamada Plana de San Miguel...; lindante... al Suf y Oeste con el camino de la Plana" (*Registre* 1871).

Sant Sebastià, la capelleta de

N'hi ha dues: una al carrer de sant Sebastià, l'altra a l'avinguda de Catalunya.

Sant Sebastià, el carrer de

Va des de la confluència entre els carrers de la Unió i de sant Magí fins al carrer de la Barceloneta.

"calle de San Sebastián antes Carrerada del Castell" (*Registre* 1872).

Santa Maria, la plana de

"quadam peciam terre... situm in termino dicti loci vocatam la plana de santa maria" (*Manuals* 5-XI-1398).

Sarabacu, el corral de

Al carrer Ponent, entre cal Mio i cal Pep del mas baix. Els darreres donen al carrer de la Barceloneta.

Sarracas

"José Bofarull conocido por Sarracas" (*Registre* 1885).

Sarracas, la masia de

A la partida dels Clots, propietat actualment de cal Pauto.

"Masia d'en Sarracas (Propietario: Eusebio Bofarull Roca, domiciliado en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Sarracas, la masia del Peret d'en

"Masia del Peret d'en Sarracas (Propietario: Eusebio Bofarull Roca, domiciliado en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Sarral

"Saessas, Ramon (a) Sarral"; "Sanjoan, Josep (a) Sarral" (*Compliment* 1880).

Sarral, ca Minguet de

Al carrer de la Unió (sant Josep).

Sarreta

"Francisco Miquel alias Sarreta" (*Registre* 1873).

Sastre

"Joan Ballester pages dit lo sastre" (*Manuals* 1698); "Massaguer, Josep (a) Sastre" (*Compliment* 1880).

Sastre, ca l'Antonet del

A la carretera.

Sastre, els clots del

A la partida dels Clots, toca per damunt amb la masia del Menut.

Sastre, l'hort del

A la partida de l'Horta de la Vila, entre la mina del Petrolí i l'hort del Ferrer.

Sastre, la masia del

A la partida dels Cogolls.

Savit

"Juan Mestre dit Savit" (*Obituari* 16-VIII-1721).

Sebastiana, cal gravat de la

Al carrer de la Unió (sant Josep).

Sec, cal

Al carrer de l'Àngel.

Sec, cal Peret del

Al carrer baix de sant Francesc.

Sec, el bosc de cal

A la partida del terme del Mas.

Sec, l'hort del

A la partida de l'Horta de la Vila, sota la cruïlla on comença la carretera de la Masó.

Sec, la masia del Salvador del

A la partida dels Cogolls, entre la masia de Burell i la masia de Bescart.

Secans

"Item altra pessa de terra... a la partida dita damunt lo Torrent den Argentona altrament los Secans y Colomers que afronta a sol ixent ab lo dit Rech a mitg dia ab lo camí de las Corteradas" (*Capbreu* 1747).

Secretari, la fàbrica de Salvador de

Al carrer de la Pau, pujant del portal de la Creu a l'esquerra. Hi feien roba.

Secretari, l'hort del Modesto el

A la partida de l'Horta de la Vila. Entre l'hort del Ferrer i l'hort de Joan de Pau Miquel.

Secuita, el camí de la

"quodam terre trocium in termino dicte ville in parte vocata vernet (cavallaria den pujades) confrontatur cum... via publica qua itur a la cecuyta... et cum via de la plana" (*Manuals* 19-I-1408); "in termino de Vallemolli in parte dicta las paralladas... affr. ab oriente cum via de la Sacuyta ab occidente cum torrente" (*Manuals* 1594).

"un tros de terra ab olivers situat en lo terme de valmol en la partida nomenada lo camí de la cacuyta afronta ab lo bugatell... y ab lo camí qui va de valmol a la sacuyta" (*Manuals* 1519); "Pieza de tierra... en el término municipal de Vallmoll y partida llamada Camino de la Secuita...; lindante... al Cierzo con el camino de la Secuita" (*Registre* 1878).

Segarra

Cognom documentat des de mitjan segle XVII, els qui el duen són habitants de Bellavista amb terres al terme de Vallmoll.

Segarra, ca

A la plaça de la Vila i al carrer de sant Magí.
"Cosidor, Teresa (a) Segarra" (*Compliment* 1880).

Segarra, ca la Coloma de

Al carrer de la Unió (Mare de Déu de Montserrat).

Segarra, la masia de l'Anton de

A la partida de Pinars, entre les Comes i el camí dels Morts. Està feta de pedra seca.

Segarra, la romeguerosa de

A la partida de les Romegueroses.

Segarra, el tros de masieta de

A la partida de Francolins.

Segarreta, ca la Cisqueta de

Al carrer del Roser.

Segarró

Al carrer baix de sant Francesc i a la placeta del Castell.

"José Marimon alias Segarró" (*Registre* 1874); "Marimon, Josepa (a) Segarró" (*Compliment* 1880).

Segarró, la masia de

A la partida del rec de l'Argentona.

Segarró, la mina de

És a la masia de Segarró.

Segura, ca la

Al carrer baix de sant Francesc.

Selva, el camí de la

"un tros de terra afronte a la creu y ab lo camí de la Selva" (*Manuals* 1572); "in parte vocata lo francoli, afrontat... ab occidente cum fluvio dicto francoli... et a meridie cum via comuni qua itur ad Villa Silva" (*Manuals* 1609); "a la partida dels sensals al camí de la Selva" (*Manuals* 1721).

Selva, el camí del molí de la

"Item altra pessa de terra... a la partida dita lo camí del molí que afronta... a ponent ab la serra dita del francoli y a tremuntana part ab... y part ab lo camí del molí de la Selva" (*Capbreu de la vila* 1674); "una pessa de terra als ortals afronta en lo camí del molí y en lo camí del molí de la Selva" (*Valies* 1711).

Senyor, el camí de l'hort del

"una pessa de terra... a la partida dita las Cavallarias que afronta... a mitg dia ab... mitjantsant lo Camí del hort del Señor a ponent ab lo camí de Valls" (*Capbreu* 1747).

Senyor, la plana del

"un tros a la plana del senyor" (*Valies* 1486).

Senyor, la quarterada del

"la corturada del senyor sitam en la orta novella affrn... en lo torrent" (*Manuals* 1559).

Senyor, la rasa del

"item mitja quarterada a la rasa confronta ab la rasa del senyor" (*Manuals* 20-VII-1422); "altre ort en la orta vella afronta ab la rasa del senyor" (*Manuals* 1457).

Senyor, el rec del

"Tota aquella pessa de terra... en la partida dita dels Clots de na Mariagatella;... qual pessa de terra afronta a sol ixent ab lo rech dit del Sr... a ponent ab lo camí dit de la Olivera de la Pau, alias de St Francisco." (*Capbreu* 1749).

Senyor, la torreta del

"un cortó de terra en la partida demunt del Castell. Termina de mitg dia ab la torreta del Señor, de ponent ab lo camí de las Esplanas" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item un quartó de terra... a la partida dita damunt del Castell que afronta... a mitg dia ab la torreta del Sr de ponent ab lo camí de las esplanas" (*Capbreu* 1749).

Senyor, la vinya del

"la vinya del senyor in termino de vallmoll affr. cum rivulo de la orta novella y ab la rasa de na papiola... et cum via dicta de nulles" (*Manuals* 1566).

Sequeta, de la

"Marimon, Jaime (a) de la Sequeta" (*Cuaderno* 1862).

Serafi/Serafina

"Petro Fabregas agra villa de Vallmoll dit lo Serafi" (*Manuals* 1693); "Pedrol, Pau (a) Serafina" (*Compliment* 1880).

Serena, ca la

Al carrer de l'Àngel.

Seriol

Cognom documentat des de 1634.

Seriol, la masia de

A la partida dels Cogolls, té bassa. A la dreita del camí del Roser, sota la masia del Llop.

Serra, cal

Al carrer Ponent.

Serrano

"Ollé, Agustí (a) Serrano" (*Compliment* 1880).

Sibina, ca la

Al carrer de la Unió (sant Josep).

"José Baldrich alias Sivina" (*Registre* 1878).

Sibina, la masia de ca la

A la partida de l'Altra Banda, pren l'aigua del rec de l'Altra Banda.

Simfònia, la rasa de la

Recull les aigües de les escorrenties del poble. Comença a la partida de les Rases Lluny, damunt la carretera de la Masó, just abans d'un tomb que fa. Desemboca al torrent. Diuen que fa molt temps hi feien por i en sortia una dona a qui deien la Simfònia.

"Pieza de tierra huerta... en el término municipal de la Villa de Vallmoll y partida llamada dels Censals...; lindante a Oriente parte con el camino dels Garráfols y parte con un torrente, a Mediodía con el barranco llamado Rassa de la Piñoleta, por otro nombre de la Samfonia... y a Cierzo con dicho camino dels Garráfols." (*Registre* 1874).

Simó

Cognom documentat des de 1511.

Simó, la coma d'en

"altra pessa de terra en la mateixa partida de coma de simó; la qual termina de sol ixent ab lo camí de valls dit de la olivera de la pau altrament dels clots... de ponent ab lo rech dels cogolls" (*Capbreu de la vila* 1674); "Primo tota aquella pessa de terra... a la Partida dita la Coma den Simó alias dels Clots, que afronta a sol ixent ab lo camí que va des de la pnt vila a Valls nomenat de sant francisco" (*Capbreu* 1747).

Simó, la masia d'en

"in termino vallismollis in parte dicta lo mas den Simo" (*Manuals* 1603); "deixant la masia dita den simo a la partida dels cogolls" (*Manuals* 1651); "Tota aquella pessa de terra... a la partida dita dels cogolls juntament ab un siti de una masia y en aquella hi ha també un siti de un forn teuler o de manobra nomenada lo Mas den Simo" (*Capbreu* 1749).

Simplici

"Joseph Roig dit Simplici" (*Desposoris* 1755).

Siquiela, ca la

A l'avinguda de Catalunya.

Sobirà, el carrer

Era el carrer alt de sant Francesc.

"domus... in vico dicto al carrer sobira affr. cum petro fort et cum dicto vico al carrer sobira et cum via del portalet del castell" (*Manuals* 1556); "una part de casa y un corral a ella contiguo... al carrer den sobirà alias de sant Francesch" (*Capbreu* 1747).

Sobirà (del carrer)

"Guillem cosidor sobira" (*Administració del blat* 1528); "Petro Serda del carrer sobira" (*Manuals* 1551); "Petrus Fort del carrer sobirà" (*Celebracions* 1562); "Joan Soler pagés... dit del carrer den Subirà" (*Manuals* 1705).

Sol, el carrer del

Es tracta del carrer de l'Església, que va del portal de la Creu a la plaça de l'Església.

"Carrer del sol" (*Compliment* 1862); "Almacén situado en la villa de Vallmoll y plaza de la Iglesia...; lindante... a la derecha con la calle del Sol... y al frente u oriente con dicha plaza" (*Registre* 1874).

Soler

Cognom documentat des de 1506.

Soler, ca

Era al carrer Major i a la Muralla.

Soler, el colomar de

A la partida del rec de l'Argentona. Toca el mas de Virgili. Hi ha era.

Soler, el corral del

Al carrer de sant Magí, entre cal Pau de la Mosca i el corral del Ferreró.

Soler, la masia (del Regolf) de

Al Regolf, a la dreta anant cap a Tarragona, just abans del tomb que fa la carretera. En deien la parada perquè els traguers que pujaven de Tarragona hi feien nit. La finca es coneix com a Regolfó de Soler.

Soler, la masia del

A la partida del rec de l'Argentona, al colomar de Soler.

Soler, la mina de

Comença als Corredors, una mica més avall de la fàbrica de mobles. Encara raja.

Soler, ca Lluís de

Era al carrer Major.

Soler, cal Pepet de

Al carrer del doctor Riu.

Sord

"Pau Vives dit lo sort" (*Celebracions* 1767).

Sorda, la masia de Nicasi de la

A la partida del Terme del Mas. Té un pou amb sínia.

Sort, la

"quoddam trocium terre vocatum la sort... affr... cum torrente et a tramuntana... cum reco de la vila" (*Manuals* 1513); "unum troceum terre situm in termino vallismollis in parte vocata la sort affr. cum vico de nargentona" (*Manuals* 1544).

Sort gran, la

"Item un tros dit la sort gran" (*Manuals* 1567).

Sortanella, la

"quoddam terre troceum... vocatus la sortanella situm... in parte vocata lo fonollar" (*Manuals* 1554); "una pessa de terra... dita la sortanella... en la partida de las parelladas" (*Capbreu de la vila* 1674).

Sorts, les

"quoddam trocium dictum les sorts al camí de valls" (*Manuals* 1553).

Sota, ca la

A l'avinguda de Catalunya, dóna a la Muralla.

Sota, la masia de ca la

N'hi ha dues: una a les Forques i l'altra a la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Substància, ca la

Al carrer de la Unió (sant Josep) i al carrer alt de sant Francesc.

"Joan Soler dit la sustancia" (*Manuals* 1642); "Pasqual Ferrer dit la substancia" (*Desposoris* 1732); "Joan Ferrer dit la supstancia" (*Llevador de l'església* 1771); "Ferrer, Gaietano (a) Substància" (*Compliment* 1880).

Substància, la masia de la

A la partida de les Comes. Agafa aigua del rec de les Parellades.

Substància, la masia de Mallafré de la

A la partida dels Provadors.

Substància, ca Nicaset de la

A la carretera.

Sula

"Cisterer, Josep (a) Sula" (*Compliment* 1880).

Suleta, Peret de la

"Oliver, Pere (a) Peret de la Suleta" (*Compliment* 1880).

Tallada, ca Joan de la

Al carrer alt de sant Francesc.

Tallada, la masia del Joan de la

A la partida de les Romegueroses, entre la masia del Tit i la romeguerosa del Moix.

Taller, cal

A la Muralla.

Tamarit, el camí de

"a la partida del vernet... afronta... ab lo camí qui va de Vallmoll a Tamarit" (*Manuals* 1644); "en la partida de las paralladas... afronta... ab lo camí de tamarit" (*Manuals* 1644).

Tamarit, la cavalleria d'en

"quandam petiam terrae... in termino vallismollis in parte vocata les planes et terminatur... ab alia parte cum termino de vallibus ab alia parte cum cavalleria den tamarit" (*Manuals* 1464); "quandam vineam... in termino vallismollis in parte vocata la cavaleria de na tamarida afrontatur... ab occidente cum camino de les planes" (*Manuals* 1530).

Tambaler

"Cosidor, Ramon (a) Tambaler" (*Compliment* 1880).

Taranot, la masia del

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec. Abans era de ca Ballester.

Taranot, la masia de Pere

A la partida dels Bogatells, a la dreta de la carretera de la Secuita.

Taroy, la masia d'en

"Masia den Taroy (Propietario: Francisca Turró Dalfá, domiciliado en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Taronger, la font del

"primo tota aquella pessa de terra... a la partida dita de la Font del Taronger alias lo camí del moli que afronta... a ponent ab lo rech den Argentona" (*Capbreu* 1749).

Taronger, el tros de la font i del

"tota aquella pessa de terra horta plantada dit lo tros de la font, y del taronger que ell dit Agustí Piñol te y posseheix situada... a la partida da dels censals" (*Manuals* 1722).

Taronger, el tros del

"aquella pessa de terra... situada a la partida del camí Nulles dita del taronger" (*Manuals* 1678).

Tarongers, l'hort dels

"item un ort dels taronges afronta... ab lo rech de la vila" (*Manuals* 1444); "totum illud ortum terre dictum l'ort dels tarongers... quod possidemus... in parte dicta l'orta vella confr... a meridie cum itinere dicto lo camí de Nulles" (*Manuals* 1582); "altre tros de terra dita lo hort del taronger a la orta vella regadiu... afronta... de mitj jom ab lo camí de tarragona" (*Cúria* 1680).

Tarongers

"partida llamada Argentona o tarongers...; lindante... al Oeste con Juan Boronat y el riego de la argentona" (*Registre* 1871).

Tarragó, això de

A la partida del rec de l'Argentona, sota el rec.

Tarragó, masia de

A la partida dels Clots, entre la masia Blanca i la masia de Rossendo.

Tarragona, el de

"Gabriel Prats civitatis Tarragona habitanti loci de Vallmoll" (*Manuals* 1565); "Gabielli Prats dictus lo de Tarragona" (*Manuals* 1576).

Tarragona, el camí de

"una coma erma dita la creu de tarragona afronta ab lo camí de tarragona" (*Valies* 1486); "una pessa de terra regadiu... affrontant a sol ixent ab lo camí de baix de Tarragona a ponent ab lo camí real de Tarragona" (*Manuals* 1641).

Tarragona, el camí (vell) de

"altra tros al camí de tarragona afronta ab lo torrent e ab lo dit camí et ab lo rec den argentona" (*Valies* 1486); "tota aquella pessa de terra... a la partida dita lo Camí de Tarragona, alias de la dressera o sota las forcas que afronta a sol ixernt ab... mitgentsant lo camí de tarragona" (*Capbreu* 1749).

Tarragona, la coma de la drecera de

"in parte dicta la coma de la dresera de Tarragona" (*Manuals* 1582).

Tarragona, la creu de

"una coma erma dita la creu de tarragona afronta ab lo camí de tarragona" (*Valies* 1486); "altra peça de terra dita las tiras prop la Creu de Tarragona... afronta a sol ixent... ab lo camí de la Secuita" (*Manuals* 1625).

Tarragona, la dreuera de

"en lo terme de Vallmoll a la partida dita la drasera de Tarragona" (*Manuals* 1628).

Tarragona, el pont del camí de

"prop lo pont del mateix camí qui va a Tarragona" (*Manuals* 1692); "altra pessa de terra.. a la partida dita las Corterades que afronta a sol ixent ab lo marge gros... a ponent ab lo torrent y a tremuntana ab lo pont y camí que va a Tarragona" (*Capbreu* 1747).

Tarragona, el pont del camí de (partida)

"una pessa de terra.. en la partida del pont del camí de Tarragona la qual termina de sol ixent ab lo torrent.. de ponent ab... mitjensant lo rech den Argenton y de tramuntana ab lo camí de Tarragona" (*Capbreu de la vila* 1674); "una pessa de terra... a la partida dita lo Pont del camí de Tarragona" (*Capbreu* 1747).

Tarragona, el portal de

"un pati de terra fora los murs de la vila vers lo porta de tarragona" (*Manuals* 1556); "aquella casa que dit S. Dr te y posseheix en da vila en lo Carrer dit de Vall més prop lo portal de Tagna." (*Manuals* 1693).

Tarrés

Cognom documentat des de finals del segle XVII.

"Domingo Terrés" (*Desposoris* 1712).

Tarrés, la masia de Josep Maria

A la partida de Pinars, sota el camí dels Morts.

Tarut

"Piñol, Salvador (a) Tarut" (*Cuaderno* 1862); "Barrà, Narcís (a) Tarut" (*Compliment* 1880).

Teixidor -a

"na Aularia Olomar dita la teixidora" (*Obituari* 1583); "En Juan holomar dit lo teixidor del revall de Vallmoll" (*Capbreu de l'església* 1591).

Tenda

"Aimeric, Miquel (a) Tenda" (*Compliment* 1880).

Tender, el

"Joan Boronat lo tende" (*Manuals* 1613); "Damianus Boronat dictus lo tender" (*Vendes* 1619).

Tenedor, el

"Pau Ballester lo tenedor" (*Manuals* 1628).

Teresona

"Vidal, Antònia (a) Tresona" (*Compliment* 1880).

Teresona, el gort de

Al riu Francolí. Abans s'hi anava a nedar.

Teresona, la masia de la

Tros amb masieta a la partida de Francolins. Damunt del tros del Pau de la Madrona, és l'últim que pren aigua del rec del Francolí.

Terme del Mas

Partida de terra que limita amb el torrent i el riu (a l'alçada de la partió amb el terme del Rourell).

"quoddam terre troceum sive olivar situm in termino del mas affrontatur cum rivo de francolina" (*Manuals* 1461); "altra pessa de terra al terme del mas afronta ab lo torrent ab lo riu de francoli" (*Manuals* 1652).

Terme del Mas, el camí del

Surt de vora el mas de Soler (al Regolf) i arriba fins a la partida del Terme del Mas. Fins al torrent es coneix també com a camí dels Garràfols.

"Tota aquella pessa de terra... a la partida dita los Ortals que afronta a sol ixent ab... mitjant lo rech dit de Francolí... y a tremuntana ab... mitjantsant lo Camí del Terme del Mas" (*Capbreu* 1749).

Terme del Mas, el gort del rec del

Sota la resclosa del rec del Terme del Mas, més o menys cent metres abans d'arribar al riu.

Terme del Mas, el rec del

La resclosa és sota el canyar de Coll. Discorre paral·lel al camí del Terme del Mas fins pràcticament a la torre del Comte.

"Pieza de tierra... con veinte y cuatro horas de agua para su riego de la acequia denominada del Terme de Mas... situada en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada del Terme del Mas" (*Registre* 1874).

Terrer blanc, el

Comença a la masia del Ramon del Nen (Corredors) i va fins a la partida de Francolins. Per damunt toca amb les Rases. La terra és argila blanca.

Teula, el rec de la

"una pessa de terra... en la aptida de la franquesa; termina... de ponent ab... mitjantsant lo rech de la teula" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item altra pessa de terra... en la partida dita de las franquesas alias la costa den Belltall per lo mitg de la qual passa lo torrent que afronta... a tremuntana ab... mitjantsant lo Rech de la vila en lo qual esta compresa una llenca o cua de terra que amunt se va

estrenyent per la vora del torrent cosa de un tornall de llargaria pel entrant de la qual llenca o cua passa lo rech dit de la Teula" (*Capbreu* 1747).

Ticó

"Francisco Benet alias Ticó" (*Registre* 1873).

Tinco

"Vallverdú, Josep (a) Tinco" (*Compliment* 1880).

Tinent Vallés, el carrer del

Nom que rep el carrer de Ponent durant la República, acordat en el ple municipal del 20 d'agost de 1931.

Tires, les

"altra peça de terra dita las tiras prop la Creu de Tarragona... afronta a sol ixent ab Serda de lort y lo camí de la Secuita a ponent ab Joan Boronat del raco mediant lo camí real" (*Manuals* 1625).

Tit, cal

A l'avinguda de Catalunya, ara hi ha una entitat bancària.

"Juan Boronat alias del Tit" (*Registre* 1873); "Gavaldà, Joan (a) Tit" (*Compliment* 1880).

Tit, el gort del

Al final del camí de la Font, a la dreta. Ja desaparegut.

Tit, el magatzem i pis del

A l'avinguda del coronel Oller, entre ca l'Espardenyer i ca Pinet.

Tit, la masia del

N'hi ha tres: una a la partida de l'Altra Banda, on anys enrere encara es vivia; una altra a la partida de Pinars, sota el camí dels Morts; i una tercera a la partida de les Romegueroses, entre la romeguerosa del Joan de la Castanya i la masia del Joan de la Tallada, la finca de la qual toca Pinars.

"Masia del Tit" (*Registre fiscal* 1922).

Tit, cal pagès del

Al carrer de la Unió (sant Josep).

Ton

"José Cisteré apodado Ton" (*Registre* 1976).

Ton Bou

"Mercader, Joan (a) Ton Bou" (*Compliment* 1880).

Toni

“Joannes Plana dit toni” (*Manuals* 1584).

Toni Pau, ca

Al carrer de l'Àngel i al carrer Major.

“Blasi, Miquel (a) Toni Pau” (*Compliment* 1880).

Toni Pau, bosquet de

És al Terror Blanc, tocant les Rases. Ocupa més o menys un jornal de terra.

Toni Pau, la rasa de

Baixa de les rases, de la part de les Esplanes i Corredors. Va a parar més amunt de la masia de Teresona. Sota hi ha una resclosa. L'aigua queda minada fins al molí de Vallmoll.

Tordana, ca la

Al carrer baix de sant Francesc.

Torredembarra, el camí de

“altra pessa de tera... en la partida de la Romagarosa; la qual termina de sol ixent ab... mitjensant lo camí de la Torra altrament lo camí pescater” (*Capbreu de la vila* 1674); “una pesa de terra als Cogolls y part Caldes... afronta en Camí Ral de la torra den barra y en lo torrent” (*Valies* 1711); “Partida llamada dels Cogolls...; lindante... al norte con la Carretera que dirige a la Torredembarra” (*Registre* 1871).

Torrelles, el camí de

“quoddam trocium terre campe... situm in termino predicti vallismollis in partita vocata los coguolls affrontatur... ex meridie cum itinere quo itur a dicto loco vallismollis ad torrelles” (*Manuals* 1506); “quoddam trocium terre... im partita nominata los clots affr... cum vico quo itur al cogoll et a torrelles” (*Manuals* 1514).

Torrens

Cognom documentat a començaments del segle XVIII.

Torrens, la masia de Joan

A la partida de l'Altra Banda.

Torrent, el camí del

“in partita vocata los fonollas affrontatur cum camino del torrent et cum via del cogol” (*Manuals* 31-I-1455).

Torrent, la costa del

“una pessa de terra... en la partida de la Costa del torrent o dels prats” (*Capbreu de la vila* 1674).

Torrents, ca

Al carrer de sant Magí.

Torres, el camí de les

"un corralet... a la partida de la Muralla de las Torres afronta... de tremuntana ab lo Camí de las Torres" (*Capbreu de la vila* 1674); "Item un corral de bestiar ab son cubert y clos de parets junt ab una pessa de terra...a la partida dita lo mur de Sala que tot junt afronta... a ponent ab lo pujol de la hera del castell y a tremuntana ab lo camí de las torras ço de la muralla" (*Capbreu* 1747).

Torres, la muralla de les

"un corralet... a la partida de la Muralla de las Torres afronta... de tremuntana ab lo Camí de las Torres" (*Capbreu de la vila* 1674); "un corralet fora y prop los murs de dita present vila y a la part dita la Muralla de las Torras que afronta a mitgdia ab... mitjantsant un camí, a ponent y a tramuntana ab lo camí de las Torras" (*Capbreu* 1747).

Torres, el raval de les

"Corral o redil en la villa de Vallmoll y calle Arrabal de la Paz, antes de las Torres... lindante a mano derecha con un callejón sin nombre" (*Registre* 1874); "Arrabal de las Torres, hoy arrabal de san Miguel" (*Registre* 1956).

Torreta, de la

"Damianus Ballester dictus de la torreta" (*Vendes* 1619).

Torreta, la partida de la

"Pieza de tierra plantada de viña o bancales sembraderos situada en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida de la Torreta o dels Secans del Castell... lindante a Oriente con tierras de Andrés Cusidor, antes José Cusidor, mediante el camino o carrerada del Castell, al Sud i Oeste con Ramon Prats y Foguet, antes Antonio Bover, mediante el camino o carrerada del Compte y a Cierzo con herederos de Juan Mas mediante el camino de las Esplanas" (*Registre* 1874).

Tort, el

"Pere Cosidor dit lo tort" (*Manuals* 1644).

Traginer -a

"Pere Plana dit lo traginer del lloc de Vallmoll" (*Manuals* 1585); "Gaspari Gatell agricolae eiusdam loci dicto lo traginer" (*Manuals* 1600); "Vidal, Ma (a) Traginera" (*Cuaderno* 1862); "Vidal, Antònia (a) Traginera" (*Compliment* 1880).

Traginers, el camí dels

"quoddam terre troceum situm in termino vallismollis in parte vocata las romagarosas affrontatur... parte ex alia cum camino qui dicitur dels tragines" (*Manuals* 1532); "Item altra pessa de terra... a la partida dita las Parelladas, que afronta a sol ixent ab lo camí dit dels traginers o, que va de valls a la Torredembarra" (*Capbreu* 1747).

Trentí, el

"Joan Boronat vulgarment nomenat lo trentí" (*Manuals* 1633).

Trull

"Mercader, Pau (a) Trull" (*Compliment* 1880).

Trumfera

"Cosidor, Antònia (a) Trumfera" (*Compliment* 1880).

Unió, el carrer de la

Carrer que va des del carrer Major fins al carrer de sant Magí. És el més llarg del poble.

"Carrer de la Unió" (*Compliment* 1862).

Valentes, ca les

Al carrer de sant Magí.

Valetis

"Sales, Josep (a) Valetis" (*Compliment* 1880).

Vallmoll

El nom del poble ha estat motiu de algunes polèmiques derivades de la seva etimologia. La discussió se centrava bàsicament en el gènere del primer element, amb el conseqüent canvi de significat. Hi ha qui ha dit que era masculí i que significava, per tant, fossat o excavació. Altres, en canvi, tot i la paradoxa de la situació del poble enmig de la planura del Camp de Tarragona, opinen que és femení i que té el significat d'espai entre muntanyes. Si tenim en compte la documentació, queda clar que prové d'una forma llatina VALLE MOLLE, que vol dir vall humida. És de suposar que la polèmica venia afavorida per l'aparent forma masculina del segon element del nom. Hem de tenir en compte, però, això, que es tracta d'un masculí aparent, ja que, en llatí, els adjectius acabats en *-is* tenien allora valor masculí i femení. Aquests adjectius han evolucionat en català actual a formes d'una sola terminació⁹, tot i que alguns aviat formaren una forma analògica femenina en *-a*. És el cas, entre d'altres, de l'adjectiu moll (<MOLLIS, -E)⁹.

Per a altres dades sobre el poble i el terme, vegeu la introducció.

"Habet quoque affrontationes supradicta donatio: a parte orientis in ipsis prediis qui sunt super ipsam Spinaversam sicut ipse aque versum in alveum de Francolino; a meridie vero ad ipsum stric-tum quod et supra Vallem Mollem et vadit per ipsam rieram de Francolino usque ad carrariam que itur ad Sibranam;..."¹⁰.

Notes:

8. Per a una explicació més completa de l'evolució morfològica dels adjectius llatins de dues terminacions vegeu Badia i Margarit (1981), pàg. 283-285.

9. No massa lluny de Vallmoll trobem altres pobles els noms dels quals mostren clarament aquesta vacil·lació: Perafort, del llatí *Petra Forte* (=pedra forta) i Vilaverd, de *Villa Viride* (=vila verda).

10. Font i Rius (1969), pàg. 156.

Vallmoll, la plana de

"partida llamada dels Calders o Plana de Vallmoll...; teniendo sus entradas y salidas por un sendero que sale al camino vecinal que dirige a Vilabella" (*Registre* 1870).

Vallmoll, el torrent de

Nom genèric que rep el torrent que travessa el terme municipal. Entra provinent del terme de Puigpelat i fa de partió amb el de Nulles a l'alçada de la partida dels Cogolls. Després de recórrer una mica més de sis quilòmetres pel terme, desemboca al Francolí prop del punt de partió amb els termes de la Masó i el Rourell.

"in parte dicta lo terme del mas... affr. ab aquilone com torrentis Vallismollis" (*Manuals* 1636).

Vallmoll Paradís, urbanització

Urbanització situada a la dreta de la carretera nacional, direcció Valls. Els noms dels seus carrers corresponen a noms de vents.

"Parcela de terreno... de la Urbanización Vallmoll Paradís, sita en el término de Vallmoll, partida Probadors llamada Alsinar y también Camí de Valls" (*Registre* 1980).

Valls, el camí de

Hi ha diversos camins al terme que poden conduir a Valls, com el camí de les Planes i el camí de sant Francesc o dels Clots. L'altre camí, el que queda reflectit en la documentació, coincideix, més o menys, amb l'actual traçat de la carretera i era el camí ral que venia de Tarragona.

"unun terre trocium... in parte vocata los poblados afrontatur... cum vista del cami de vals a soll ixent" (*Manuals* 15-XI-1431); "a la partida del retxat... que afronta... ab lo camí de Valls" (*Manuals* 1696); "aquella pessa de terra... dita lo Rechat situada en lo terme de la pnt vila en la partida da del Roser, que afronta a sol ixent ab lo Camí Real de baix qui va a Valls" (*Manuals* 1720).

Valls, el camí de (partida)

Partida de terra que limita amb el camí del Roser, els Clots i els Probadors, mitjançant la carretera.

"unum olivarium et terrani al cami de vals lo daval tot confrontatur... cum camino del cogoll" (*Manuals* 27-IV-1417); "prendre brossa del alzinà que jo tinch a la partida del camí de Valls" (*Manuals* 1728).

Vallvé

Cognom documentat des de començaments del segle XVII.

"Gabriel Ballver" (*Manuals* 1642).

Vallvé, ca

Al carrer de la Unió (sant Domingo).

Vallvé, el corral de

Al carrer del castell, rere ca Vallvé.

Vallvé, la masia de ca

A la partida dels Provadors, abans era corral. Consta només de planta baixa.

Vefí

"Francesch Mateu llamado Vehí" (*Registre* 1879).

Ventureta

"Rocamora, Ventura (a) Ventureta" (*Compliment* 1880).

Verge Maria, la rasa de la

"altra pessa de terra regadiu de un jornal dita lo rextat y abans antigament se deya los horts del pont de la rasa afronta a sol ixent ab lo camí de Valls... y a tremuntana ab la rasa de la verge maria" (*Processos* 1673).

Verge Maria, rasa de la (partida)

"en la partida de la rassa de la verge maria en lo terme de Vallmoll" (*Manuals* 1651).

Vernets

Partida que limita amb la plana de sant Miquel, el terme de Nulles, el Mas Vell i el camí dels Morts.

"quoddam terre trocium in termino dicte ville in parte vocata vernet (cavallaria den pujades) confrontatur cum... via publica qua itur a la cecuyta... et cum via de la plana" (*Manuals* 19-I-1408); "in partita dicta dels vernets circa lo Mas Vell" (*Manuals* 1728).

Vernets, el camí dels

"in partita dicta dels vernets... terminatur ab oriente cum itinere eunti ex dicta villa de vallmoll admansum dictum den Pinyol a meridie partim cum... partim cum... mediante itinere dicto dels vernets ab occidente cum... et a circio cum... mediante itinere eunti als masos dicte ville de vallmoll" (*Manuals* 1624); "Pieza de tierra... en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida llamada del Vernet...; lindante... a Mediodía con el camino llamado del Vernet" (*Registre* 1875).

Vicenc, ca

Al carrer de la Unió (Mare de Déu de Montserrat).

Vicenç, el tros d'en

"Pieza de tierra... con cuatro horas y media de agua semanales para su riego de la acequia denominada del'Argentona...; sirviendo el agua de la predicha acequia que atraviesa a dicha finca para regar la parte de ella llamada Tros d'en Vicenç y la de la referida mina para regar la parte de la huerta llamada Masieta, bajo cuyos nombres es conocida entre la familia; situada en el término municipal de la villa de Vallmoll y partida nombrada Secans... lindante... a Occidente con el camino llamado del Moli" (*Registre* 1874); "Pieza de tierra... en el término de Vallmoll, partida "L'Argentona" también Secans, denominada Tros de Vicens... Linda al Norte con la acequia llamada Argentona, al Este con el camino de la Masieta" (*Registre* 1962).

Vidre, la plaça del forn del

"quoddam hospicium situm intus dictam villam prope plateam vocatam del forn del vidre affrontatur ab una parte cum... et ab alia parte cum dicta platea et ab alia parte cum vico quo itur al raval" (*Manuals* 1448).

Vila, de la

"Juan Andreu de la vila" (*Manuals* 1628).

Vila, l'abeurador del rec de la

"tot aquell ortet clos... a la partida dita de la Orta vella que afronta... a mitgdia ab lo abeurador del rech de la vila a ponent ab lo Camí de Valls y part ab lo rech de la Vila" (*Capbreu* 1749).

Vila, l'Horta de la

Partida de terra que ocupa l'espai entre el poble i el torrent, des del mas d'Aimeric (camí del Roser) fins al mas de Virgili, davant el celler cooperatiu.

"in partita dicta la horta de la vila" (*Manuals* 1652); "en la partida llamada Horta de la Vila... lindante al Norte con el Pueblo, al Sud con el camino [de Tarragona]" (*Registre* 1870).

Vila, la mina de l'hort de la

Entre la carretera de Lleida i el camí del Roser, per damunt de la Rasa.

Vila, la plaça de la

Plaça on hi ha l'Ajuntament i les escoles.

Vila, la rasa de la

"et partim cum torrente dicto la Rasa de la Vila" (*Manuals* 1729).

Vila, el rec de la

Recollia les aigües al torrent sota la masia de Llorenç, mitjançant una mina i, després de passar pel mas de Cosidor, on hi havia una segona mina, arribava fins a la tercera i definitiva mina al poble. La resclosa va desaparèixer l'any 1924. En regaven les partides de les Cavalleries i els Prats.

"unum ortum a la rasa den fox confrontatur cum rasa cum alveo de la vila" (*Manuals* 27-IV-1417);
 "in parte vocata los prats affron ab oriente cum reci de la vila" (*Manuals* 1603).

Vila, el torrent de la

"en la partida dita la orta novella afronta... la una part ab lo torrent de la vila y ab lo cami de tarragona" (*Manuals* 1643); "a la partida dita lo Camp de la Alsina... que antes eran de casa Joan Bellver dit Bellvaret de la placeta de St Franch, a ponent ab lo torrent de la vila" (*Manuals* 1732).

Vilabella, el camí de

"Pieza de tierra viña con algunos olivos, sita en el término de la villa de Vallmoll y partida llamada de Cadders o Plana de Vallmoll...; teniendo sus entradas y salidas por un sendero que sale al camino vecinal que dirige a Vilabella" (*Registre* 1870).

Vilanova

El 18 d'abril de 1735 Sebastià Vilanova, de Maspujols, es casa amb Maria Francisca Pujol.

Vilanova, ca

Al portal de la Creu.

"Sarró, Josep (a) Vilanova" (*Compliment* 1880).

Vilanova, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila, al costat de l'hort de l'Anton del Forn.

Vilar, el

"... terre regadiuo in parte vocata lo solrec den Argentona confrontata... cum lo vilar" (*Manuals* 26-IX-1433).

Vinadé, la masia d'en

"Masia d'en Vinadé (Propietario: Carmen Vinadé Aluja, domiciliado en Valls)" (*Registre fiscal* 1922).

Vinya, la

"un altre tros a la Costa dit la vinya" (*Manuals* 1571).

Vinya gran, la

"termino de Vallmoll y partida Cogoll o Viña gran" (*Registre* 1870).

Vinya vella, la

"quoddam terre trotium dictum la vinya vella... in parte dicta los prats affr... cum torrente" (*Manuals* 1566).

Vinyassa, la

"item altra pessa de terra... a la partida dita dels Cogolls nomenada la Vinyassa que afronta a sol i xent ab lo Rech del Fonolla" (*Capbreu* 1747).

Vinyes, el camí de les

"Item altra pessa de terra regadiu... en la partida dels prats la qual termina... de mitg jorn ab... mitjensant lo camí de les vinyes" (*Capbreu de la vila* 1674).

Virgili, el bosc de

Darrere la partida de Corredors, al final del camí que condueix a aquesta partida.

Virgili, l'hort de

A la partida de l'Horta de la Vila, sota l'hort de Felet.

Viuda, ca la

A la plaça de l'Església.

"Oliver, Josep (a) Viuda" (*Compliment* 1880).

Viuda, el molí de la

"... partida del Camp...; lindante... al sud... con el camino vecinal que conduce al molino harinero llamado de la viuda" (*Registre* 1877).

Viuda, la rasa de la

Al bosc de Fontana, fa de partió entre els termes de Valls i Vallmoll.

Viudes, de les

"Joannes Cosidor de les viudes" (*Manuals* 1566); "Madelena Cusidora dita la de les viudes" (*Manuals* 1580); "Franciscus Cosidor dictus de les viudes" (*Manuals* 1594).

Viudo (de la pujada), el

"Joannes Plana dictus lo viudo de la pujada" (*Obituari* 17-IV-1577).

Viver, el

"una pesa de terra en lo terme de vallmoll a la partida dita lo viver tenguda tres corteradas qui afronte de una part ab lo torrent y al capdemunt ab lo rech de la vila y de altra part ab lo tros d it la cavalleria y de altra part ab lo tros dit lo viver" (*Beneficis* 1504).

Volcoci, el

"Joannes Molner dictus lo volcoci" (*Manuals* 1631).

Voltes, de les

"Petrus Cosidor et joanna eius uxor loci de vallmoll de les voltes den sureda" (*Manuals* 1566); "Joanne Cusidor dit lo de les voltes" (*Manuals* 1581); "Pau Cosidor de las Voltas" (*Manuals* 1618); "Antoni Bellver pages dit de las voltas" (*Manuals* 1661); "Joseph Llorens pages dit de las Voltas" (*Manuals* 1677).

Xampet, la masia de

N'hi ha dues: una a la partida dels Vernets i l'altra a la partida de l'Argentona, sota el rec.

Xampo, cal

Al carrer de sant Magí.

"José Cisterer alias Xampo" (*Registre* 1874); "Boronat, Josep (a) Xampo" (*Compliment* 1880).

Xampo, el pou del

Era al carrer de sant Magí, a cal Xampo.

Xana

"Canals, Josep (a) Xana" (*Compliment* 1880).

Xarletons

"Figarola, Salvador (a) Xarletons" (*Compliment* 1880).

Xarletons, Peret de

"Figarola, Pere (a) Peret de Xarletons" (*Compliment* 1880).

Xarlets, la masia de

A la partida de les Planes, al costat del camí i prop del cementiri. Durant la guerra dels carlins va ser punt de reunió de voluntaris.

"en la masia vulgo de xarlets de dita vila de Vallmoll... morí... Joan Vives" (*Obituari* 1794); "en lo mas de Vives vulgo dit de Xarlets" (*Obituari* 1806); "masia llamada de Xarlets situada en el término de Vallmoll... de aquella pieza de tierra llamada en la partida de las Esplanas... linda al Norte... parte con el cementerio mediante con el camino de las Esplanas" (*Registre* 1945).

Xaró, ca

Al carrer de sant Magí.

"Bover, Magdalena (a) Xaró" (*Compliment* 1880).

Xaró, la font de

A la partida de Francolins, al tros del Pau de Xaró.

Xaró, Joan del

"Cisterer, Joan (a) Joan del Xaró" (*Compliment* 1880).

Xaró, la masia de

A la partida de les Romegueroses.

Xaró, cal Pau de

Al carrer Major.

Xaró, el tros del Pau de

A la partida de Francolíns. S'hi troba la font de Xaró.

Xerreta, ca la

Al carrer de la Barceloneta.

Xesc

"Monserrat, Josep (a) Xesc" (*Compliment* 1880).

Xesc, ca Sebastià de

Al carrer de sant Magí.

Xesc, la masia de Sebastià de

A la partida dels Clots. Entre la masia de Sebastià d'Oller i la masia de Pep de Carlons.

Xon, ca l'Antolín del

Al carrer de la Unió (sant Josep).

Xon, cal Pau del

A la placeta del Castell.

Xop, el

"Joanne Plana dit lo xop" (*Manuals* 1579).

4. Bibliografia

Bibliografia

BADIA I MARGARIT, ANTONI MARIA (1981): *Gramàtica històrica catalana*. Biblioteca d'estudis i investigacions 4. València: Treis i quatre. 1a edició en català.

FONT I RIUS, JOSEP MARIA (1969): *Cartas de población y franquicia de Cataluña*. Madrid-Barcelona. Consejo Superior de Investigaciones Científicas. Institut Jerónimo Zurita. Escola d'Estudis Medievals.

FUSTÉ I GAVALDA, ANTONI (1984): *Recull monogràfic i històric de Vallmoll*. Vallmoll. Ajuntament de Vallmoll.

GAVALDA I TORRENTS, ANTONI (1983): *El llibre de Vallmoll*. IEV/Estudis comarcals 1. Institut d'Estudis Vallencs. Valls: Institut d'Estudis Vallencs.

GRAU VERDÚ, ANTONI (1985): "Els renoms de Vallmoll al llarg del segle XVII", a *Quaderns de Vilaniu*, núm. 7, pàg. 19-25. Abril.

GRAU VERDÚ, ANTONI (1988): "Els renoms de Vallmoll al llarg del segle XVI", a *Quaderns de Vilaniu*, núm. 13, pàg. 59-64. Maig.

GRAU VERDÚ, ANTONI (1989a): "Els renoms de Vallmoll al llarg del segle XVIII", a *Quaderns de Vilaniu*, núm. 15, pàg. 63-68. Maig.

GRAU VERDÚ, ANTONI (1989b): "Aspectes religiosos de Vallmoll (segles XVI-XVIII)", a *Quaderns de Vilaniu*, núm. 16, pàg. 35-42. Novembre.

GRAU VERDÚ, ANTONI (1989c): "Dues notícies de Vallmoll: les epidèmies de 1720 i 1809", a XXXV *Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos. Ponències i comunicacions*, III (Valls i Vila-rodonà, 24-26 de novembre de 1989). Valls: Institut d'Estudis Vallencs, pàg. 317-323.

PINYES, RAMON (1935): *Monografia de la Ermita de la Mare de Déu del Roser, de Vallmoll*. Valls: reimpressió en offset de 1982.

RECASENS I VIVES, DANIEL (1985): *Estudi lingüístic sobre la parla del Camp de Tarragona*. Textos i Estudis de Cultura Catalana, 11. Montserrat: Curial edicions catalanes i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

5. Mapes i plànols

